ALp 2766
L.arch.

This weekly newspaper was mailed on
Tuesday, November 28, 1989

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 48 (2075) 1989 LAPKRITIS–NOVEMBER 28 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 75 ct.

Laisvių perteklius

Vakarų demokratijose žmogus naudojasi įvairiomis laisvėmis, kurios išsiliejusios kone visose gyvenimo srityse. Įstatymais apsaugotas, žmogaus teisių komisijų prižiūrimas, nuo pat kūdikystės jau visaip lepinamas, vertinamas, iškeliamas laisvasis žmogus gali lengvai sau ir kitiems šūktelti-gyvenk ir džiaukis! Tokioje santvarkoje matyti žmogų laimingą yra netgi būtina. Kitaip juk sustotų visas gerovės gaminimo mechanizmas. Žavėjimasis aplinka, noras daug ką patirti, matyti, keliauti, pajusti, įsigyti suka tą milžinišką kasdienybės ratą, lengvai judantį mirguliuojančiame laisvių spektre.

TAČIAU kai kuriems jau ir tokios gerovės nebeužtenka. Siekiama kažko vis daugiau, dažnai net nebegalvojant apie siekių reikalingumą ar jų pasekmes. Atmetamas bet koks ribotumas, nes jo pajutimas ima erzinti. Norima visas užtvaras sulaužyti, visas kliūtis nugalėti. Ir tokie kraštutinumų siekėjai, kaip atitrūkę nuo kamieno pūkeliai, skraido be jokios principinės atramos. Neribotų laisvių reikalavimai šimtais pavyzdžių kasdien kryžiuojasi su Dievo įsakymais, kurių paneigimas veda moralinio nuosmukio ir nusižmoginimo linkme, sukeliančia rimtus pavojus visuomeninei struktūrai. Užtat, iš tos pusės žiūrint, tos laisvės tėra tiek vertos, kiek jos neardo gyvenimo pagrindų, kiek vieno asmens laisvė nekenkia kitam žmogui, kiek pvz. laisvas pasirinkimas, saugojant savo gerovę ar egoizmą, nežudo kitų, kaip tai atsitinka abortų atvejais. Neribojamas laisvių perteklius nejučiomis lenda ir po valstybių pamatais, iškreipdamas ir suprofanuodamas demokratinių laisvių sampratą. Tuo būdu ne kiekvienos demokratinės šalies modelis galėtų būti geru pavyzdžiu demokratėjimo siekiančioms tautoms, taigi ir mums, lietuviams.

VIENA pačių svarbiausių laisvių tautoms yra jų valstybinė nepriklausomybė, kokios sovietinės pertvarkos subangavime siekia ir mūsų tauta, paskutinį kartą laisvai gyvenusi prieš penkis dešimtmečius ir turėjusi sveikas pažiūras į laisvę ir demokratiją, pasirinkusi daugiau vidurinį kelią, koks dabar kraštutinumuose besiblaškantiems kraštams galėtų būti labai rimta išeitis pradėti pagaliau derinti žmonių medžiaginius ir dvasinius poreikius, gerbiant jų prigimtį ir paskirtį, iš esmės atsižvelgiant į pilnutinio žmogaus sudėtingumą. Atmetus prievartinį ateistinį auklėjimą, atsisakius "socialistinės visuomenės" statybos, pažiūroms ir pasaulėžvalgai susidaryti nebevartojant diktatų ir represijų, – sugrįžimas į laisvo apsisprendimo kelią, niekieno nebeįtaigojamą mąstymą, kaip matome, tautą pasuko atgimimo linkme, kur lengvai atrastas pilnutinių poreikių žmogus. Ir tik toks tegali būti pasiruošęs atlikti sunkius uždavinius, su ryžtu, kantrybe artėti prie didžiojo tikslo-atgauti valstybinę nepriklausomybę, kuri viena vienintelė galėtų būti pajėgi sėkmingai spręsti žmogaus laisvių ir laimės klausimus – be įtakų ir spaudimų atsirinkti sau tai, kas tautos gerovei, moralei ir sveikatai labiausiai reikalinga. Per daug aukų tauta sudėjo, kad laisvių pakopose prarastų pirmumą prieš individą, kurio tikroji laimė glūdi ne tame, kiek laisvių jis turi, bet – kaip jas naudoja. **Č.S.**

Prieš vienerius metus Lietuvos trispalvė suplevėsavo Gedimino kalne — Nuotr. G. Zdančiaus

KANADOS ĮVYKIAI

Nauja užsienio politika?

Kanados spaudoje ir televizijoje plačiai nuskambėjo oficialus ministerio pirm. B. Mulronio apsilankymas Sovietų Sąjungoje ir susitikimas su reformas pradėjusiu M. Gorbačiovu. Jos atnešė didelių įvykių ne tik pačioje Sovietų Sąjungoje, bet ir jos pasiglemžtose Baltijos respublikose, visoje Rytų Europoje. 1971 m. tokią oficialią viešnagę Sovietų Sąjungoje turėjo Kanados ministeris pirm. P. E. Trudeau, per anksti siekęs draugiškų ryšių su anuometiniais Sovietų Sąjungos vadais, negalvojančiais apie jokias reformas. Šį kartą M. Gorbačiovo pradėtos reformos atidarė vartus platesniam ekonominiam Kanados bendradarbiavimui su Sovietų Sąjunga. Tad su ministeriu pirm. M. Mulroniu Maskvon nuskrido ir 240 Kanados finansininkų bei verslininkų, ten galinčių investuoti bilijoną dolerių.

Demonstracijos ir pažadai

Ryšiuose su Sovietų Sąjunga ir dabar yra daug neišspręstų problemų. Vieną jų Stockholman užsukusiam ministeriui pirm. B. Mulroniui priminė Švedijos užsienio reikalų ministeriu S. Anderssonu nusivylusių baltiečių demonstracijos. Mat jis, lankydamasis Taline, Estijos nesutiko pripažinti Sovietų Sąjungos okupuota šalimi. Ji jam tėra laisvės siekianti sovietinė respublika. Atrodo, šis incidentas iškilo ir B. Mulronio susitikime su Švedijos premjeru I. Carlssonu, pakeitusių nužudytą kairiųjų pažiūrų politiką Olafą Palmę, kuris buvo labai palankus Maskvai. Matyt, Švedijos užsienio politika ir dabar nedaug tepasikeitusi.

Žurnalistai Stockholme klausė ministerį pirm. B. Mulronį, ar Kanada Baltijos šalis tebelaiko Sovietų Sąjungos okupuota teritorija. Savo atsakyme jis pabrėžė, kad teisiniu požiūriu Kanada nėra pripažinusi nepriklausomų Baltijos respublikų įjungimo į Sovietų Sąjungą. Esą šis klausimas bus iškeltas viešnagės metu Maskvoje.

Vėliau pranešimuose iš Maskvos paaiškėjo, kad Baltijos šalių reikalai buvo paliesti Kanados užsienio reikalų ministerio J. Clarko pokalbiuose su Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministeriu E. Ševardnadze. Esą J. Clarkas jam priminė, kad tris Baltijos respublikas II D. karo metais nelegaliai pasiglemžė Sovietų Sąjunga ir kad dabar jų ateitimi labai yra susirūpinę Kanados baltiečiai. Tuo metu kaip tik vyko nepriklausomybės reikalaujančios demonstracijos

(Nukelta į 9-tą psl.)

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Švedija tęsia pripažinimo politiką

A. LEMBERGAS

Keliaudamas į Maskvą, Švedijos užs. reikalų ministeris Sten Andersson lapkričio 9 d. stabtelėjo Taline ir Rygoje, kur kalbėjosi su vyriausybių žmonėmis. Estijos sostinėje spaudos atstovams jis sakė, kad švedams labai rūpi Baltijos valstybių nepriklausomybės siekimai, ir Švedija juos rems. Vis dėlto estai nebuvo labai sužavėti Anderssonu, nes jis kategoriškai nesutiko su jų pažiūra, kad Estija yra sovietų okupuota valstybė.

Šis nuomonių skirtumas išryškėjo ir pokalbyje su Estijos vyriausybės vadovu Toome. Jis pabrėžė, kad Estija buvo sovietų agresijos auka, ir pridūrė, jog atgavusi nepriklausomybę Estija norės susigrąžinti visame pasaulyje išmėtytą savo turtą. Tai reiškia, kad Švedija tada turės atsiteisti už tai, ką savo metu atidavė sovietams — apie 20 mil. švedų kronų, kurių vertę reikia apskaičiuoti pagal tuometinį kursą.

Tą nuomonių skirtumą Švedijos užsienio reikalų ministeris mėgino švelninti, sakydamas, kad jie labai mažai kalbėjosi užsienio politikos klausimais. Pati Estija turėtų tvarkyti savo santykius su Sov. Sąjunga. Mes norime padaryti viską, kad nenukentėtų "perestroika", sakė jis ir teigė: "suprantu baltiečių nekantravimą, bet pasidavimas nekantrybei veikiausiai sukeltų didelių problemų ir tai nepasitarnautų pačių baltiečių interesams.

Spaudos konferencijoje Anderssonui teko gerokai paprakaituoti, aiškinant Švedijos politiką, kuri nuo 1940 m. pripažįsta sovietinę Baltijos tautų aneksiją. Žurnalistų spaudžiamas jis sakė: "čia stovėdamas, aš negaliu pasakyti, kad Baltijos valstybės yra okupuotos." Pasak jo, kalbėti apie praeitį iš viso neapsimoka.

Nori bendradarbiauti

Anderssonas aiškino: čia jokia okupacija. Ši tautų teisės sąvoka klaidingai taikoma. Palestinos atveju Jungtinės Tautos teisiškai nusprendė ir Švedija to nutarimo laikosi. Tačiau Švedija sutinka, kad Baltijos kraštai priklauso Sov. Sąjungai. Dabar vyksta išsivadavimo procesas. Tikime, kad Baltijos tautos turi tam reikalingos valios ir politiško brandumo. Jo, kaipo Švedijos užsienio reikalų ministerio, uždavinys veikti, kad raida būtų teigiama Baltijos respublikoms.

Švedai nori kiek galima daugiau bendradarbiauti su Estija, plėtoti prekybą, turizmą, kultūros ryšius dėl daugelio priežasčių. Iš dalies dėl senų ryšių su Estija, iš dalies dėl to, kad remiame persitvarkymą Sov. Sąjungoje. Be to, tolesnis demokratėjimas — svarbi sąlyga geriems didžiųjų valstybių blokų santykiams. Ir čia, pasak Anderssono, Estijos vaidmuo galėtų būti lemiamas, nes ji turinti daugiausia galimybių plėtoti "perestroiką". Mezgasi geri ryšiai su švedų verslovėmis. Labai svarbūs ekologijos rūpesčiai. Gelbėti Baltijos jūrą yra suinteresuota ir Lenkija. Net Norvegija ir Čekoslovakija pareiškė norą prie to reikalo prisidėti. Švedija čia galėtų daug padėti su savo technologija ir ekonomika.

Anderssonas atidarė Taline laikinai įrengtą Švedijos konsulato skyrių, kuriame vyko spaudos konferencija. Manoma, kad už dvejų metų Taline jau stovės Švedijos konsulato pastatas. Kol kas Taline ir Rygoje veikia tiktai Švedijos generalinio konsulato Leningrade skyriai. Nors ir nežinia, apie ką Anderssonas kalbėjosi su Ševardnadze Maskvoje, aišku, kad konsulatų klausimas Baltijos respublikose buvo viena pokalbių tema.

Opozicijos kritika

Estų kilmės švedas publicistas Andres Kueng, opozicinės liberalų partijos veikėjas, pareiškė nusistebėjimą ir apgailestavimą dėl Švedijos užsienio reikalų ministerio pareiškimo, kad Baltijos valstybės nesančios sovietų okupuotos. Dabar, kai jau net sovietiniai Baltijos kraštų "parlamentai" drįsta pasakyti tiesą ir kalba apie sovietinę okupaciją, kodėl laisvos ir nepriklausomos Švedijos užsienio reikalų ministeris skleidžia melą apie 1940 m. okupaciją? — klausia jis.

Ir kiti opozicijos partijų atstovai kritikavo. Vidurio partijos sekretorius Petterssonas sakė suprantąs, kad su oficialiu vizitu atvykusiam Švedijos užsienio reikalų ministeriui sunku pasakyti, kad Baltijos valstybės yra okupuotos. Vis dėlto, pasak jo, labai svarbu nesukelti įspūdžio, kad Molotovo-Ribbentropo paktas dabar turėtų kokią nors teisišką reikšmę, kai baltiečiai stengiasi išgauti oficialų sovietų pripažinimą, kad tas paktas reiškia nusižengimą.

Nuosaikiųjų partijos atstovė parlamente Margaretha af Ugglas pažymėjo, kad baltiečiai nori atgauti savo istoriją, todėl Anderssono neaiški diplomatija čia nieko nepadeda. Kad Švedijos koalicinė vyriausybė 1940 m. pripažino

(Nukelta į 2-rą psl.)

Pasaulio įvykiai

ČEKOSLOVAKIJON VĖL GRĮŽO A. DUBČEKO 1968 M. PRADĖTAS

Prahos pavasaris, nutrauktas anuometinių Kremliaus vadų suorganizuotos Varšuvos sąjungos invazijos. Pagrindiniu dabartinės įtampos kaltininku tapo dabar neseniai į kompartijos vadus iškopęs M. Jakešas, kuris invazijos metu buvo pasislėpęs Sovietų Sąjungos ambasadoje. Jis prižiūrėjo Aleksandro Dubčeko pašalinimą ir ištrėmimą Bratislavon. M. Jakešo priežiūroje iš čekoslovakų kompartijos buvo išmesta 70.000 reformos šalininkų, suspenduotos kortelės 350.000 narių. M. Jakešas, 1987 m. pabaigoje pakeitęs po invazijos vadu paskelbtą G. Husaką, vengė reformų, kai pradėjo braškėti komunistinės R. Vokietijos sienos, kai tūkstančiai jos gyventojų per Čekoslovakiją bėgo V. Vokietijon. Net ir E. Honeckerio pakeitimas E. Krenzu nesudrebino M. Jakešo tvirtos rankos. Reformų reikalaujantiems vis didesnių demonstracijų dalyviams jis buvo pradėjęs grasinti kariuomenės pasiuntimu į Prahos gatves. Tačiau šį kartą tokiam mostui, matyt, nebuvo susilaukta M. Gorbačiovo pritarimo. Sovietiniai tankai nepajudėjo, kai Prahon grįžo reformų pradininkas A. Dubčekas, su kuriuo M. Jakešas buvo susidorojęs prieš dvidešimt vienerius metus. Tik tada buvo praneštas liepto galą priėjusio kompartijos vado M. Jakešo ir politbiuro atsistatydinimas. Kompartijos centro komitetas naujuoju vadu patvirtino jaunesnės kartos partietį K. Urbaneką, nesusitepusį rankų su 1968 m. invazijos įvykiais. Į naująjį kompartijos politbiurą įsijungė taip pat jaunesni komunistai, nors ir jų tarpe yra kietosios linijos atstovų.

Tikrieji didvyriai

Buvo paskelbtas ir L. Adamecо vadovaujamo ministerių kabineto atsistatydinimas, bet jis tebeveikia, kol bus sudarytas kitas. Politikon dabar įsijungė du tikrieji čekoslovakų didvyriai: Aleksandras Dubčekas, 1968 m. pradėjęs komunizmo su žmonišku veidu reformas, ir dabartiniu 1989 m. didvyriu tapęs dramaturgas Vaclavas Havelas, kelis kartus kalintas, suorganizavęs reformų reikalaujantį "Piliečių forumo" sąjūdį ir jam vadovaujantis. Letenskio parodų aikštėje jiedu sutelkė pusę milijono demonstrantų. Grįžimas Prahon ir šiltas šimtatūkstantinės minios sutikimas A. Dubčekui tapo gražia 68-tojo gimtadienio dovana. Pirmuoju smuiku dabar groja "Piliečių forumo" vadas V. Havelas. Su juo kalba reformoms jau pritariantis premjeras L. Adamecas, bet V. Havelas nėra patenkintas ligšioline reformų pradžia. Pasak jo, kompartijos vado M. Jakešo atsistatydinimas ir politbiuro narių pakeitimas neišsprendė problemos, nes kompartijos vadovybę perėmė jaunesnė naujųjų stalininkų karta. Tad ją ir toliau norima laikyti kietose rankose, kai Čekoslovakijai reikia didelių demokratinių reformų. Tokių reformų reikalavimui pabrėžti buvo paskelbtas dviejų valandų streikas visoje Čekoslovakijoje lapkričio 27 d.

Nenori reformų

Reformas Lenkijoje, Vengrijoje, R. Vokietijoje ir jų pastangas Čekoslovakijoje atmetė rumunų kompartijos vadas N. Ceausescus, Rumuniją geležine ranka valdantis jau dvidešimt ketverius metus, kompartijos XIV-jame kongrese vėl perrinktas vadu. Pasak jo, Rumunijos komunistai negali pritarti sovietinio stiliaus reformoms, nes jos reiškia revoliucinės atsakomybės išsižadėjimą. Jis griežtai atmeta dabartines reformas R. Europoje, komunizmą apvertusias aukštyn kojom. Panašias mintis dėsto ir Albanijos kompartijos vadas R. Alijas, teigiantis, kad tikrąjį komunizmą R. Europoje dabar bando pašalinti buržuaziniai oportunistai, norintys susigrąžinti kapitalizmą. Rumunija ir Albanija dabar liko paskutinėmis stalinizmo tvirtovėmis Europoje.

Svečias iš Varšuvos

Sovietų Sąjungos kompartijos vadas M. Gorbačiovas, tik atsisveikinęs su Kanados ministeriu pirm. B. Mulroniu, susilaukė svečio iš Varšuvos – "Solidarnosc" unijos koalicinio ministerių kabineto premjero T. Mazowieckio, atvykusio sutarti naujų politinių Lenkijos ryšių su Sovietų Sąjunga. Spauda primena, kad pirmasis pokarinės Lenkijos nekomunistas premjeras Maskvon atskrido prieš tai Vatikane aplankęs lenką popiežių Joną Paulių II. Esą naujuosius Lenkijos ir Sovietų Sąjungos ryšius jis pirmiausia aptarė su Šv. Tėvu. Iš tikrųjų tie pokalbiai greičiausiai lietė aktualiuosius Katalikų Bendrijos reikalus pasikeitusioje R. Europoje ir pačioje Sovietų Sąjungoje. M. Gorbačiovas T. Mazowieckiui pažadėjo nuoširdų bendradarbiavimą. Premjeras T. Mazowieckis aplankė ir Lenkijos karininkų masinius kapus Katyne. Sovietai dėl jų nužudymo vis dar kaltina nacius, neprisiimdami savo atlikto nusikaltimo.

Šiame numeryje:

Laisvių perteklius
Svarbiausia laisvė tautoms – jų nepriklausomybė
Nauja užsienio politika?
Ministeris pirmininkas Brian Mulroney lankėsi Sov. Sąjungoje
Švedija tęsia pripažinimo politiką
Jos užsienio reikalų ministeris S. Andersson buvojo Taline
Grigorijus Kanovičius susitiko su lietuviais
Žydai su lietuviais nori atstatyti Lietuvos valstybingumą
Gudijos lietuviai išnykimo grėsmėje
Sunki lietuvių būklė šiame krašte
Lietuvos "žaliųjų" pradininkas Otavoje
Zigmas Vaišvila lankėsi Kanados parlamente
VLIKo seimas Baltimorėje
Išklausyti pranešimai, aptarti laisvinimo rūpesčiai
Pokalbis su rašytoju ir redaktoriumi
"Meno ir literatūros" redaktorius L. Jacinevičius atsako į klausimus
Milijonai renka prezidentą
Brazilija pasiryžusi kopti į demokratiją
Anatolijaus Kairio "Krikšto vanduo"
Premijuoto dramos veikalo vertinimas

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 00509
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andrulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – $26, pusmetinė – $14, rėmėjo – $35, garbės – $45 (Amerikoj – JAV dol.). Pavieniai numeriai – 75 ct.
Adresų keitimo reikalu kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092.
Subscriptions: ordinary $26.00, supporter $35.00, honorary $45.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY.
US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092.
CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Grigorijus Kanovičius susitiko su lietuviais

Žydai kartu su lietuviais nori atstatyti Lietuvos valstybingumą

IGNAS MEDZIUKAS

Rašytojas Grigorijus Kanovičius, Lietuvos liaudies deputatas Aukšč. taryboje Maskvoje, Amerikos žydų organizacijų kviečiamas, neseniai su žmona buvo atvykęs į Los Angeles. Lapkričio 2 d. JAV krašto tarybos ir Vakarų apygardos pirmininkės Angelės ir Romo Nelsų rezidencijoj Fullertone buvo susitikęs su lietuviais, LB veikėjais.

G. Kanovičius, kilęs iš Jonavos, rašo lietuvių ir rusų kalbomis romanus, apsakymus, pjeses ir poeziją. Baigęs Vilniaus universiteto Istorijos ir filologijos fakultetą, dirbo lietuvių kalbos ir literatūros institute, Lietuvos kino studijoje. Daug jo veikalų išversta į kitas kalbas. Pjesių pastatyta ne tik Lietuvoje, bet Latvijos, Estijos, Armėnijos ir Rusijos teatruose.

G. Kanovičius įdomiai papasakojo Lietuvos delegacijos demonstratyvų išėjimą iš Aukšč. tarybos posėdžio Kremliuje ir informavo kitais klausimais. Pasikalbėjime išryškėjo, kad Lietuvos žydai veikia sutartinai su lietuviais atstatyti Lietuvos valstybingumą bei savarankiškumą.

Iš kitos pusės, jis sakė, kad Lietuva yra pirmoji respublika visoje Sovietų Sąjungoje, kurioje žydams sudarytos palankios sąlygos organizaciniam gyvenimui. Suorganizuota Žydų kultūros draugija, atgaivinta nepriklausomoje Lietuvoje veikusi sporto organizacija "Makabi", organizuojamas žydų muziejus. Lietuva žydams yra tartum oazė Sovietų Sąjungoje.

Reikia dialogo

Pasikalbėjime iškėlus, kad vis dar kai kur lietuvių tauta yra kaltinama dėl žydų naikinimo, nors iš tikrųjų 1941 m. susidariusi laikinoji vyriausybė su einančiu ministerio pirmininko pareigas J. Ambrazevičium vieningai pasmerkė vokiečių elgesį ir nutarė visomis priemonėmis gelbėti žydus. Bet nedaug ką galėjo padaryti, nes žydai buvo išimti iš lietuviškų įstaigų kompetencijos, o netrukus ir laikinajai vyriausybei buvo pareikšta, kad okupantai vokiečiai jos nepripažįsta.

Į tai Kanovičius pareiškė, kad atsakingas tėra tik tas, kuris įvykdė nusikaltimą, bet kitų negalima kaltinti, tuo labiau visos tautos. Pokaryje jau išaugo naujos kartos. Gerinant abipusius santykius, jo nuomone, nereikėtų vengti lietuvių organizacijų veikėjams susitikti su žydų organizacijų veikėjais ir turėti dialogą, kuris labai prisidėtų prie santykių pagerinimo. Pasitarime dalyvavusiems lietuviams pareiškus pageidavimą, kad Lietuvos žydai būtų šiame reikale tarpininkai, Kanovičius atsakė — jie jau yra.

Rašytojas iškėlė ir Lietuvos suartėjimą su Izraeliu, pakviečiant žymesnius asmenis apsilankyti vieniems pas kitus. Jis paminėjo, kad Izraelis turėtų pasikviesti prof. Č. Kudabą, Lietuvos kultūros fondo pirmininką. Šiuo metu Lietuvoje vieši Lietuvos rašytojų pakviestas, prieš 17 metų į Izraelį išvykęs rašytojas Icchokas Meras. Izraelyje yra žydų išeivių iš Lietuvos draugija, kuriai pirmininkauja Gefenas. Reikėtų su ja užmegzti ryšius.

Daug nusipelnė Lietuvai

Iš Los Angeles G. Kanovičius žadėjo vykti į Čikagą ir kitus miestus, taip pat Torontą Kanadoje, kur gyvena jo sūnus, vedęs lietuvaitę. (Kitas sūnus, irgi vedęs lietuvaitę, gyvena Vilniuje). Numatąs lankytis Vašingtone, kur žadėjo, kiek sąlygos leis, pasimatyti su vyriausybės žmonėmis. Iš Amerikos Kanovičiai vyks dviem savaitėm į Izraelį. Į Lietuvą grįš apie gruodžio mėnesio vidurį.

Reikia tikėtis, kad, šiuo metu lietuviams siekiant nepriklausomybės atstatymo, žydai padės šiame kelyje. Turi būti atstatyti tie normalūs santykiai, kurie rišo abi tautas Lietuvoje prieš okupacijas. Sovietų ir nacių okupacijos sunaikino tą darną, kuri buvo tarp lietuvių ir žydų šimtmečiais tradiciškai susiklosčiusi.

Čia prisimintina, kad Lietuvai atstatant po I D. karo nepriklausomybę, kai kurie žydai daug nusipelnė Lietuvai. Vienas iš tokių buvo Abraomas Šapira, vyriausias Lietuvos rabinas. Jis, būdamas karštas nepriklausomos Lietuvos šalininkas, stengėsi nuteikti užsienio žydų organizacijas dėl savarankiškos Lietuvos atkūrimo. 1921 m. lankydamasis JAV, kalbėjo ne tik žydų reikalais, bet propagavo laisvą Lietuvos valstybę istorinėse sienose. Jis tada kėlė Rusijos imperijos padalinimą, kad ji nebūtų kitoms tautoms grėsminga.

Nuostabu, kad tas garbingas Lietuvos rabinas jau tada pramatė sovietų imperijos kėslus.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 500,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: ***"Kapitalas Lietuvai, palūkanos — lietuvybei išeivijoje!"***

Gudijos lietuviai išnykimo grėsmėje

TOMAS ŽEMAITIS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Prof. Zigmas Zinkevičius "Literatūroje ir mene" 1988 m. XI. 19, nr. 47 rašo:

"Bet daugiausia žalos pokario lituanistikai (baltistikai) padarė nacionalizmo baubas. Nacionalizmu buvo laikomas apskritai visoks rūpinimasis lietuvių kalbos ateitimi. Pakako tarti nepalankų žodį, pavyzdžiui, apie tai, kad Vilniaus rajone uždarinėjamos lietuviškos mokyklos arba kad neleidžiama jų steigti BTSR lietuviškuose kaimuose (Lazūnų apylinkėse tada dar visur buvo galima susikalbėti lietuviškai, o dabar šią kalbą mokančių ten beliko vienas kitas žmogus), ir tu jau "nacionalistas".

* * *

Kalbant apie lietuvių padėtį Baltarusijoje, reikia prisiminti kun. Ambraziejų Jakavonį, kuris daug prisidėjo prie lietuvybės atgaivinimo ir sustiprinimo Gervėčių parapijoje. Už savo lietuvišką veiklą jis buvo persekiojamas ir pagaliau nužudytas.

Kunigas Ambraziejus Jakavonis gimė 1885. II. 5 Randamonių kaime, Merkinės parapijoje. Mokėsi Vilniaus kunigų seminarijoje. Ją baigęs 1911 m. buvo paskirtas į Gervėčius vikaru, o vėliau (karo metu klebonui Dalinkevičiui mirus) — klebonu. Už savo lietuvišką veiklą jis buvo lenkų valdžios du kartus kalintas. Paleistą iš kalėjimo, arkivyskupas Jalbžykovskis perkėlė jį į Kliuščionis, o po metų į Švenčionėlius. Čia kun. Jakavonis taip pat reiškėsi lietuviška veikla. Dėl to buvo iškeltas į sulenkėjusią Eitminiškių parapiją.

1986. V. 25 įvyko kun. A. Jakavonio 100-tųjų gimimo metinių minėjimas Gervėčiuose. Pamaldas laikė Gervėčių klebonas kun. Gvazdovičius. Savo pamoksle jis pabrėžė, kad kun. Jakavonis, nors buvo lietuvis patriotas, bet visiems parapijiečiams, kokia kalba jie bekalbėtų, buvo lygiai teisingas, nė vienos tautybės žmonių neskriaudė, visus mylėjo.

Į minėjimą buvo susirinkę ne tik gervėtiškiai, bet ir daug svečių iš Lietuvos. Po minėjimo bažnyčioje gervėtiškiai ir svečiai susirinko šventoriuje prie paminklo, kurį kun. Jakavonis pastatė savo motinai. Čia vienas iš minėjimo dalyvių tarė žodį, nušviesdamas kun. Jakavonio veiklą religinėje, tautinėje ir kultūrinėje srityse.

Buvo paskaityta poezijos kūrinių kun. Jakavonio atminimui. Padeklamuota Brazdžionio eilėraščių, sugiedota "Viešpaties angelas" ir Maironio "Marija, Marija" bei "Graži tu, mano brangi tėvyne".

* * *

Panašus minėjimas įvyko Eitminiškėse 1986. VI. 8. Pamaldas laikė ir pamokslą lietuviškai ir lenkiškai pasakė Eitminiškių klebonas kun. Jakutis. Po pamaldų šventoriuje atvykusiems svečiams ir vietinei liaudžiai ilgesnę kalbą lietuviškai pasakė svečias iš Vilniaus J. T. Kalboje jis pabrėžė, kad kun. Jakavonis švietė liaudį, tarnavo visiems lygiai, drąsiai užstojo skriaudžiamuosius. Su visais žmonėmis elgėsi teisingai, užstojo tiek lietuvius, tiek lenkus, tiek gudus. Kun. Jakavonis buvo išvestas nužudyti per Velykas, Kristaus Prisikėlimo šventėje, kaip tikras Kristaus karys — kankinys.

Po vilniečio kalbos buvo skaitomi poezijos kūriniai kun. Jakavonio atminimui, deklamuojami Brazdžionio poezijos posmai, sugiedota Maironio "Graži tu, mano brangi tėvyne".

Po to svečiai susirinko į čia pat esančią buvusią kleboniją, kurioje kun. Jakavonis praleido priešpaskutines savo gyvenimo dienas. Čia buvo pasivaišinta, pasikalbėta ir padainuota lietuviškų dainų. Minėjime ir vaišėse dalyvavo kun. Jakavonio artimų giminių bei šiaip žmonių, kurie jį gyvą pažino.

1988 m. Eitminiškių šventoriuje pastatytas kun. Jakavoniui paminklas.

Paminklas pareikalavo didelės sumos pinigų (5000 rb.), kurių didžiausią dalį padengė 1987. VIII. 23 miręs kun. Stasys Valiukėnas (mirė Vilniuje Šv. Mikalojaus bažnyčioje, laikydamas šv. Mišias). Paminklą suprojektavo architektas N. K. Prie paminklo pastatymo daug triūso pridėjo Eitminiškių bažnyčios administratorius kun. Ričardas Jakutis.

Paminkle yra toks įrašas: "A. a. kun. Ambraziejus Jakavonis, Eitminiškių klebonas, Vilniaus krašto švietėjas". O žemiau įrašyta: "Nėra didesnės meilės kaip gyvybę už draugus atiduoti (Jono 15,13)".

Paminklo viršuje, dešinėje pusėje, kryžius ir kenčiančio Kristaus atvaizdas.

Paminklas buvo pašventintas 1988. IV. 24. Pašventino Nemenčinės klebonas kun. K. Pukėnas. Prieš pašventinimą įvyko pamaldos, per kurias lietuviškai pamokslą pasakė kun. Ričardas Repšys, o lenkiškai — kun. Jonas Vaitonis.

Į paminklo pašventinimo iškilmes, nežiūrint tą dieną blogo oro (pūtė šaltas vėjas, nešdamas šlapius sniego kritulius), be Eitminiškių parapijiečių dalyvavo daug žmonių, atvykusių iš Vilniaus ir kitų Lietuvos vietovių.

Apie kun. A. Jakavonį yra išleista atskira savilaidinė knyga.

* * *

Apie lietuvių padėtį Baltarusijos respublikoje buvo išleisti trys sąsiuviniai: I sąsiuvinis 1972 m., II sąs. 1978 m., III sąs. 1982 m. 1988 m. išleistas IV sąsiuvinis.

Be to, apie lietuvių padėtį BTSR-e 1985 m. buvo išleistas dviejų dalių (dvi savilaidinės knygos) leidinys "Atskirtoji Lietuva. Lietuvos rytai".

Pirmieji trys "Apie lietuvių padėtį Baltarusijos respublikoje" sąsiuviniai buvo išspausdinti pogrindžio "Aušroje" ir iš jos paskelbti per Vatikano radijo laidas. Nuo 1988 m. pogrindžio "Aušra" nebeeina.

Dar apie Pelesą

Baigiant spausdinti šią straipsnių eilę apie Gudijos lietuvius, gautas šis papildas. "TŽ" RED.

Pelesos bažnyčia 1989 m. pradžioje tikintiesiems grąžinta apgriauta, sunaikinta, sulaužytais vargonais ir altoriais, išniekinta. Per trumpą laiką bažnyčia buvo atstatyta.

Ir štai rugsėjo 23 d. per šv. Lino atlaidus iš visų Pelesos apylinkės pakraščių ir iš Lietuvos rinkosi žmonių minios. Pirmą kartą be trukdymų leista į Pelesą įvažiuoti autobusams su keleiviais iš Lietuvos. Anksčiau už tokias keliones bausdavo, atimdami iš vairuotojų teises.

Pelesa laukė svečių. Visi kaimo privatūs namai buvo pasipuošę šventais paveikslais. Į šv. Lino atlaidus ir bažnyčią vėl atšventinti atvyko Vilniaus arkivysk. J. Steponavičius, lydimas procesijos, kunigų ir pasauliečių, ir lietuviškų trispalvių.

18 metų (nuo 1961 m., kai bažnyčia buvo iš tikinčiųjų atimta ir paversta kolchozo sandėliu) Pelesos parapijiečiai kovojo dėl savo bažnyčios ir pagaliau laimėjo. Bažnyčia atgauta ir restauruota. Restauruota ne tik išorė, bet ir vidus: atstatyti altoriai, sakykla. Bažnyčios aplinka sutvarkyta: atitvertas ir gražiai sutvarkytas gana didelis šventorius. Be to, prie kapinių pastatyta koplyčia, dėl kurios ėjo ilga kova ir kuri davė pradžią ir akstiną kovoti dėl bažnyčios atgavimo.

Pelesiečiai kovą laimėjo. Daugiausia šioje kovoje nusipelnė turbūt Pelesos bažnytinio komiteto pirmininkė Marija Kruopienė, sena kovotoja dėl lietuvybės. Visus dirbusius ir kovojusius dėl bažnyčios kur čia beišminėsi – tai Pelesos parapijiečiai, kurie nepritrūko kovos dvasios ir ištvermės; tai vilniečiai, kurie savo darbu ir pinigais prisidėjo prie bažnyčios restauravimo; prisidėjo, galima sakyti, visa Lietuva.

Pamokslą (lietuviškai) sakė arkiv. J. Steponavičius. Buvo pasakytas pamokslas ir lenkiškai, nes Pelesos apylinkėje gyvena žmonių, kurie lietuviškai nekalba. Jie kalba gudiškai, bet pamaldos bažnyčioje, deja, jiems laikomos tik lenkų kalba.

Po pamaldų buvo pašventinta koplyčia ir du ąžuoliniai kryžiai šventoriuje. (Pabaiga)

Švedija tęsia...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Baltijos kraštų aneksiją, tai nulėmė jos padėtis karo metais, sakė ji.

Šiaip ar taip lieka faktas, kad Baltijos valstybes pirmą kartą aplankė Vakarų valstybės užsienio reikalų ministeris ir šis apsilankymas nesukėlė tokio susižavėjimo, kurio laukiama visur, kur vedama "perestroikos" politika.

* * *

Nuo lapkričio 26 atidaroma tiesioginė oro linija Stockholmas-Talinas. Skandinavijos oro linijos bendrovė SAS ir sovietų Aeroflotas susitarė bendrai veikti. Kol kas numatomi keturi skrydžiai per savaitę. Verslininkų ir turistų susidomėjimas didelis. Švedijos baldų ir mašinų statybos pramonė jau pradėjo bendradarbiavimą su Estija, kuri teikia medienos žaliavas ir savo gamybos dalis.

• **Laisvė, kuri pradeda leisti šaknis, greitai auga**
(G. Washington)

Susitikimas su rašytoju Grigorijum Kanovičium pas Angelę ir Romą Nelsus Kalifornijoje. Sėdi iš dešinės: rašytojas G. Kanovičius, A. Nelsienė, JAV LB krašto tarybos pirmininkė; stovi: J. Matulaitis, I. Medziukas, Z. Viskanta, D. Mažeikienė, J. Kojelis, E. Kojelienė, V. Trumpa, P. Visvydas

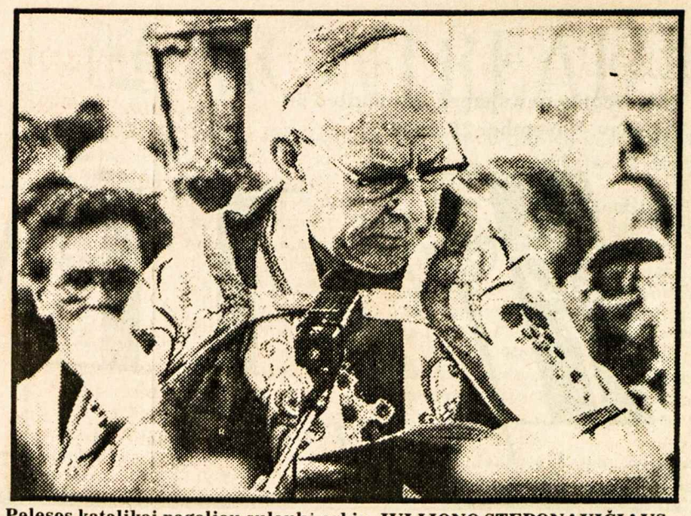

Pelesos katalikai pagaliau sulaukė arkiv. JULIJONO STEPONAVIČIAUS, kuris atšventino jiems grąžintą šventovę ir atnašavo Mišias

PADĖKA
A†A
AKVILINAI LUOMONAITEI-MUSTEIKIENEI
mirus,
visiems, įvairiopai pasidalinusiems mūsų skausmu, nuoširdžiai dėkojame –
Nuliūdę – vyras, duktė ir sūnus

A†A
BRONIUI KEMĖŠIUI
Lietuvoje mirus,
brolį kun. LAURYNĄ KEMĖŠĮ, Delhi Šv. Kazimiero parapijos kleboną visi nuoširdžiai užjaučiame –
Šv. Kazimiero parapijos komitetas

A†A
ZELMAI STASIULIENEI
mirus,
vyrą OTONĄ, dukras – KRISTINĄ, DIANĄ, sūnų RIČARDĄ nuoširdžiai užjaučiame –
G. A. Cibai
O. V. Kežiai

Viešpaties ramybėje užmigus
A†A
ZELMAI STASIULIENEI,
nuoširdžiai užjaučiame velionės vyrą OTONĄ ir mylimos motinos netekusius vaikus – KRISTINĄ, DIANĄ ir RIČARDĄ. Esame kartu su jumis skausmo valandose –
Skolastika ir Petras Eismantai
bei dukra Aldutė

Lapkričio 13 d. į Amžinybės namus
Viešpats pasišaukė
A†A
ZELMĄ STASIULIENĘ

Netekusį savo brangios žmonos ir 40 metų savo gyvenimo draugės, buvusį savo bendradarbį ir nuoširdų talkininką KLB Hamiltono apylinkės valdyboje ir Tautos fonde OTONĄ STASIULĮ, nuoširdžiai užjaučiu ir dalinuos su Tavim, Otonai, tavo skausmu. Buvai nepaprasto pareigingumo bendradarbis ir retai sutinkamo gerumo žmogus.

Taip pat reiškiu gilią užuojautą tavo vaikams: dukrelėms – mokytojai KRISTINAI, ekonomistei DIANAI ir sūnui – studentui RIČARDUI.

Suteik, Aukščiausias, mirusiai amžiną ramybę, o žemėj likusius artimuosius stiprink ir globok.

Kazys Mileris

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniškąją darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Lietuvos "žaliųjų" pradininkas Otavoje

Zigmas Vaišvila buvo priimtas Kanados parlamente drauge su Vengrijos premjeru ir susitiko su visa eile parlamento narių

J. V. DANYS

Zigmas Vaišvila yra ryškus Lietuvos atgimimo veikėjas. Jis buvo Sąjūdžio steigimo iniciatorių tarpe, Lietuvos "žaliųjų" judėjimo pradininkas; Sąjūdžio remiamas buvo išrinktas deputatu į Aukščiausiąją Lietuvos tarybą ir į vissąjunginį sovietų kongresą. Jo visuomeninėje veikloje žymus vaidmuo tenka Lietuvos ekologijai. PLB iniciatyva, kartu su PLB įgaliotiniu prof. R. Vaštoku jis dalyvavo tarptautinėje ekologijos konferencijoje Bulgarijos Sofijoje, 1989 m. spalio mėn.

Buvo numatęs vykti į Mokslo ir kūrybos simpoziumą Čikagoje š.m. lapkričio 22-26 d.d. Ta proga PLB, KLB ir JAV LB jį pakvietė aplankyti ir kitas Š. Amerikos vietoves.

Sąjūdis jį įgaliojo atlikti keletą uždavinių: informuoti apie politinę ir ekologinę Lietuvos padėtį lietuvių ir kitataučių visuomenę, jų politinius veikėjus, atkreipti dėmesį į ateinančių rinkimų į Aukščiausiąją Lietuvos tarybą svarbumą bei megzti ryšius paramai.

PLB, KLB ir PLJ-mo sąjungos veikėjai jau vasaros pradžioje užmezgė ryšius su Z. Vaišvila V. Vokietijoje, kur jis skaitė išsamią paskaitą apie rimtas ekologines problemas Lietuvoje. Vėliau PLB palaikė nuolatinius ryšius, renkant medžiagą ir ruošiant memorandumą Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijai Sofijoje. Todėl anksti buvo galima planuoti programą ir jos vykdymą jam esant Kanadoje. Tai atliko PLB vicepirm. Gabija Petrauskienė, pasitelkusi eilę tautiečių. Siekta dvejopo tikslo: sudaryti Z. Vaišvilai progą painformuoti apie Lietuvos įvykius lietuvių ir svetimtaučių visuomenei bei pačiam Z. Vaišvilai susipažinti su demokratine Kanados santvarka, politine jos sistema. Otava yra politinis Kanados centras, todėl Z. Vaišvila čia praleido tris dienas (lapkričio 1-3).

Su valdžios atstovais

Finansų ministeris Michael Wilson, nežiūrint savo perkrautos dienotvarkės, priėmė Zigmą Vaišvilą savo įstaigoje, išklausė pagrindinių Vaišvilos iškeltų klausimų. Jo vykdomasis asistentas tęsė pokalbį daugiau kaip pusę valandos.

Užsienio reikalų ministerijoje daugiau valandos kalbėjosi su Rytų Europos reikalų direktoriumi Murray Fairweather ir Alan Bowker, referentu Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos reikalams. Daugiausia buvo kalbama politiniais klausimais.

Federacinių-provincinių santykių įstaigoje jos pareigūnai Vaišvilą supažindino su Kanados federacine santvarka ir apie valdžios pasidalinimą tarp federacinės ir provincijų valdžių Kanados konfederacijoje. Taip pat parūpino atitinkamos literatūros.

Parlamento posėdyje

Parlamento pirmininkas John Fraser sutiko pristatyti Zigmą Vaišvilą parlamento posėdyje lapkričio 1 d. Vaišvila ir tuo metu atsilankęs į Otavą Vengrijos ministeris Imre Poszgay buvo pakviesti į parlamento pirmininko ložę. Pirmiausia buvo pristatytas Poszgay, kaip Vengrijos ministeris, ir tuoj pat Vaišvila, kaip Lietuvos deputatas TSR kongrese ir kaip Lietuvos respublikos Aukščiausios tarybos deputatas. Kai abu – Vaišvila ir Poszgay buvo greta atsistoję, tai viens kitam padavė ranką. Parlamento narių tai buvo sutikta triukšmingais plojimais. Tokiam pristatymui yra tam tikros parlamento taisyklės, be to, reikia parlamento narių rekomendacijos. Tai buvo istorinis įvykis, nes pirmas toks atvejis. Šis posėdis buvo rodomas televizijoje visai Kanadai.

Su parlamento nariais

Susitiko Z. Vaišvila su Ed. Broadbentu, NDP (naujųjų demokratų) vadu, konservatoriu – Don Blenkhorn, finansų komiteto pirmininku ir David Kilgour, užsienio reikalų komiteto nariu.

Kalbėjo Z. Vaišvila apie valandą su trimis parlamento nariais: Christine Stewart (Nova Scotia), David Walker (Winnipeg) ir Gilbert Parent (Welland-St. Catharines). Pastarasis yra vienas iš pradinių "Baltic Evening" globėjų.

Įdomi buvo parlamento nario Parento pastaba, išklausiusio santraukinį Vaišvilos pranešimą apie padėtį Lietuvoje ir lietuvių bei Sąjūdžio pastangas siekiant nepriklausomybės.

—Vaišvila yra 32 metų, o kiek metų jūs esate Kanadoje? – paklausė mane (JVD). – Daugiau kaip 35 metus, atsakiau (taigi, man atvykus į Kanadą, Vaišvila buvo dar negimęs).

– Prisimenu, – tęsė Parent, – jus iš Baltic Evening. Ar prieš dešimt ir daugiau metų galėjome tikėtis, kad štai šiandien Kanados parlamento rūmuose atsilankys demokratiškai rinktas Lietuvos deputatas ir net bus pristatytas parlamento posėdyje?

Parlamentarai labai domėjosi Z. Vaišvilos pasakojimu apie dabartinę padėtį ir siekimą nepriklausomybės. Atrodo, jie mano, kad einamas kelias yra per greitas, žygiai per staigūs. "Per greitai važiuojant, gali pamesti ratą" – komentavo vienas parlamentaras. Žinoma, jie turėjo galvoje didžiulę Sovietų Sąjungą, griežtai vykdomą vienpartinę sistemą, nesiskaitančią su priemonėmis, slopinant priešingą nuomonę ar judėjimą.

Z. Vaišvila aiškino, kad Sąjūdis eina demokratiniu keliu, panašiai kaip Vakarų demokratinėse valstybėse, pagal esamą konstituciją ir dabartinius skelbiamus nuostatus. Šimtatūkstantinės žmonių demonstracijos vyksta ramiai, be išsišokimų, tvarkingai. Todėl nėra pagrindo administracijai panaudoti jėgą ar atvirą terorizavimą. Tai blogai paveiktų vidaus ir užsienio visuomenės opiniją ir būtų priešinga "glasnost" principui, su kuriuo komunistų partija turi skaitytis. Bet, aišku, pati sistema dar tebėra visiškai totalistinė.

Jaučiama, kad Kanados parlamentarai (ir bene vyriausybės sferos) palankiai vertina Gorbačiovą, jo demokratizacijos programą, ir (kaip aplamai ir kitose Vakarų valstybėse) baiminasi, kad jis nebūtų pakeistas kitu vadu, kuris vėl grąžintų kietą Stalino-Brežnevo valdymo liniją.

Z. Vaišvila teigė, kad Gorbačiovas irgi yra diktatūrinis valstybės vadas, išaugęs tradicinėje komunistų partijos sistemoje, todėl iš esmės jis nemano keisti sistemos, jei "pereistrokos" programą galėtų ir be to įvykdyti.

Z. Vaišvila pabrėžė ateinančių rinkimų (1990.II.24) į Aukščiausiąją Lietuvos tarybą svarbą. Sąjūdis tikisi laimėti 80% vietų ir tuo atveju galėtų toliau parlamentariniu būdu vykdyti programą, siekiančią Lietuvos nepriklausomybės.

Sąjūdis jaučia kai kuriuos trukdymus ir numato, kad gali būti ir suvaržymų rinkiminiam vajui, kaip kad buvo 1989 m. kovo mėnesį rinkimų metu, kai sustabdė televizijos ir radijo transliacijas ir pan. Sąjūdžio spauda, leidiniai, atsišaukimai spausdinami valdžios spaustuvėse pagal sutartis, kurios baigiasi šių metų gale. Lengva paralyžuoti rinkiminę propagandą vien tik neleidimu naudotis technikinėmis priemonėmis.

Iškilo mintis siųsti Kanados parlamento narius stebėti rinkimų eigos Lietuvoje, kaip kad daryta kitose valstybėse. Visų partijų parlamentarai buvo labai palankūs tokių stebėtojų siuntimui. Žinoma, reikia išspręsti eilę politinių, finansinių ir technikinių klausimų, ir ar tai būtų oficiali ar neoficiali parlamentarų komisija.

Gamtosaugos klausimai

Nors visur Vaišvila buvo pristatomas ir kaip ekologinio "žaliųjų" judėjimo vadovas (kartu įteikiant leidinį apie ekologines problemas Lietuvoje), politikai domėjosi tik politiniais klausimais.

Apie ekologiją išsamiai buvo kalbama su Kanados Gamtos ir aplinkos ministerio pavaduotojo asistentu Robert W. Slater. Jis domėjosi Lietuvos problemomis ir plačiai aiškino, kas daroma Kanadoje. Jis Vaišvilą aprūpino visais įstatymais ir literatūra apie šių problemų sprendimą Kanadoje. R. W. Slater pasisakė gerai pažįsta lietuvį V. Adamkų iš JAV, su kuriuo teko labai artaimai dirbti, Kanados ir JAV problemas svarstant. Patvirtinome, kad Adamkų gerai žino ir Lietuvoje, kad Vaišvila numatęs su juo susitikti JAV-se. Šiame pasikalbėjime dalyvavo ir specialistas C. Ferguson.

Taip pat ilgas pasikalbėjimas įvyko su Robert D. Page, Kanados Patariamosios tarybos ekologijos reikalais tarybos pirmininku. Ši taryba informuoja tiesiog ministerių kabinetą.

Radijas, spauda, lietuviai

Vaišvila turėjo pokalbį su "Radio Canada International" Rytų Europos sekcijos vedėja Sheila Bird anglų kalba ir su reporteriu Andre Labunovu rusų kalba. Ilgesnis pasikalbėjimas įvyko su Otavos dienraščio "Citizen" štabo žurnaliste April Lindgren apie padėtį Lietuvoje ir galimas ateities perspektyvas. Visuose pasikalbėjimuose anglų kalba Vaišvilai vertėjo nereikėjo. Tai padidino pareiškimų autentiškumą.

Trečiadienį, lapkričio 1, vakare Z. Vaišvila padarė ilgesnį pranešimą Otavos lietuviams ir atsakinėjo į ilgoką eilę klausimų. Diskusijose dalyvavo jį lydėjusi žmona Regina Vaišvilienė.

Otavos lietuviai suaukojo $550 paremti būsimuose rinkimuose į Aukščiausiąją Lietuvos tarybą Sąjūdžio rinkiminei akcijai.

Baigiamosios pastabos

Z. Vaišvilai tos trys dienos Kanados sostinėje buvo labai darbingos – 14 pasimatymų, reikalaujantys geros politinės nuovokos. Pabrėžtinas išskirtinis įvykis – pirmą kartą Kanados parlamente pristatytas Lietuvos parlamentaras iš dabartinės Lietuvos, laimėjęs prieš valdančios komunistų partijos kandidatą.

Reginai Vaišvilienei buvo lengviau. Kaip bibliotekininkei, buvo sudaryta proga kelias valandas susipažinti su Otavos universiteto medicinos bibliotekos, aptarnaujančios visą ligoninių tinklą, moderniais įrengimais.

Plačią ir reikšmingą programą Otavoje suorganizavo Rita Rudaitytė, KLB Otavos apylinkės pirmininkė, valdybos narių – Rūtos Danaitytės, Lado Giriūno ir kai kurių kitų asmenų padedama. Ji kartu su J. V. Daniu lydėjo Vaišvilą į visus pasimatymus.

Planavimo darbai šiai programai buvo pradėti mėnesį anksčiau ir ne kartą teko juos keisti, prisitaikant prie parlamentarų įsipareigojimų. Reikėjo labai daug laisvalaikio ir nelaisvalaikio valandų šiam darbui.

ZIGMAS VAIŠVILA (kairėje), Sov. Sąjungos Aukščiausiosios tarybos liaudies deputatas iš Lietuvos, su Kanados parlamento finansų komiteto pirm. D. Blenkarn 1989.XI.3 Otavoje. Nuotr. J. V. Danio

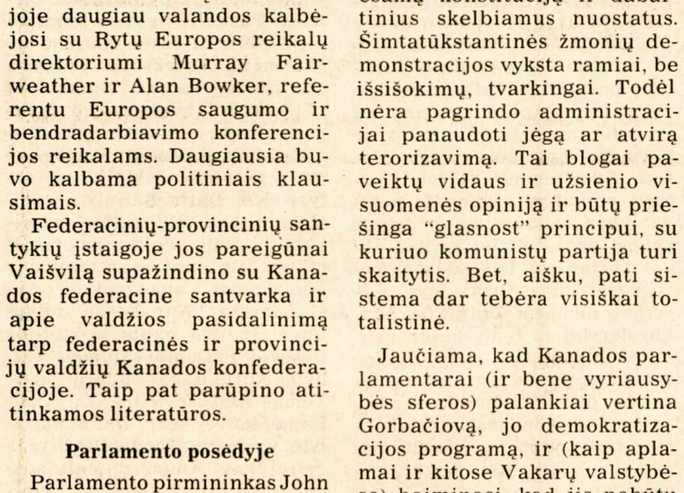

ZIGMAS VAIŠVILA (kairėje) ir NDP partijos vadovas E. Broadbent Otavoje. Nuotr. J. V. Danio

Kreipėsi į JAV prezidentą

Lietuvos opozicinių partijų ir visuomeninių organizacijų atstovai pasiuntė laišką JAV prezidentui G. Bushui. Jame reiškiama gili pagarba ir padėka JAV vyriausybei, kuri pusę šimtmečio laikosi Baltijos valstybių nepripažinimo Sov. Sąjungai politikos, tuo labai paremdama už savo laisvę ir nepriklausomybę kovojančią Lietuvą.

Laiške atstovai prašo įvyksiančiame susitikime su Gorbačiovu Viduržemio jūroje aptarti Lietuvos respublikos nepriklausomybės atstatymą.

Laišką pasirašė: *Arūnas Zebriūnas* – Lietuvos persitvarkymo sąjūdis; *Jurijus Radovičius* – Lietuvos laisvės lyga; *Petras Pečeliūnas* – Lietuvos demokratų partija; *Auksė Aukštikalnienė* – Tarptautinės žmogaus teisių asociacijos Lietuvos skyrius; *Mečys Šaltenis* – Lietuvos socialdemokratų partija; *Leonas Kerosierius* – LPS darbo bendrija "Labora"; *Edvardas Satkevičius* – Lietuvos savitarpio pagalbos sąjunga; *Algirdas Kizevičius* – Lietuvos humanizmo ir pažangos partija; *Povilas Pečeliūnas* – Lietuvos politinių kalinių gelbėjimo komitetas; *Juozas Janonis* – Lietuvos darbininkų sąjunga; *Rimantas Matulis* – Lietuvių tautininkų sąjunga; *Vytautas Milvydas* – Lietuvos partizanų judėjimas; *Rimvydas Kriukelis* – Lietuvos žaliųjų partija; *Tomas Venclova* – Lietuvos Helsinkio grupė; *Viktoras Petkus* – Lietuvos krikščionių demokratų sąjunga; *Stasys Buškevičius* – Lietuvos tautinio jaunimo sąjunga "Jaunoji Lietuva"; *Edvardas Kriščiūnas* – Lietuvos jaunimo sąjunga "Neo-Lituania". **(LIC)**

Pokalbis su svečiais iš Lietuvos

Kažkas pasakė, kad lietuviai pasirinko gyvenamą vietą ant slenkščio, per kurį daug kas lipa. Iš ištikrųjų gyvename tarp didelių kaimynų, kurie braunasi per tą slenkstį, ką surado pasisavindami, liepdami džiaugtis jų globa ir pamokymais kaip gyventi.

Kaip tokiais kaimynais atsikratyti, yra didelis galvosūkis, reikalaujantis daug sumanumo, apdairumo ir lankstumo.

KLB Toronto apylinkės valdyba lapkričio 16 d. pakvietė svečius iš Lietuvos apie dabartinę padėtį ir ateities galimybes. Tai buvo ne paskaita, bet įvairiais klausimais nuomonių pasidalinimas.

Pasikalbėjimą pradėjo KLB Toronto apylinkės valdybos narys V. Kulnys, nurodydamas kai kuriuos Sov. Sąjungos politikos poslinkius ir kviesdamas visus pašnekesyje uoliai dalyvauti. Kauno Sąjūdžio tarybos pirmininkas ir Sąjūdžio seimo politinės komisijos narys Č. Stankevičius trumpai aptarė dabartinę politinę ir ekonominę padėtį Lietuvoje, daugiausia atsakinėjo į klausimus.

Sekė eilė pasisakymų ir klausimų apie paskutinius įvykius Lietuvoje. Įdomias mintis reiškė torontietis B. Saplys. Klausytojai domėjosi apie ekonominį persitvarkymą, Aukščiausios tarybos veiklą, naujus įstatymus. Č. Stankevičiaus mintis papildė dr. E. Laurinaitis.

Kitas svečias iš Lietuvos, laikraščio "Literatūra ir menas" vyriausias redaktorius L. Jacinevičius papasakojo apie spaudos cenzūrą Lietuvoje, kurios praktiškai dabar beveik nėra, ir apie "Glavlito" veiklą. Į klausimą apie galimą Lietuvos komunistų partijos atsiskyrimą nuo Sov. Sąjungos komunistų partijos, L. Jacinevičiaus nuomone tas skilimas visai galimas ir pageidautinas.

Pašnekesio moderatorius KLB Toronto apylinkės valdybos pirmininkas R. Strimaitis pasiūlė pasidalinti mintimis apie galimą išeivių pagalbą Lietuvai. Kalbėjusių nuomone, ta pagalba dabar dar ribota.

Pašnekesį užbaigė R. Strimaitis, dėkodamas svečiams iš Lietuvos, pasidalinusiems žiniomis ir nuomonėmis ir atsilankiusiems dalyviams kurie Sąjūdžiui paremti sunešė 1,140 dolerių.

B. Stundžia

VLIKO seimas Baltimorėje

L. GIRINIS

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto atliktųjų darbų kasmetinis patikrinimas tapo privaloma tradicija. Didesnėse lietuvių kolonijose per eilę metų ruošiami suvažiavimai, aptariami Lietuvos laisvinimo rūpesčiai, išklausomi pranešimai.

Ir šiais metais, lapkričio 3-5 d., Baltimorėje Lord Radisson Plaza viešbutyje įvyko VLIKo seimas.

Lietuvos laisvės kovos vieninga vadovybė laisvajame pasaulyje yra VLIKas. Jį sudaro: Lietuvių fronto bičiuliai, Lietuvių krikščionių darbininkų s-ga, Lietuvių krikščionių demokratų s-ga, Lietuvių rezistencinė santarvė, Lietuvių tautinis sąjūdis, Lietuvių vienybės sąjūdis, Lietuvos atgimimo sąjūdis, Lietuvos darbo federacija, Lietuvos laisvės kovotojų sąjunga, Lietuvos socialdemokratų partija, Lietuvos ūkininkų partija, Lietuvos ūkininkų sąjunga, Lietuvos valstiečių liaudininkų sąjunga, Mažosios Lietuvos rezistencinis sąjūdis, Rytų Lietuvos rezistencinis sąjūdis.

Svečiai iš Lietuvos

Visų pasaulio lietuvių gyvybinis tikslas – nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymas. Tokio šūkio dvasioje vyko seimo darbai.

Laikantis seimo darbotvarkės, lapkričio 3, penktadienį, 7 v.v. Baltimorės Lietuvių namuose įvyko seimo atstovų ir visuomenės pašnekesio bei susipažinimo vaišės. Visur jautėsi seimo rengimo komiteto pirm. dr. E. Armanienės ir jos talkininkų rūpestingą priežiūra. Seimo nariai ir visuomenės atstovai rengimo komiteto mielai buvo priimti ir pasveikinti. VLIKo pirm. dr. K. Bobelis savo žodyje priminė, kad šiais metais VLIKo veikla pergyvena nepaprastą laikotarpį. Lietuviai visame pasaulyje ryžtingai siekė, siekia ir sieks, nežiūrint kokia kaina, laimėti Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę. Pirmąjį kartą VLIKo istorijoje dr. Bobelis galėjo supažindinti su svečiais iš Lietuvos. Dalyvavo demokratų partijos atstovas J. Mugevičius, Krikščionių demokratų atstovas V. Petkus Laisvės lygos – A. Terleckas ir Sąjūdžio – A. Buračas. Vakarienės metu kiekvienas svečias trumpu žodžiu priminė vakaro dalyviams savo pergyvenimus pavergtoje tėvynėje ir išreiškė Lietuvos ateities perspektyvas. Svečiai buvo sutikti gausiais plojimais bei sveikinimais.

Atidarymas ir sveikinimai

Lapkričio 4 d., 9 v.r., viešbutyje vyko seimo atstovų ir svečių registracija. Seimą atidarė VLIKo pirm. dr. K. Bobelis. Darbotvarkė buvo priimta be papildymų. Išrinkus seimo prezidiuman pirmininkauti J. Daugėlą, A. Misiūną ir V. Kačinską, buvo sudarytos mandatų, rezoliucijų ir kitos darbo komisijos. Invokacija turėjo sukalbėti kun. Antanas Dranginis, bet, dėl susidariusių aplinkybių, nebegalėjo atvykti. Invokacijos vietoje atsistojimu ir susikaupimo minute buvo pagerbti VLIKe dirbę ir amžinybėn iškeliavę nariai. Buvo perskaityti sveikinimai, kurių tarpe buvo vysk. Pauliaus Baltakio, Diplomatinės tarnybos šefo dr. St. Bačkio ir kitų diplomatų bei organizacijų. Tik liūdnai sutapo sveikinimas iš Kanados su Lietuvos generalinio konsulo dr. Jono Žmuidzino netikėta mirtimi. Perskaitytas jos sveikinimas VLIKui, bet netrukus buvo sužinotas jo iškeliavimas amžinybėn.

Trumpą, bet reikšmingą pranešimą padarė VLIKo tarybos pirm. Teodoras Blinstrubas. Nors darbotvarkėje ir nebuvo numatyta, bet į seimą iš Vašingtono atvyko garbingas lietuvių draugas senatorius Edvard Dervinski. Sveikindamas seimą, jis plačiau apibūdino Lietuvos laisvinimo problemas. Jis tikisi, kad Lietuva turi atgauti laisvę ir nepriklausomybę.

Pastaraisiais metais VLIKo veiklon įsijungė naujų jėgų. Šiuo metu valdybos sudėtį sudaro: dr. Kazys Bobelis, pirmininkas, dr. Domas Krivickas, pirmininko pavaduotojas, dr. Elena Armanienė, iždininkė-teisinė patarėja, dr. Jonas A. Stikliorius, sekretorius, Vytautas Jokūbaitis, vicepirmininkas, nariai: Vilius Bražėnas, dr. Algirdas Budreckis, dr. Leonas Kriaučeliūnas, Pilypas Narutis ir Juozas Vitėnas.

Pasikeitė laikai

VLIKo pirm. K. Bobelio kalba seimo narius mintimis gražino į praeitį, į VLIKo pirmuosius žingsnius ir sustota prie dabarties. Priminęs 1943 m. dar Lietuvoje paskelbtą deklaraciją, kurioje VLIKas besąlyginai įsipareigojo kovoti už tautos laisvę, iki Lietuva vėl taps laisva ir nepriklausoma valstybė. VLIKas visuomet siekė artimesnio ryšio su pavergta tauta. Deja, bet koks ryšys pavergtiesiems grėsė tremtimi. Buvo ieškoma naujų kelių, naujų kovos būdų. Dėl visiems žinomų priežasčių buvo vengiama bet kokie ryšiai su Lietuvos pavergėjais. Tik pasikeitę laikai parodė, kad ryšiai jau galimi, todėl ir buvo Gotlando saloje pasirašytas dokumentas, kuriame aiškiai visos grupės pasisakė už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę.

Rekordinės pajamos

VLIKo tarybos pirm. Jurgis Valaitis kėlė lėšų telkimo ir taupymo reikalingumą, primindamas pasaulio lietuviams, kad neužilgo VLIKui gali prireikti skubios ir būtinos finansinės pagalbos Lietuvai. Kanados tautos fondo pirm. J. Patamsis dėl sveikatos VLIKo seime negalėjo dalyvauti. Kalbėjo Toronto tautos fondo sekretorius J. Cicėnas. Jis priminė, kad Kanados lietuviai nuoširdžiai teberemia Tautos fondą, nes žino VLIKo paskirtį bei tikslą. Šiais metais Kanados lietuviai Tautos fondui suaukojo $90,000. Iki metų pabaigos tikimasi šią sumą kiek pakelti. Tautos fondo valdybos pirm. Juozas Giedraitis priminė, kad praeitais metais fondas turėjo rekordines pajamas – $529,819 ir $68,397 palūkanų. Šiais metais jau susilaukta, įskaitant testamentinius palikimus iš Anglijos – $55,127, Australijos – $2,151; Europos – $20,039; Naujosios Zelandijos – $608; Pietų Amerikos – $120. Šiuo metu Tautos fondo iždė yra $1,700,000.

Popietinėje seimo sesijoje buvo nagrinėjama Lietuvos laisvinimo bylos apžvalga. Prasidėjo gana neįprastas simpoziumas, kuriame gyvai reiškėsi svečiai iš Lietuvos. Simpoziumas iššaukė gyvas ir naudingas diskusijas.

Šeštadienio vakarą Baltimorės Lietuvių namuose svečiams ir seimo nariams buvo surengta iškilminga vakarienė. Turiningą ir reikšmingą kalbą pasakė VLIKo pirm. dr. Bobelis. Didelio dėmesio vertą programą atliko choras "Aidas", vadovaujamas M. Krasauskienės. Vyresnės kartos aktorius Juozas Palubinskas įspūdingai deklamavo B. Sruogos "Sapiegos" istorinį monologą. Meninei programai vadovavo Daina Buivytė.

Sekmadienį Baltimorės Lietuvių šventovėje kunigas Antanas Dranginis atlaikė iškilmingas Mišias ir pasakė turiningą, seimui skirtą pamokslą.

Seimas baigtas Tautos himnu.

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS

REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radijo žinios nesulaikomai skleidžia informacijas įvairiuose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDĄ

aukomis, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

Aukas arba palikimus siųskime Tautos fondui:

TAUTOS FONDO ATSTVYBĖ KANADOJE,
18 NORWICH RD., STONEY CREEK, ONT. L8E 1Z6.

Nauji ir naudingi pasikeitimai siuntiniams į Lietuvą

Dabar galime siųsti siuntinius su pilnai apmokėtu muitu ir visomis kitomis išlaidomis, kaip buvo daroma iki 1984 metais. Leidžiamųjų siųsti daiktų sąrašas yra platesnis, kiekiai didesni ir muitas mažesnis.

Siūlome praktišką, naudingą ir pageidaujamą tokios sudėties siuntinį: sportinis kostiumas, "Adidas" arba "Puma" firmos, sportiniai vyriški arba moteriški žymiųjų firmų batai, puošni palaidinukė, išeiginiai marškiniai, 500 gr naturalios kavos (instant), 2 sv. įvairaus tualetinio muilo, moteriškas arba vyriškas lietsargis, striukė. **Siuntinio kaina $500**

Taip pat parduodame prekes ir Vilniaus užsienio valiutos parduotuvėje "Merkurius", kur kliento nurodytas asmuo gali pats prekę pasirinkti. (Automobiliai, šaldytuvai, mezgimo mašinos, televizijos aparatai, video, stereo magnetofonai ir kt.)

Sudarant testamentus suteikiame praktišką patarimą, persiunčiame palikimus į Lietuvą naudingiausiu ***paveldėtojui būdu***.

Baltic Stores Co. Z. Juras

11 London Lane, Bromley, Kent, BRI 4HB. England

Tel. 01 460 2592

Tik per Angliją pigiau ir greičiau

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

"LITUANICOS" VADAI

Mokytojų namuose Vilniuje spalio 14-15 d.d. buvo surengtas lietuvių jaunimo bendrijos "Lituanica" steigiamasis suvažiavimas, kurin įsijungė atstovai bei svečiai iš Vilniaus, Kauno, kitų Lietuvos miestų, dabar surusintos ir Sovetsku pavadintos Tilžės. Vienerius metus veikiančiai "Lituanicai" priimta programa, patvirtintas statutas, sudaryta visiems skyriams atstovaujanti taryba, išrinkta septynių jos narių valdyba. Pirmininku buvo išrinktas Lietuvos mokslų akademijos lietuvių kalbos ir literatūros institute dirbantis Audrys Antanaitis, vicepirmininku — Algis Miknevičius, Lietuvos liaudies švietimo ministerijos darbuotojas.

PALIKO SENAS KAINAS

Ainis Gurevičius "Komjaunimo tiesos" 213 nr. nusiskundžia, kad dolerinėse krautuvėse paliktos senos kainos, nors dolerio vertė gerokai padidinta nuo š. m. lapkričio 1 d.: "Atsikvošėję po tokio stipraus dolerio kurso pakeitimo (vienas JAV doleris — 6 rub. 26 kap.), žmonės prisimine 'dolerines' perduotuves — juk dabar jose apsipirkti leidžiama ir paprastiems mirtingiesiems, jei, žinoma, valiutos turi. Logiškas klausimas: ar nepasikeitė kainos 'dolerinėse'? Pasirodo, ne. Viskas kaip buvę. Pavyzdžiui, japoniškas videomagnetofonas "Sharp" tebekainuoja 480 invaliutinių rublių. O vienas JAV doleris — 62 invaliutinės kapeikos . . . Taigi, atrodo, jokių permainų. Bet tik iš pirmo žvilgsnio. Turint mintyje naująjį kursą, permainų nebuvimas ir yra pati didžiausia permaina. Taigi pigiai įsigyti užjūrio gėrybių nepavyks. Nė nesitikėkit".

JUDAISTIKOS CENTRAS

Rugsėjo 22 d. Lietuvos knygų rūmuose Vilniuje atidarytas judaistikos kabinetas, kuriame tyrinėtojai galės susipažinti su šiuose rūmuose sutelktu šimtatūkstantiniu Rytų Europos žydų literatūros ir periodikos fondu. Judaistikos centro atidarymo kalbėjo Lietuvos žydų kultūros draugijos pirm. Emanuelis Zingeris, iš Niujorko atvykęs Pasaulio žydų savitarpinės paramos organizacijos vicepirm. Ralfas Goldmanas, Lietuvos leidyklų, poligrafijos ir knygų prekybos komiteto vyr. red. Algirdas Banevičius. Jie pabrėžė, kad persitvarkymo dėka atgimsta Lietuvos žydų savimonė, sudaromos sąlygos atnaujinti ir tęsti žydų tautos kultūros tradicijas. Niujorkietis R. Goldmanas judaistikos centrui Vilniuje pažadėjo atsiųsti tūkstantį knygų žydų istorijos, kultūros ir kitais klausimais. Su Lietuvos leidyklų, poligrafijos ir knygų prekybos komitetu pasirašyta sutartis, kurios dėka Vilniuje bus leidžiami žydų elementoriai.

SUSTABDĖ KARINĮ PARADĄ

Pernai iš Spalio revoliucijai skirto parado Vilniuje buvo išjungtos kompartijos suvarytų "darbo žmonių demonstracijos". Pradėto persitvarkymo dėka dingo ir Spalio revolucijai skirtų propagandinių šūkių sąrašas spaudoje. Liko tik karinis paradas, kurio nebuvo atsisakyta ir š. m. lapkričio 7 d. Gedimino prospekte. Tačiau šį kartą buvo susilaukta niekada nenumatytos staigmenos, kurią skaitytojams atskleidžia specialus "Komjaunimo tiesos" korespondentas Edmundas Ganusauskas: "Paradas. Po tik jiems patiems suprantamų manevrų kareiviai ėmė tolti, nuslopo tarp mūrų žalių, išmankštintų rikiuotės žingsnių aidas. Ties aikšte jau gaudė šarvuočiai. Minios viršugalviu slydo orūs pagarbą atiduodančių kapitonų žvilgsniai. Regint tą Gedimino prospektu slenkančią galybę, visaip galima pamąstyti, tačiau visai neateina galvon, kad ji staiga galėtų sustoti. Šį kartą atsitiko būtent taip. Prasiveržę pro milicininkų ir kitų tvarkos saugotojų 'gyvatvorę', keli vyrukai iššoko prieš šarvuočius. Kolonos pradžia staiga sustojo, pasigirdo šaižūs kariško transporto signalai. Nakties repeticijose išbandyti intervalai staiga tarsi ištirpo, ir mašinos ėmė spaustis vis arčiau pirmųjų, kur tuokart jau grūmėsi žmonės. Kilo sąmyšis. Šaligatviu plūstelėjo atokiau stovėjusi publika. Laimei, incidentas truko neilgai. Kolona pajudėjo. Jai pavymui nužygiavo su savo vėliavomis "Jedinstvo" aktyvistai, šiems iš paskos — skanduodami šventinio skandalo iniciatoriai . . ." Raudonosios armijos paradas buvo sustabdytas tik keliolika sekundžių.

NEMALONŪS ATGARSIAI

Panašiai apie šį įvykį "Komjaunimo tiesoje" kalba ir Kazimiero Budrio cituojamas vidaus reikalų ministerio pavaduotojas Vaclovas Zabarauskas: "Televizijos žiūrovai galėjo matyti, kaip karinės technikos kolona parado metu stabtelėjo. Tai truko 15 sekundžių. Prieš koloną į gatvę išbėgo grupė jaunuolių. Tiesiog prasiveržė. Milicijos darbuotojai ir civiliai žmonės jaunuolius greitai išstūmė iš važiuojamosios gatvės dalies. Kolona vėl pajudėjo . . . Jaunuolių grupė, nešina plakatais, nuėjo Gedimino prospektu iki Arkikatedros, iki badavimo vietos. Incidentas tiriamas. Sulaikytų ar areštuotų asmenų nebuvo, tačiau žmonių parodymai, filmuota medžiaga jau renkama. Manau, kad visi duomenys apie įvykusį incidentą bus perduoti prokuratūrai". Kazimieras Budrys priminė ministerio pavaduotojui V. Zabarauskui, kad šį incidentą galėjo paskatinti ne vieno vilniečio girdėti, ne vieno ir ištarti provokaciniai žodžiai: "Štai dabar jūs pabandykit susikabinti rankomis! . . ." Atrodo, taip kalbėjo paskui šarvuočių koloną su savo vėliavomis žygiavę "Jedinstvo" ("Vienybės") aktyvistai, nepatenkinti tautiniu Lietuvos atgimimu. Pasak "Komjaunimo tiesos" korespondento E. Ganusausko, jie, prie Vilniaus arkikatedros varpinės susivynioję transparentus, džiaugėsi: "Vis dėlto mes jiems parodėm! . . ."

V. Kst.

Taip atrodė Spalio revoliucijos metinėms lapkričio 7 d. skirtas karinis paradas Vilniaus Gedimino prospekte. Milicininkai su talkininkais iš gatvės skuba pašalinti kelis beginklius jaunuolius, pastojusius kelią sovietų Raudonosios armijos šarvuočiams

Nuotr. Vlado Ščiavinsko "Komjaunimo tiesoje"

Hamilton, Ontario

HAMILTONO ATEITININKAI Kalėdų švenčių proga renka negendantį maistą paremti neturtingiems. Priimsime Jaunimo centre sekmadieniais – gruodžio 3 ir 11 dienomis.

LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA "Gintariniai aidai", iš McMaster universiteto, girdima jau 12 metų. Šiuo laiku yra transliuojama sekmadieniais nuo 1-2 v.p.p. Stotis CFMU-FM, banga 93,3. Programos yra grynai kultūrinės ir nesiekia jokio pelno. Visi lietuvių veiklos pranešimai skelbiami nemokamai. Š. m. gruodžio 3, sekmadienį, 4 v.p.p., Jaunimo centre, Hamiltone, radijo mėgėjų iniciatyva yra rengiamas koncertas. Programą atliks neseniai iš Lietuvos sugrįžusi sol. Marytė Bizinkauskaitė-Bildienė, sol. Rimas Strimaitis ir svečias iš Lietuvos pianistas muz. Povilas Jaraminas. Koncerto proga grafiko Gedimino Pranskūno iš Lietuvos meno paroda. Pertraukos metu – kavutė ir pyragaičiai.

Muzikas P. Jaraminas šiais metais balandžio mėn. Montrealyje akompanavo solistui V. Noreikai surengtame koncerte Armenijos vaikų šalpai paremti. Su sol. V. Noreika yra išleidęs tris plokšteles. Šiuo metu jis lankosi Kanadoje, Burlingtone pas P. M. Bildus. **L.S.**

NEATSIRADUS kam ruošti Hamiltone Naujų metų sutikimą, AV parapijos taryba buvo priversta gelbėti padėtį. Nutarta ruošti Naujų metų sutikimą Jaunimo centro salėje ir imti tik $20 už asmenį. Bus geras maistas, St. Petkevičienės pagamintas, ir po butelį šampano ant stalo. Sutikime Naujuosius metus savųjų tarpe!

AV parapijos taryba

A. a. ANTANO BUGAILIŠKIO atminimui Kanados lietuvių fondui aukojo: $20 – P. Z. Sakalai, B. Steponavičius; $10 – K. Mikšys, J. Bajoraitis, A. Petraitienė, J. Deveikis, A. Pleinytė, R. Pleinytė, X.Y., K. E. Gudinskai, R. J. Pleiniai.

A. a. PETRO GUŽO atminimui Kanados lietuvių fondui aukojo: $35 – V. Stanaitienė; $20 – A. D. Jankūnai. Kanados lietuvių fondas nuoširdžiai dėkoja už aukas. **KLF**

Calgary, Alberta

PETRAS BALSAITIS mirė, sulaukęs 90 metų amžiaus. Dirbo visą laiką CPR (Canadian Pacific) geležinkelių dirbtuvėse. Visur sakėsi esąs lietuvis ir, kur reikėjo pasirodyti su lietuviška vėliava, garbingai ją nešė. Buvo Kalgario lietuvių draugijos ilgametis narys ir KLB Kalgario apylinkės narys. Jo pagerbti ir palydėti į amžino poilsio vietą, susirinko vietos lietuviai ir buvę bendradarbiai. Buvo tarnavęs Lietuvos ir Kanados kariuomenėje ir dalyvavo II pasauliniame kare. Turėjo karo tarnybos žymenis. Palaidotas St. Mary's kapinėse. Nuoširdi užuojauta dukrai B. Wakeford ir giminėms. **Kor.**

Sudbury, Ontario

KLB SUDBURIO APYLINKĖS valdybos dviejų metų kadencija jau baigiasi. Gruodžio 17, sekmadienį, 2 v.p.p. B.J. Stankų namuose, 116 David St., kviečiamas visuotinis bendruomenės narių susirinkimas. Bus renkama nauja KLB apylinkės valdyba. Kviečiami visi tautiečiai gausiai susirinkime dalyvauti ir atlikti tautinę pareigą.

KLB Sudburio apylinkės valdyba

KLB KRAŠTO TARYBOJE Sudburio lietuviams atstovauti aklamacijos būdu išrinkti šie tautiečiai: Petras Venskus, Jonas Petrėnas. **J. Kr.**

R. MICKEVIČIUS Staynerio kolegijos instituto 28-me metiniame renginyje laimėjo net keletą premijų. Iš jų svarbiausios: "Governor-General's Award", surinkus geriausius pažymius iš šešių Ontario akademinių kreditų, "Ontario Academic" ir "Ontario Scholars" premijos. Nuotraukoje R. Mickevičius tarp Ontario švietimo pareigūno J. Freudeman (kairėje) ir parlamentaro G. McCague. Jis šį rudenį pradėjo studijuoti Toronto universitete

Delhi-Tillsonburg, Ont.

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS minėjimas lapkričio 19 d. pradėtas iškilmingomis pamaldomis šv. Kazimiero šventovėje su šaulių nešamomis vėliavomis ir kun. klebono L. Kemėšio šventei pritaikytu pamokslu. Mišioms pasibaigus, visi susirinko į parapijos salę, kur vyko antroji minėjimo dalis. Po užkandžių G. Rugienis pakvietė kleboną maldai už žuvusius karius. Sekė svečio Gailiaus Senkaus žodis, kuriame suglaustai jis apžvelgė Kanados jaunimo pažiūras į kariuomenę ir iškėlė Lietuvos kariuomenės nuopelnus jaunimo auklėjimui. Tolimesnei programai vadovavo bendruomenės pirm. St. Beržinis. Po deklamacijų, gausūs dalyviai vaizdajuostėje jungėsi su didele minia Kauno sesių ir brolių, kurie Vasario 16 proga pagerbė žuvusius už Lietuvos laisvę karius. **Dlv.**

AUKOS TAUTOS FONDUI už 1989 m.: $100 – J. D. Žiogai, E. G. Rugieniai; $70 – J. Mačiulis; $45 – B. Gudinskas; $40 – A. Kairys, V. Zadurskas, J. Jocas, L. J. Vitai; $30 – D. M. Norkai, A. Marcinkevičius, A. K. Ratavičiai; $25 – O. Čeikienė, J. Jurėnai, M. Stankaitienė; $22 – A. Aleliūnas; $20 – J. Vitkauskienė, B. Lukošienė, V. Jakubickienė, A. Klemkienė, P. Augaitis, A. Aleliūnienė, A. Lapėnas, E. Jakubilienė, F. Gurklys, S. Styra, B. Cvirka, J. Dadurka, B. Stonkus, V. Vindašius, J. Rimkus; $15 – M. J. Vieraičiai; $10 – kun. L. Kemėšis, D. Bartulienė, O. D. Šiurnos, V. Miceika, P. Pargauskai, P. Pekarskienė. Visiems dėkinga –

TF Delhi-Tillsonburgo atstovybė, J. Vitas, įgaliotinis

Sault Ste. Marie, Ont.

SENSTAME, BET DAR KRUTAME . . . Šiame 83.000 gyventojų šiaurės vakarų Ontario užkampyje atrandame ne mažiau pusšimčio tautiečių, daugiausia "senjorų", kurie stengiasi nepasiduoti "ilgėjantiems gyvenimo šešėliams". Mūsiškė KLB apylinkės valdyba, vadovaujama energingo pirm. Vyt. Kramiliaus, spalio mėnesį surengė tautiečiams pietus, kur buvo prisiminta ir Lietuvos kariuomenės šventė. Valdybos narys Jurgis Valas renka Bendruomenės aukas, nuo kurių dauguma neatsisako. Ignas Genys renka aukas Tautos fondui, t.y. VLIKUi. Šia proga prisimintina, kad mūsiškiai turėtų remti ypač Kanados lietuvių fondą, kuris savo laiku yra lėšomis pagelbėjęs ir šios vietovės šeštadieninei mokyklai. KLF įgaliotinis šiaurinei Ontario sričiai Jurgis Skardis šiam fondui yra surinkęs per $11.000. (Jo adresas: 138 Lewis Rd., Sault Ste. Marie, Ont. P6A 4G4).

Kanados lietuvių fondo nariai yra tautiečiai, paaukoję nemažiau $100. Pinigus, jeigu ne per įgaliotinį, galima siųsti į Torontą adresu: KL fondas, 1573 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

J. Gediminėnas

• Visa išeivijos lietuviškoji spauda sunkiai verčiasi. Reikia paramos ir "Tėviškės žiburiams". Kas galite, paremkite juos auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu.

Iš anksto dėkingi –

"TŽ" leidėjai

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Dienraštis "Draugas" spalio 28 d. laidoje, skaitytojus supažindindamas su savo teisminėmis problemomis, rašo: "Iš 'Draugo' skaitytojų ir rėmėjų vis gauname klausimų, kaip yra baigtos dienraščiui iškeltos teisme bylos. Pranešame, kad tos bylos yra neišspręstos, ir niekas nežino, kada jos baigsis. Jonas Šoliūnas iškėlė prieš 'Draugą' dvi bylas, iš kurių viena tęsiasi jau penkeri metai. Trečią bylą iškėlė prieš 'Draugą' Viktoras Naudžius prieš trejus metus. Trumpai pranešame, kad tos bylos mums labai daug kaštuoja ir nežinia, kaip ilgai 'Draugas' jas galės pakelti".

Šv. Kazimiero kapinėse Čikagoje kasmet prisimenamos Vėlinės. Šiemet joms skirtos iškilmės įvyko lapkričio 5, sekmadienį. Pagrindinis dėmesys teko uniformuotiems šauliams, jų vadovams A. Paukštei, V. Išganaičiui, E. Vengianskui ir J. Mikuliui, išsirikiavusiems prie kapinių steigėjams skirto paminklo. Religines apeigas atliko kun. Juozas Juozevičius. Pasauliečių komiteto vardu kalbėjo pirm. A. Regis, primindamas, kad Šv. Kazimiero kapinės jau yra priglaudusios kelias lietuvių kartas. Gėlių vainiką, skirtą visiems mirusiems, prie steigėjų paminklo padėjo Kapų savininkų draugijos atstovės V. Valinskienė ir P. Šukytė, Vėlinių žvakę uždegė pirm. A. Regis ir L. Giedraitienė. Iškilmės dalyviai sugiedojo giesmę "Marija, Marija" ir Tautos himną. Tada prasidėjo privatus kapų lankymas.

Klivlando lietuviai jau 40 metų radijo bangomis girdi lietuviškas "Tėvynės garsų" laidas, pradėtas 1949 m. rugsėjo 9 d. Tada joms vadovavo Jaunutis Nasvytis ir Balys Auginas, o dabar jau 35 metus vadovauja Juozas Stempužis. Pastaruoju laiku jis paruošia dvi sekmadienines laidas. Rytinė 8-10 val. transliuojama iš jėzuitų John Carroll universiteto stoties (FM 88.3), vakarinė 7-8 val. — iš viešosios WCPN stoties (FM 90.3). Per veiklos keturiasdešimtmetį "Tėvynės garsai" turėjo apie 3.000 laidų. Rugsėjo 8 d. Klivlando "Tėvynės garsų" sukaktį ir jų dabartinio vadovo Juozo Stempužio plačią visuomeninę bei kultūrinę veiklą išeivijos lietuviams skirtoje laidoje trumposiomis bangomis išsamiai paminėjo Vilniaus radijas.

Ateitininkų namų Lemonte dalininkai ir jų įgaliotiniai visuotinį susirinkimą turėjo rugsėjo 24 d. Juos su dabartinėmis problemomis supažindino Ateitininkų namų tarybos pirm. A. Pargauskas. Namams buvo įsigytas trijų akrų sklypas, o dabar priimti Lemonto miesto nuostatai tokiam visuomeninio pobūdžio pastatui reikalauja penkių akrų sklypo. Aplinkinę žemę jau yra nupirkęs statybininkas ir paruošęs gyvenamo rajono planus. Susirinkimo dalyviai nutarė patenkinti Lemonto savivaldybės reikalavimą ir žemės sklypą padidinti iki penkių akrų. Tačiau tai bus sunkiai beišsprendžiamas uždavinys, nes reikės nemažai pinigų ir sunkių derybų su žemę nupirkusiu statybininku. Jis nėra linkęs keisti planų ir parduoti geros žemės prie Ateitininkų namų, kai yra statybai mažiau tinkančios toliau nuo jų. Ateitininkų namams betgi reikia penkių akrų sklypo viename plote. Ateitininkų namų taryboje sekantiems metams sutiko pasilikti A. Pargauskas, seselė Margarita, P. Brizgys, O. Daugirdienė, A. Ankienė, o į jų eiles įsijungė A. Kazlauskaitė.

Australija

Vakarų Australijos lietuvių suvažiavimas spalio 14-15 d.d. įvyko Perthe, Lietuvių namuose, kurių salę užpildė apie 200 dalyvių. Jis pradėtas susipažinimo vakaru. Sekmadienį Mišias lietuviams Šv. Pranciškaus parapijos bažnyčioje atnašavo juos aptarnaujantis kun. P. Pitzenas. Po pamaldų visi vėl grįžo į Lietuvių namus, kur jų laukė jaunų šeimininkių paruošti pietūs. Dalyvių eilėse buvo nemažai iš Lietuvos atvykusių svečių. Kultūros reikalų vedėja Stefa Žilinskienė supažindino su paskaitininke Isolda Poželaite-Davis, atvykusia iš Adelaidės. Paskaita buvo skirta meno atstovams, papildyta dail. Vytauto Šerelio kūrinių skaidrėmis.

Britanija

Tradiciniams Boltono lietuvių šokiams spalio 14 d. vadovavo DBLS skyriaus pirm. Henrikas Vaineikis. Nors lietuviai sensta, bet į šį metinį renginį vis dar susirenka nemažu skaičiumi. Vakaro dalyvių laukė O. Eidukienės, S. Keturakienės, M. Pauliukonienės su kitomis šeimininkėmis paruošti patiekalai. Boltono lietuvius išjudinančius tradicinius šokius žadama surengti ir sekančiais metais.

Ekumeninėmis pamaldomis Šv. Barnabo katedroje Nottinghame šių metų veiklą užbaigė R. Europos pavergtų tautų komitetas. Įspūdingai atrodė bendros pamaldos šešių tautų, turinčių keturias skirtingas religijas. Skambėjo giesmės ir maldos. Lietuviams atstovavo R. Gasperaitės ir S. Wolffenden duetu sugiedota "Marija, Marija", kanklėmis pritariant E. Vainorienei, kun. dr. S. Matulio, MIC, perskaityta ištrauka iš kardinolo V. Slatkevičiaus kalbos, A. Važgausko lietuviškai ir angliškai paskaitytas eilėraštis apie Rūpintojėlį. Ekumeninės pamaldos baigtos visų kartu sukalbėta malda "Tėve mūsų". Mirusieji prisiminti išdalintomis ir rankose uždegtomis žvakutėmis.

Vokietija

Vokietijos lietuvių jaunimo sąjunga, spalio 20-29 d.d. dalyvavusi baltiečių jaunimo suvažiavime Annabergo pilyje prie Bonnos, turėjo atskirą savo susirinkimą. Metinės veiklos apžvalgą padarė valdybos pirm. Tomas Bartusevičius. Daugiausia darbo pareikalavo š. m. liepos 7-10 d.d. Vasario 16 gimnazijoje Hiutenfelde suorganizuotas pirmasis Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos ir Lietuvos jaunimo organizacijų sąskrydis. Valdyba jau išleido keturis žiniaraščio "Kibirkštis" numerius, o 5 nr. planuojama išleisti gruodžio mėnesį. Laukiama žinių apie lietuvių jaunimo veiklą kitose šalyse. Izd. Dalia Baliulytė nusiskundė, kad "Kibirkštis" pareikalauja daug išlaidų, nes žiniaraštis jaunimui siuntinėjamas nemokamai, o aukų nedaug tesusilaukiama. Annabergo pilyje buvo išrinkta nauja Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos valdyba, kurią dabar sudaro: pirm. Tomas Bartusevičius, izd. Anke Lepa-Skalvė, sekr. Dalia Baliulytė, vicepirm. Tomas Baublys ir ryšininkas Andrius Malinauskas. Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos adresas: Romuva, 6840 Lampertheim-Huettenfeld.

AUDRA travel CORPORATION

Kviečiame keliauti į

LIETUVĄ

ir kitas pasaulio šalis!

Ruoškitės naujų daug žadančių 1990 metų sutikimui Lietuvoje.

Sutvarkome keliones grupėm bei pavieniam asmenim pagal pageidaujamą maršrutą ir laiką. Teiraukitės smulkesnių žinių.

- *Mūsų biuras išrašo bilietus keliauti traukiniais bei visomis pagrindinėmis lėktuvų bendrovėmis.*
- *Sutvarko poilsines keliones į šiltus kraštus, išvykas pramogi-niais laivais, organizuoja slidininkų grupes.*
- *Sutvarko vizas bei dokumentus iškvietimams.*
- *Ruošia keliones į geriausias pasaulio sanatorijas.*
- *Nuperkame automobilius bei kitas dovanas giminėms Lietuvoje.*

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Skambinkite: tel. (416) 769-2500. TELEX: 06-967812 FAX: (416) 763-6279
Rašykite: 2100 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6S 1M7
Registracijos numeriai: 2559030 ir 2475066

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

ED MASOTTI REAL ESTATE LTD. REALTOR

2093 Pine St. Burlington, Ontario L7R 1G1

Jei norite pirkti ar parduoti namą, patarnauju lietuvių kalba Hamiltone ar Burlingtone

ANELĖ MURAUSKAITĖ

Verslo tel. 637-2376 **Namų tel. 389-4242**

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 31 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
kasd. pal. čekių sąsk. iki .	5.5%	asmenines paskolas	15.5%
santaupas	7.5%	nekiln. turto pask. 1 m..	12.75%
kasd.pal.taupymo s-ta	7%	nekil.turto pask. 3 m..	14%
90 dienų indėlius	10%	*Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.*	
1 m. term. indėlius	11%	*Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki $25.000.*	
1 m. term.ind.mėn.pal.	10.5%		
3 m. term.indėlius	11%		
RRSP ir RRIF (pensijos)..	8.5%		
RRSP ir RRIF 1 m.	11%		
RRSP ind. 3 m.	11%		

MOGUL STEREO

Visos sistemos • Pal • Secam

110-220 voltų

tinka naudoti Lietuvoje ir Europoje

Turime didžiausią pasirinkimą nešiojamų radijų, televizijų, video aparatų, filmavimo kamerų, magnetofonų bei kitokių prekių iš šių žymių firmų:

Sony, Toshiba, Sharp, Hitachi ir t.t.

Garantuojamos geriausios kainos

JAVID MIRZA

FAX: 664-5737

170 Highway 8, Stoney Creek, Ont. 664-5733

891 Upper James, Unit 4, Hamilton, Ont. 574-3310

Lietuvių kunigų suvažiavimas spalio 29 d. Toronto Prisikėlimo parapijos patalpose. Sėdi iš kairės: kun. dr. V. Skilandžiūnas, prel. J. Tadarauskas, kun. I. Mikalauskas, OFM, kun. A. Simanavičius, OFM; stovi: kun. P. Šarpnickas, OFM, kun. L. Januška, OFM, kun. E. Jurgutis, OFM, kun. V. Braukyla, kun. I. Sadauskas, SDB, kun. S. Rapolas, OFM, kun. J. K. Butkus, OFM, ir kun. J. Staškus

Lietuvių kunigų suvažiavimas

Kanados lietuvių katalikų kunigų vienybės metinis suvažiavimas šiais metais įvyko spalio 29 d. Prisikėlimo parapijos patalpose, Toronte. Suvažiavimą atidarė Vienybės pirmininkas kun. dr. V. Skilandžiūnas. Dienos posėdžiams pirmininkavo kun. I. Sadauskas, SDB, o sekretoriavo kun. J.K. Butkus, OFM.

Kun. E. Jurgučiui, OFM, perskaičius praeito suvažiavimo protokolą, Vakarų Kanados misijų reikalus įdomiai ir išsamiai aptarė kun. I. Sadauskas, SDB, kuris pernai gavėnios metu lankė Vakarų Kanados lietuvius ir jiems pravedė kai kur dienos, o kitur keletos dienų rekolekcijas. Jis davė eilę pasiūlymų, kaip Vakarų Kanados lietuvius geriau aptarnauti religiniame bei tautiniame gyvenime. Ta proga jis parodė ir savo padarytą vaizdajuostę iš aplankytų lietuvių kolonijų.

Kanados kunigų vienybė buvo pakviesta dalyvauti vysk. P. Baltakio sielovados tarybos suvažiavime Čikagoje. Suvažiavimas įgaliojo Kanados lietuvių kunigams atstovauti kun. A. Simanavičių, OFM.

Paskui kun. V. Skilandžiūnas papasakojo savo įspūdžius iš lankymosi Lietuvoje. Jis turėjęs progos aplankyti kard. V. Sladkevičių Kaune ir arkiv. J. Steponavičių Vilniuje. Jam susidaręs įspūdis, kad Lietuvos šventovėms, seminarijoms bei vyskupų ir kunigų pastatams reikią milžiniškų remontų, o tuo pačiu – ir mūsų medžiaginės paramos.

Valdybos pranešimus padarė pirm. kun. V. Skilandžiūnas, sekr. kun. J. Staškus ir ižd. kun. A. Simanavičius, OFM. Ateinančiais metais prieš Velykas Vakarų Kanados lietuvius apsiėmė aplankyti svečias iš Lietuvos kun. V. Braukyla.

Sukalbėjus vakarinę-mišparus, suvažiavimas buvo užbaigtas pietumis, kurių metu buvo pasveikintas kun. dr. V. Skilandžiūnas, švenčiantis savo 70 m. amžiaus ir 45 m. kunigystės sukaktis. Jam buvo sugiedota "Ilgiausių metų!"

Kun. J. K. Butkus, OFM

"Tėviškės žiburių" aukotojai

$5.000: iš a.a. Antanaičio palikimo; **$300:** A. Šiukšta; **$100:** A. Ripkevičius, B. Narbutas, V. Urbonas, KLK moterų draugijos Šv. Kazimiero parapijos Delhi skyrius; **$50:** KLB Sault Ste Marie apylinkė, G. Radke, J. Viečerinskas, JAV Lietuvių Bendruomenės St. Petersburgo skyrius; **$25:** D. Kaunaitė, JAV lietuvių klubas iš Beverly Shores; **$23:** A. Tamošiūnas; **$20:** kun. A. Bertašius, J. Ranonis, P. Genčius, K. Mikšys, J. Lukšys, P. Grigas; **$18:** M. Žemaitis; **$16:** V. Šilėnas; **$15:** G. Wade, P. Skablauskas; **$14:** L. Einikis, L. Kubilius; **$10:** L. Stosiūnas, J. Mikalauskas, E. Smilgis, J. Petronis, A. Čepukas, A. Ruzgas, M. Meiliūnas, J. Lukoševičius, J. Astas, J. Telyčėnienė, F. Urbaitis, J. Girdžiūnas, J. Sabaliauskas, J. Jakubauskas; **$8:** B. Vileita, E. Beržaitienė, U. Opanavičius; **$7:** J. Jauneika, B. Jedrych; **$6:** A. Kutis, L. Oleka, V. Jančiukas, K. Linka; **$5:** S. Damulis, K. Žilvytis, kun. J. Liauba, OFM, M. Leščinskas, S. Vaštokas, S. Neniškis, E. Žiaušys, A. Jankūnas, **$4:** A. Diržys, I. Stasiulis, A. Paréštis, O. Tačilauskas, V. Butrimas, H. Eidukevičius; **$3:** P. Lukošius, V. Vytas; **$2:** A. Ripkevičius.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė

$42: E. Spudas; **$40:** K. Ambrozaitis, J. Jakubauskas; **$36:** J. Bukšaitis; **$35:** A. Masionis, R. Geidukytė, K. Meškauskas, R. Jonaitienė, J. Palys, Z. Burkšaitis, B. Arūnas, A. Bušmanas, K. Lembertas, J. Riauba, E. Mardosienė, A. Tumas, S. Gudaitis, P. Regina, L. Haniak, T. Regina, J. Regina, S. Barčaitis, E. Stungurys, E. Raudys, J. Kudžma, K. Valius, J. Mickus, E. Uldukis, Z. Orentienė, K. Lukošius, R. Pakalnis, J. Kalainis, V. Norkevičius, P. Skablauskas, J. Vaičeliūnas, V. Janulevičius, J. Januškevičius, M. Vilčiauskaitė, L. Griškonis, V. Gudaitis, S. Urbonavičius, A. Pesys, A. Viskontas, S. Kowbell, J. Ambrizas, A. Kenstavičius, J. Vėlyvis, G. Vasiliauskas, E. Žiaušys, L. Urbonas, K. Ratavičius, J. Čipkus, H. Vaitaitis, J. Staškevičius, A. Lukošiūnienė, V. Žilinskas, J. Vaičius, **$33:** A. Dragašius; **$30:** R. Dūda, P. Bulka, A. Pavilonis, S. Daučanskas, M. Šelmys, E. Matulaitis, V. Bliuvas, V. Dubickas, I. Tauteras, V. Bražys, M. Jonušaitis, J. Kamaitis, A. Indrulaitis, E. Gocentas, C. Jurevičius, I. Brannan, E. Bumeisteris, J. Raguckas, A. Liaukas, C. Norkus, C. Pocius, M. Petrauskas, P. Styga, A. Sabalis, A. Sukauskas, kun. S. Šileika, V. Strimaitis, O. Mučinskas, A. Mučinskas, kun. A. Petraitis, A. Gailiušis, D. Kojelis, A. Krakaitis, Z. Gasiūnas, C. Jonys, S. Kilikauskas, S. Markus, O. Merkis, A. Mileška, K. Savacauskas, I. Gabalis, A. Sakus, A. Juzukonis, P. Gylys, K. Ambrozaitis, P. Šiūlys, V. Puodžiūnas, A. Olis, K. Toliušis, J. Stukas, A. Radzivanas, D. Rocca, J. Gasperas, S. Kažemėkaitis, D. Slavinskas, M. Meiliūnas, A. Sudeikis, kun. Z. Smilga, J. Pikūnas, M. Peckus, S. Pabrinkis, J. Staškevičius, E. Česonis, J. Mitkus, S. Baras, J. Butkevičius, A. Gaidauskas, kun. T. Ereminas, A. Pavasaris, D. Peddle, G. Baliūnas, E. Vaitkus, Z. Jurys, A. Garka, F. Mockus, J. Nešukaitis, A. Žulys, K. Jasudavičius, A. Allis, V. Eižinas, K. Stirbys, O. Dementavičius, S. Šimoliūnas, N. Jakonis, V. Kleiza, P. Barteška, L. Špokas, P. Šukys, V. Januška, J. Rakštis, A. Šermukšnis, G. Kazėnas, E. Kazlauskas, V. Izbickas.

Garbės prenumeratą atsiuntė

$63.35: A. Kalvaitytė; **$50:** R. Stepulaitis, E. Vindašius, kun. L. Kemėšis, L. Vaitkevičius, A. Lukas, S. Styra, J. Purtulis, S. Ignatavičius, P. Jutelis, D. Zulonas, P. Gabrėnas; **$45:** D. Kaunaitė, J. Yurkus, J. Maziliauskas, M. Norkus, S. Vaštokas, J. Ranonis, B. Staliorаitienė, R. Staliorаitis, H. Šiaurys, K. Žilvytis, J. Zenkevičius, M. Žemaitienė, J. Virpša, B. Narbutas; **$40:** S. Štuikys, J. Bacevičius, Tėvai Pranciškonai, K. Meškauskas, V. Musteikis, V. Platt, J. Daugėla, B. Jacka, R. Medelis, E. Smilgis, J. Belazaras, V. Jocas, K. Narščius, A. Stanėnas, A. Žemaitaitis, J. Lukoševičius, E. Aleksienė, R. Pukštys, G. Melnykas, J. Prišas, J. Petronis, S. Fidleris, J. Jagėla.

Už dvejus metus rėmėjo prenumeratą atsiuntė **$70:** A. Tėvelis, Č. Tiškevičius, J. Vaškas, L. Petrušaitis; **$60:** A. Zaranka.

Už dvejus metus garbės prenumeratą atsiuntė **$80:** kun. A. Bertašius. P. Genčius.

Nuoširdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame garbės bei rėmėjo prenumeratoriams ir visiems, kurie siųsdami reguliarią prenumeratą, prideda ir auką.

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St. Oshawa, Ont. L1G 4N2

Po sėkmingai pavykusios "Gintaro" kelionės į Lietuvą pranešame, kad išrūpinam kvietimus ir suplanuojam išvykas pasirodymams į Lietuvą atskiriems menininkams ar ansamblinėms grupėms.

Sudarom sąlygas *privačiai apsilankyti Lietuvoje.*
Nuperkam automobilius *ir kitas dovanas valiutinėje parduotuvėje.*
Sutvarkom dokumentus *iškvietimui giminių iš Lietuvos.*
Kreipkitės į **Stefą** arba **Algį Medelius**, vakarais tel. **(416) 434-1847**

Akupunktūros ir vaistažolių
KLINIKA
Ūmių ir chroninių susirgimų gydymas, taikant dietą, akupunktūrą, vaistažoles.
Danutė Turčinskienė, *MD (Lietuva), ND.*
3425 Dundas St. W. Toronto, Ont. M6S 2S4 (Prie Windermere Ave.)
Klientus priima susitarus telefonu – **760-9445**

London, Ontario

SVEČIAI IŠ LIETUVOS. Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio aktyvistas Česlovas Stankevičius su žmona Jadvyga atsilankė ir į Londoną. Tai pirmi čia svečiai iš Lietuvos. Lapkričio 10 d. P. ir R. Kurų namuose įvyko pusiau oficialus jų priėmimas su vaišėmis. Vaišės buvo tęsiamos sekančią dieną M. ir D. Chainauskų namuose, kuriuose jie buvo sustoję. Lapkričio 12, sekmadienį, jie dalyvavo pamaldose ir visuotiniame KLB Londono apylinkės susirinkime.

KUN. I. MIKALAUSKO, OFM, gražios išleistuvės įvyko lapkričio 4 d., Šiluvos Marijos parapijos salėje. Pirmininkui P. Kurui išvykus, KLB Londono apylinkės valdybos vardu gražų atsisveikinimo žodį tarė valdybos sekretorius M. Chainauskas. Jis jam įteikė valdybos dovaną. "Pašvaistės" choras, vadovaujamas muz. R. Vilienės, atliko specialią kun. I. Mikalauskui skirtą programą, sudainuodami atsisveikinimo dainą, specialiai jam parašytą dr. A. Domyno (žodžiai S. Zubrickienės) ir M. Chainausko pritaikytą liaudies motyvais. Su choro globėju atsisveikino choro seniūnas A. Švilpa, palinkėjęs dar daug gražių metų, o "Pašvaistės" dovaną įteikė M. Bendoraitienė. R. Audet pagrojo smuiku. Evangelikų vardu kalbėjo R. Vilembrektas: "Tėvas Ignas man labai prie širdies". E. Petrauskas irgi tai patvirtino: "Klebonas liks mūsų širdyse". Naujasis klebonas kun. K. Kaknevičius pažadėjo: "Dirbsiu, kiek galėsiu, bet netikiu tiek atsiekti, kiek klebonas I. Mikalauskas", ir palinkėjo jam ramaus poilsio. Parapijos tarybos pirm. A. Petrašiūnas įteikė kun. I. Mikalauskui piniginę dovaną ir specialų albumą su 50 spalvotų nuotraukų, padarytų parapijos 25 m. jubiliejinėje šventėje. Nuoširdi padėka P. ir R. Kurams, kurių dėka albumo sudarymas buvo įmanomas. Klebonas I. Mikalauskas padėkojo visiems atsilankiusiems ir už dovanas, ypač D. Judickienei už nepaprastą dovaną, jo žodžiais, "mano mylimiausią". Savo atsisveikinimo žodyje jis pareiškė: "Gaila palikti. Mes gyvenome kaip viena šeima. Linkiu naujajam klebonui sėkmingai vadovauti ir esu nepaprastai dėkingas už jūsų man parodytą nuoširdumą". A Petrašiūnas savo baigiamajame žodyje pabrėžė: "Kun. Mikalauskas visam laikui liks mums klebonu", ir pakvietė visus dalyvius sugiedoti jam "Ilgiausių metų". Po to jis padėkojo visom šeimininkėm, kurių buvo visa grupė. Išleistuvėse dalyvavo per 100 asmenų.

Kun. I. Mikalauskas, OFM, pradėjo eiti klebono pareigas prieš 8-rius metus, spalio 1 d., jas ir baigė spalio 1 d. Tų pareigų turėjo atsisakyti dėl ligų ir amžiaus. Jis gimė 1911 m. sausio 2 d. Nuo spalio 2 d. klebono pareigas pradėjo eiti kun. K. Kaknevičius, anksčiau buvęs vikaru Lietuvos kankinių parapijoje Mississaugoje.

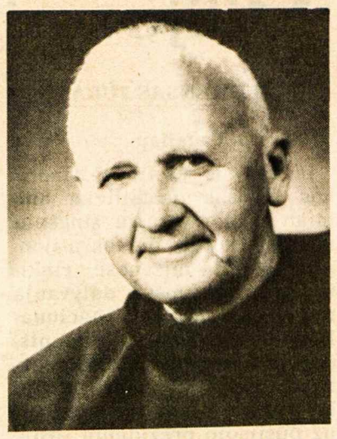

Kun. IGNAS MIKALAUSKAS, OFM

KLB LONDONO APYLINKĖS susirinkimas įvyko lapkričio 12, sekmadienį, parapijos salėje po pamaldų. Seniai tokiame susirinkime yra buvę tiek daug žmonių, kaip šį kartą. Valdybos pirm. P. Kuras atidarė susirinkimą, pakviesdamas pirmininkauti J. Butkų ir sekretoriauti E. Petrauską. Pirm. P. Kuras pristatė svečią iš Lietuvos Česlovą Stankevičių. Po to pirmininkas padarė pranešimą: surengta Kalėdų eglutė, paminėta nepriklausomybės šventė, birželio trėmimais ir surengtos Kanados lietuvių dienos. Pranešimą padarė iždininkas E. Iškauskas ir revizijos komisijos pirm. S. Keras. Susirinkimas nutarė iš savo santaupų paskirti Sąjūdžio veiklai remti $2000. Iš Londono 70 lietuviškų šeimų Sąjūdžiui surinkta $4000. Neatsiliko nė Londono moterys. Jų atstovės – O. Švilpienė ir I. Daniliūnienė įteikė po kuklią dovanėlę Sąjūdžiui ir viešniai J. Stankevičienei. Taip pat nutarta rengti Naujų metų sutikimą su vakariene.

JAUNIEJI PERIMA VALDŽIĄ. Pirm. P. Kuras pateikė 6 kandidatus naujai valdybai. Visi pateikti kandidatai entuziastingai buvo priimti. Valdybon įėjo: Silvija Chainauskaitė-Kazakow, M. Chainauskas, Raimundas Dragūnevičius, Rita Miškinytė, Edvardas Iškauskas, Andrius Petrašiūnas, kuris yra valdyboje vienintelis vyresnės kartos atstovas. Visi kiti jaunesni. Sveikintintas užmojis įtraukti veiklon jaunimą. Tikime, kad jie stipriai padirbės ir kad jais neteks nusivilti. Po klausimų ir sumanymų Č. Stankevičius padėkojo už aukas ir dovanas. Šis susirinkimas buvo daugiau panašus į tautinę šventę, o ne į eilinį susirinkimą. Jis baigtas sugiedant Lietuvos himną. **D.E.**

• Ar jau parėmei Kanados lietuvių kultūros muziejų?

FUTURE.I
REAL ESTATE LTD. REALTOR

Nijolė Bates
Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė
verslo 769-3300
namų 769-1835

- ***Patarnauja lietuvių kalba.***
- ***Nemokamas namų įvertinimas***

130 Kennedy Avenue,
Toronto, Ontario M6S 2X9
Pirkite namus geresnei savo ateičiai

HALLING ELECTRICAL
(Estonian)
Gyvenamiems namams ir komerciniams pastatams.
- elektros išvedžiojimas
- elektros vielų atnaujinimas
- elektrinis šildymas
- vėdinimo įrengimas
- geras darbo atlikimas

Tel. 762-9190 **LIC E 1044**

St. Catharines, Ont.

PADĖKA

75-rių metų sukakties proga, birželio 4 d. atvykusiems į mūsų namus giminėms, draugams ir artimiesiems, įteikusiems brangią dovaną, sveikinusiems, žemiau paminėtiems asmenims reiškiu nuoširdų dėkingumą: rengėjai Jadvygai ir Z. Labuckams, S. S. Slavickams, A. J. Ališauskams, už tartą žodį – I. Šajaukai, I. P. Baronams, P. J. Kalainiams, M. J. Paukščiams, L.J.J. Vyšniauskams, M. J. Glizickams; Niagara Falls: V. S. Gudaičiams; Hamiltone: J. J. Kamaičiams, O. A. Dziemionams; Toronte: M. P. Pargauskams, J. Liutkienei, I. Cirušytei, S. Maksimavičiui, A. K. Cirušiams, M. S. Jokubaičiams; Keswicke: M. P. Krilavičiams. Iš Lietuvos sveikinusiems – trims vaikams, aštuoniems vaikaičiams, seserims ir jų šeimoms. Iš Suvalkų trikampio – sūnui Kostui su šeima ir dukteriai Genei su šeima.

Negaliu užmiršti ir savo brangiosos žmonos Onutės, kuri sugalvojo ir daug darbo įdėjo, ruošiant tas iškilmes. Ačiū visiems už viską.

P. Polgrimas

Sudbury, Ontario

AUKOS TAUTOS FONDUI: $100 – A. Braškys, V. Lumbis; $40 – K. Ramonas, A. Jurgilas; $25 – dr. L. A. Rudis, B. Grinius-Kaay; $20 - J. Stankus, A. Grigutis, A. Staškevičius, L. Kulnys, A. Rupkalvis; $15 – L. Baltutis, A. Rukšys; $10 – I. Ragauskas, M. Kupris, E. Barisaitė, K. Poderis, J. Valiukas, P. Gustas, K. Šviežikas, P. Petrėnas, D. Nickus, A. Barkauskas; $5 – A. Strakauskas, V. Bružas, P. Liutkus, F. Albrechtas; $4 – A. Valaitis. Aukos perduotos Tautos fondo atstovybei.

AUKOS KLB KRAŠTO VALDYBOS VEIKLAI: $200 – P. Venskus; $100 – V. Lumbis; $50 – P. Petrėnas; $30 – J. Bataitis; $20 – J. Paulaitis, J. Petrėnas, L. Kulnys, dr. L. A. Rudis, B. Grinius-Kaay, A. Rukšys, D. Nickus, A. Barkauskas; $10 – V. Daveikis, K. Poderis, J. Kručas, A. Milčius, V. Kriaučeliūnas, V. Stepšys, K. Šviežikas, J. Šleinius, V. Juška, A. Raškevičienė, K. Ramonas; $5 – J. Stankus, V. Bružas, L. Baltutis, P. Liutkus, J. Staškus, F. Albrechtas, J. Pranskus. Aukos perduotos KLB krašto valdybai.

KLB Sudburio apylinkės valdyba

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"
The Lougheed & Barnard Funeral Home
252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Rašo iš Argentinos

HENRIKAS RYMAVIČIUS – ENRIQUE RYMA gimė 1927 m. kovo 8 d. Kaune. Argentinon atvyko kartu su tėvais 1933 m. Pradžios mokyklą baigė Buenos Aires La Salle brolių institute. Gimnaziją lankė saleziečių PIO IX mokykloje. Įstojo į muzikos ir teatro meno konservatoriją "Carlos Lopez Buchardo", kurią su geriausiais pažymiais baigė 1951 m.

Po dešimtmečio sugrįžo atgal į šią konservatoriją jau kaip profesorius. Vėliau – studijų direktorius ir rektorius. Per ilgą profesoriavimo laiką jam teko suorganizuoti ir paskui vadovauti Buenos Aires miesto valdybos dramos studijai. Taipgi Mar de Platos mieste suorganizavo teatrą, vadovavo Cuyo universiteto teatrui ir tenai dėstė aukštesnį sceninio meno kursą. Vadovavo žymiam Rio Negro provincijos dramos teatrui. Buvo dramos teatro ir teatro mėgėjų instituto Colon Buenos Aires profesoriumi. Šalia savo profesoriaus darbo Henrikas Ryma stato teatro, operos, radijo ir televizijos veikalus, sulaukusius teigiamo įvertinimo.

Lyriniame teatre režisavo eilę veikalų, taipgi dirbo ir su televizijos pastatymais. Dabartiniu laiku ruošia naujus projektus ateičiai: vaizdajuostes katekizmui su linksmais anekdotais iš Argentinos ir Pietų Amerikos, religinio turinio filmus televizijai. Veikaliukai įjungia giesmes, muziką, šokius ir tradicijas pagal katalikų Bendrijos mokslą.

Henriko tėvas Vaclovas Rymavičius buvo Šv. Cecilijos choro vadovas Buenos Aires mieste. Dėl smulkesnių informacijų apie jo naujus kūrinius galima rašyti profesoriui adresu: Sr. Enrique Ryma, Calle Espana 1251, Mar de Plata (7600) arba skambinti telefonu TE. 023-73-2919 Argentina.

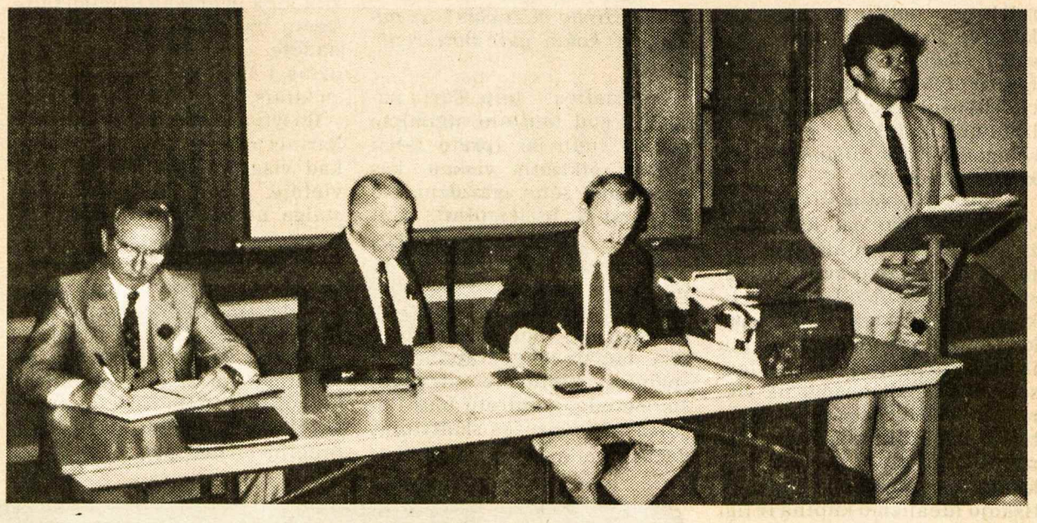

KLB Londono apylinkės metinio susirinkimo lapkričio 12 d. prezidiumas. Iš kairės: susirinkimo sekretorius E. Petrauskas, pirm. J. Butkus ir LB apylinkės valdybos pirm. P. Kuras. Kalba svečias iš Lietuvos sąjūdininkas Č. Stankevičius

Ar jie veiks? Taip, jeigu jūs pirksite iš mūsų!!!

Mes turime šių bendrovių gaminius: Sony, Panasonic, Hitachi, Siemens, Sanyo, JVC, ITT. Mūsų kainos yra žemiausios, į jas įeina Sharp, Phillips, Fisher, Akai, Sansui, Toshiba, Fuji, NEC, Grundig, pristatymas iki Montrealio, Otavos, Hamiltono, Niagaros ir kitur.

EUROPA

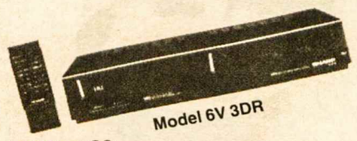

Model 6V 3DR
$399.99

Model #33S2-A2

LIETUVA

Importo-eksporto bendrovė ENCHANTE INC. maloniai praneša, kad yra atidariusi savo parduodamų europietiškos sistemos video aparatų ir kitų reikmenų taisymo ir naujų dalių skyrių Vilniuje. Bendrovė užtikrina parūpinimą visų dalių su vienerių metų garantija. Skyriui vadovauja Vidimantas Kėkštas, VILNIAUS SPORTO RŪMŲ pramoginių renginių vyriausias garso režisierius.

OUR EQUIPMENT WORKS WORLDWIDE '89

110/220 VOLTS

Model #WQ-T351

EUROPA
NATIONAL PANASONIC
NV-M7EN

$1,499.99

HITACHI
VM-600 E

$1,499.99

ENCHANTE INC
IMPORTERS EXPORTERS
110/220 V • MULTI-SYSTEM • T/V • VIDEO • AUDIO • APPLIANCES • CRYSTAL & CHINA

2938 Dundas St. W.
(į vakarus nuo Keele g-t.)
Tel. 769-0631

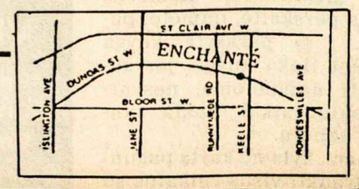

Rašytojas iš Lietuvos LEONIDAS JACINEVIČIUS

Pokalbis su rašytoju ir redaktoriumi

Šiuo metu Toronte svečiuojasi įžymus rašytojas iš Lietuvos, savaitraščio "Literatūra ir menas" redaktorius, Leonidas Jacinevičius. Jis yra išleidęs aštuonias prozos knygas, parašęs kelias pjeses teatrui. Pagal jo scenarijus Lietuvos kino studija sukūrė du meninius filmus "Kur iškeliauja pasakos" ir "Neatmenu tavo veido". L. Jacinevičiaus romanas "Arbata penktą valandą ryto" išverstas beveik į visas Europos kalbas. Rašytojui buvo pateikta keletas klausimų.

— Kokie Jūsų pirmi įspūdžiai, susitikus su Kanados lietuviais?

— Nuo mano atvykimo į Kanadą praėjo penkios dienos. Per tą laiką teko keletą kartų pabuvoti tose vietose, kur susirenka gausiau lietuvių. Pirmiausia apsilankiau Lietuvių namuose, dalyvavau susitikime su Kauno Sąjūdžio tarybos pirmininku Č. Stankevičiumi. Susirinkusi publika paliko gerą įspūdį — nepaisant rudens darganos, žmonių susirinko gausiai, dalyvių klausimai buvo kvalifikuoti, rodantys politinio mąstymo kultūrą. Po to man teko dalyvauti svečio iš Vilniaus dr. E. Laurinaičio paskaitoje, į kurią susirinko per 200 Kanados lietuvių, klausytis prieš tai sekmadieninių Mišių pranciškonų bažnyčioje.

Visose didesnių susibūrimų vietose, o taip pat ir susipažinęs su pavieniais asmenimis, patyriau patį nuoširdžiausią susirūpinimą Lietuvos likimu, norą padėti savo tautai, kad ji kuo greičiau pasiektų išsvajotą tikslą — nepriklausomybę. Kelia nerimą tik viena — vietinis jaunimas nelabai domisi tautinėmis problemomis. Iš tiesų susimąstai: kas gi pakeis tą puikią romantiškojo idealizmo kupiną ir ligi šiol energingą lietuviškosios bendruomenės dalį? Kur tie veidai, kur tie žmonės? O gal nebereikės, antrą kartą nepriklausomybės pasiekus, nei lietuviškos spaudos, nei lietuviškų dainų, ir lietuvybės dvasia užjūryje numirs natūralia mirtimi? Nenorėčiau taip galvoti, nors abejonės braunasi galvon. Tauta yra gyva tol, kol gyvuoja jos kalba. Manau, šią J. Jablonskio mintį būtų privalu žinoti ne vien intelektualams, o taip pat ir išeivijos jaunimui.

— Ar savaitraščio redagavimas netrukdo Jūsų kūrybiniam darbui?

— Trukdo ir netgi labai. Per šiuos metus teparašiau vos kelis trumpus apsakymus. Stalčiuje guli pradėtas romanas, apysaka jaunimui, įpusėta pjesė teatrui. O laikraštis kaip negailestingas slibinas pasiglemžia tave visą — energiją ir mintis; padalinti save perpus — savaitraščiui ir kūrybai niekaip neišeina. Tas laikraštinis slibinas priedo ir labai nedėkingas: išėjo eilinis savaitraščio numeris, žmonės perskaitė, numetė, pamiršo... O parašyta knyga visuomet lieka knyga, jos sunaikinti neįmanoma, nesvarbu, kokie laikai, kokia santvarka bebūtų.

Žinoma, kyla ne kartą pagunda nutraukti visus reikalus su žurnalistika ir pašvęsti save visą vien tam darbui, kuriam pašaukė Dievas. Tačiau tuojau užsipuola kolegos, pažįstami, draugai: "O kas juodą kasdienės spaudos darbą dirbs, kai tokie svarbūs įvykiai Lietuvoje dedasi?" Ir neturi ką atsakyti.

— "Literatūra ir menas" nutraukė J. Keliuočio atsiminimų "Dangus nusidažo raudonai" spausdinimą. Ar tai buvo tik A. Churgino noro patenkinimas, ar buvo ir kitų priežasčių?

— "Literatūra ir menas" nešoka pagal kurio nors asmens dūdelę, kad ir kokia skardi ji būtų, o persona — aukšto rango. Priežastys buvo gana paprastos ir objektyvios. Redakcija pradėjo gauti laiškus iš lietuvių išeivijos (sic!), jog esą J. Keliuočio atsiminimuose daug iškreiptų faktų, kad įdomiausias vietas LM jau išspausdino, o liko vien nuobiros, kurios tik šypseną sukelia. Šį kartą, kaip matote, lemiamą įtaką padarė lietuvių išeivijos nuomonė.

— Kai pradėjote spausdinti L. Dovydėno "Užrašus", ar numatėte, kokia gali būti reakcija?

— Iš dalies — taip. Turiu pasakyti, kad tautinio atgimimo metais lietuviai įprato labai greitai piktintis viskuo, kas neatitinka senų įvaizdžių. Ne apsvarstyti ir įsigilinti, o iš karto — piktintis ir kuo garsiau tą pasipiktinimą reikšti. Gal tai ir neblogas būdas (kitaip dar nemokame) kovoti su įvairiausio plauko negerovėmis, tačiau demokratėjančios spaudos Lietuvoje atžvilgiu šis metodas neturėtų būti taikomas. Neišpruses skaitytojas dažnai sutapatina autoriaus ir redakcijos poziciją, ir iš to kyla nesusipratimų. Prisiminimus būtina spausdinti, ypač šiuo metu, kai jaunesnioji karta yra linkusi ieškoti savo šaknų, ištakų nepriklausomos Lietuvos gyvavimo metais, ieškoti tiesos apie praeitį. O tiesa yra toks dalykas — ne visiems ji saldi.

— Kodėl "LM" nustojo raginęs "visų šalių proletarus" vienytis?

— Ragink neraginęs, o jie vis tiek nesivienija. Nei socialistiniame lageryje, nei kapitalo šalyse. Apskritai, "proletaro" sąvoka šiais laikais nebeturi pirmykščio turinio, o pats žodis tapo istoriniu anachronizmu. Sakykit, kokius proletarus turėtų kviesti vienytis kultūros savaitraštis? Tuos, kuriems jokia kultūra nereikalinga? Redkolegijos pasitarime nusprendėme atsisakyti šio absurdiško losungo ir tai padarėme vieni pirmųjų respublikoje.

— Kokie Jūsų planai viešint čia, Kanadoje, ir parvykus į Lietuvą?

— Mano planai kuklūs — pažint kiek įmanoma plačiau tautiečių gyvenimo įvairovę Kanadoje, parvežti tuos įspūdžius į Lietuvą ir pasidalinti su kitais.

Rašytojo sukaupti įspūdžiai kartais mėgsta pokštus. Būna, kad visa, kas patirta naujoje vietoje, ilgam pasimiršta ir staiga atgimsta atmintyje pačiu netikėčiausiu pavidalu... Tai gali būti net pasaka vaikams arba, sakykim, pjesė teatrui. Pats nebežinai, kaip gyvenimiškoji patirtis transformuojasi į kūrybos aktą. Gal ir nereikia to žinoti, palikime tai aukščiausiam Kūrėjui, tvirtai žinau tik viena: niekas nepraeina be pėdsako.

RAŠO IŠ BRAZILIJOS

Milijonai renka prezidentą

KLEMENSAS JŪRA

I. Pagaliau...

Ir didysis pietinės Amerikos kolosas neatsilieka nuo laiko mados, drąsiu žingsniu mėgina kopti demokratijon. Absoliučiai laisvuose rinkimuose, kuriuose dalyvauja nuo kraštutiniausių nacionalistų ir net keturių komunistinių bei prokomunistinių partijų, dvidešimt trijų partijų kandidatai atkakliai grumiasi už būsimojo prezidento sostą. Rinkimai įvyks po 29-rių metų neturėtų prezidentinių rinkimų.

Po Janio Quadros pasitraukimo ir valandomis rausvėjančio Joao Goularto pašalinimo, nuo 1964 m. kovo 31 d. Braziliją valdė generolai. Pirmas tarpinis karinės-civilinės valdžios prezidentas Tancredo Neves mirė, nebesuspėjęs perimti pareigų... Jau penkti metai valdo nerinktas, buvęs viceprezidentas Jose Sarney. Šalis taškosi pusiau anarchinėje baloje. Be stipraus autoriteto išsikerojo neregėta korupcija, valdiškų postų savanaudiškas naudojimas, teisės ir teisėtumo anemija, ypač pasibaisėtinai auganti infliacija, kuri jau viršija 40-70% kas mėnuo! Infliaciją lydi ekonominis-socialinis chaosas...

II. Vargas keroja, vargas lapoja

Vietinio pinigo mažavertiškumas kas mėnuo nusmukdo atlyginimus ir pensijas iki žemiausios mizerijos. "Salario minimum" (žemiausias atlyginimas) nusirita iki vos keliolikos dolerių vertės mėnesiui, skaudžiai sugniuždo darbui nepajėgius senelius ir pensininkus, kurių esama per 11 milijonų. Statistika skelbia, kad 80% visų dirbančių tegauna tą mizerną algos minimumą.

Žinome, kad įvairiausiais žemės-gamtos turtais pertekusi šalis turi per 120 bilijonų dolerių skolų užsienio bankams, jau nėra pajėgi mokėti palūkanas už paskolas, kurios siekia 12-14 bilijonų dolerių metams! Užsienio bankams spaudžiant, dalis palūkanų kasmet didina kapitalinę skolą. Visa šalis garsiai burnoja Amerikos ir Europos bankininkus. Aišku, naujas prezidentas nesumažins krašto žmonių vargų...

III. Lūšnynai, nekontroliuojamas prieauglis

Vargingiausiose krašto srityse gausiausias žmonių prieauglis. Darbo ir šviesesnės ateities siekiant, vyksta nesukontroliuojama migracija. Ir to negana: jauni, darbingi vyrai-merginos emigruoja į svetimas šalis — Ameriką, Europą, Japoniją, vildamiesi surasti darbo ir pakenčiamo uždarbio. Migracija iš didžiai skurstančių šiaurinių sričių kasmet naujais milijonais žmonių užtvindo didmiesčius. Industriniai centrai, S. Paulo, Rio de Janeiro, Belo Horizonte, Porto Alegre "apžėlė" milijoniniais lūšnynais. Vien tik S. Paulo aplinkoje laikinose lūšnose (favelose) vegetuoja per 5 milijonus badmirių! Panaši padėtis ir kitų didmiesčių aplinkoje.

IV. Milžino konvulsijos

Brazilija per ilgus šimtmečius snūduriavo konservatyvioje stagnacijoje. Lėtai alsavo pietinio kontinento kolosas, tik XX-tojo š. pirmoje pusėje palengva budo. Vėžio žingsniais ropojo į sustabarėjusio žemės ūkio reformą. Viduramžiški feodaliniai dvarai geruoju, o kartais net smurtu-jėga skaldomi ir palengvėle kuriami našesni, produktyvūs žemės ūkiai. Kone kasdien vyksta neišvengiami "žagunsų" (dvarų saugotojų) konfliktai, kruvini susidūrimai su vis drąsėjančiais "Sem Terra" — bežemiais. Be to, plačiųjų Brazilijos laukų varguoliai, 90% analfabetai, uoliai kurstomi kairiųjų užsienio agitatorių, pastaruoju metu atvirai užstojami katalikų vyskupų, dažnai veržiasi į atvirą kovą prieš viduramžiškas latifundijas. Aršiuose susidūrimuose liejasi abipusiai nekaltas kraujas.* Federacinė valdžia neturi efektyvaus pajėgumo sunkiai aprėpiamose platumose. Yra fazendų (dvarų), turinčių per milijoną ha ploto. Įstatymai palankūs neproduktyvių žemės plotų okupavimui, bet iki rimtai teisingos-greitos žemės reformos toli. O kol kas didysis milžinas kartais net krauju prakaituoja... Tyliam "kare", žemdirbių prieš žemių savininkus, žūsta šimtai ir tūkstančiai...

V. Pasibaisėtina statistika

Nekontroliuojamas žmonių prieauglis — demografija neįtikimai klaiki: kasmet iš gamtos nelaimių nusiaubiamų sričių gyventojai šimtais ir tūkstančiais plaukia į didmiesčius. Chaotiška migracija trunka dešimtmečius. Gausėja priemiestinių badmirių minios. Iš užsienio kraštų atvykęs pastabesnis turistas pastebi per visą plačiausiąjį kontinentą nusėtus milijonus lūšnynų. Aišku, turtuolių rajonuose marmuru žėri ir tviska puošniausi rūmai ir prabangiausi dvarai...

Kartais "gailestingieji" valdovai — gubernatoriai, burmistrai — priešrinkiminės akcijos įtakoje, tolesnėje nuo miestų aplinkoje, nudrebia tūkstančius menkutėlių namiūkščių — 30-40 kv m apimties. Tai darbininkijos "rūmai"! Statyba vykdoma iš netikusios kokybės medžiagos, suyra po kelerių metų, o propagandistai per dešimtmečius "trimituoja apie valdovų geradarybę"! Apsidairius — visapusiškai graudi statistika: beveik 40 milijonų analfabetų! Septyni milijonai mažamečių vaikų be mokyklos, aukščiausias pasaulyje naujagimių mirtingumas nuo... išbadėjimo! Skurdas atneša daugelį kitų nelaimių. Baugu galvoti, kad vienam tik S. Paulo didmiestyje kasdieną "dingsta be žinios" per 50 žmonių, kurių dingimo aplinkybės beveik niekada nebeišaiškinamos. Kas naktį mieste įvyksta per 15-20 žmogžudysčių, 60-80 apiplėšimų. Per mėnesį mūsų mieste pavagiama per 1000 automobilių, apiplėšiama 70 bankų, įsilaužiama į 360 butų, užpuolama per 3,500 praeivių gatvėje. Savaime aišku, kad tokioje kolosalinėje šalyje nusikaltimų vidurkis pasibaisėtinas!

Skaučių vadovių suvažiavime š.m. lapkričio 5 d. Lemonte Kanados raj. vadeivė ps. fil. D. Barzdžiūtė ir skaučių sk. vedėja s. fil. R. Žilinskienė Nuotr. A. Namikienės

VI. Renkam prezidentą

Penkerius metus truko "pereinamasis laikotarpis". Pakankamai laiko persiorientuoti iš buvusios diktatūrinės į demokratinę santvarką. 143 milijonai Brazilijos gyventojų su neapsakomu nekantrumu laukia prezidentinių rinkimų. Tas pereinamasis laikotarpis visiems iki gyvo kaulo įsiėdė. Federacinės valdžios anemija, stoka autoriteto, visiems įgrisusi infliacija, pinigo bevertiškumas, astronomiškas kainų kilimas, jaunimo veržimasis į svetimus kraštus daugelį verčia rimtai susimąstyti.

Iš 22 pasiskelbusių prezidentinių kandidatų reikia išrinkti du daugiausia balsų gavusius. Iš tų dviejų po mėnesio laiko išriksime valstybės prezidentą penkeriem metam. Turim 83 milijonus registruotų balsuotojų. Pagal naująją, praeitų metų šalies konstituciją, pirmą kartą bus leista balsuoti jaunuoliams 16 metų amžiaus. Taip pat galės balsuoti analfabetai, akli, nebyliai. Senimas, virš 70 metų amžiaus, balsuoja neprivalomai. Visi kiti, išskiriant 16-18 metų, jaunuolius privalo balsuoti. Nebalsavę be pateisinamos priežasties baudžiami.

Nors būsimo prezidento galia, pagal naująją konstituciją, bus gerokai apkarpyta, valdys kartu su parlamentu per penkerius metus. Stipriausiais kandidatais yra pasiskelbę nuosaikieji liberalai, socialdemokratai, dauguma kairesniųjų partijų jungiasi su komunistinėmis partijomis, nors pati stipriausioji komunistų partija turi savo atskirą kandidatą. Plačiai išgarsėjęs didžiųjų automobilių fabrikų sindikalistų vadas *Luis Inacio Lula da Silva*, susijungusių komunistų ir prokomunistų kandidatas, buvęs darbininkas, ryžtingas ir aklas Fidel Castro garbintojas, tvirtais žingsniais ir kietomis alkūnėmis skinasi kelią į prezidentūrą.

Nuo "Lulos" netoli atsilieka laisvųjų liberalų ("tucanų") populiarus senatorius, buvęs S. Paulo burmistras, 56 metų, *Mario Covas.*

Trečiuoju atkakliai rungiasi "amžinas revoliucionierius", buvęs Rio de Janeiro gubernatorius, 59 metų, *Leonel Brizola.* Socialistas, Pasaulinio socialistų internacionalo viceprezidentas. Kai jam buvo prikišama, kad prieš mėnesį keliavęs į Romą melsti popiežiaus palaiminimo, atsikirtęs: "Pasirašyčiau sutartį su Dievu ir su velniu, kad padėtų tapti prezidentu!". Bent kol kas šiuos visus tris toli lenkia nuosaikiųjų socialistų partijos (PRN – Partido Renovadora Nacional) kandidatas, buvęs Alagoas gubernatorius, 40 metų, *Fernando Collor de Mello.*

Gerokai atsilieka grumtynėse buvęs viceprezidentas, 64 metų, *Aureliano Chaves* ir buvęs parlamento pirmininkas, 73 metų, *Ulysses Guimaraes.*

Dar tenka pažymėti labai aktyvų "Baltąjį raitelį", turtingų žemvaldžių vadą, 39 metų, dr. *Reinaldo Caiado.* Taip pat minėtini – prieš penkerius metus buvęs prezidentinis kandidatas *Paulo Salim Maluf* ir feder. deputatas *Afif Domingos.*

Netikėtai, kone vieną savaitę prieš rinkimus, kadenciją baigiančio prezidento neoficialiu įsikišimu, visų išvardintų, o ir kitų giliausiam sukrėtimui atsirado dar vienas kandidatas, nepalyginamo populiarumo televizijos ir radijo stočių savininkas, 59 metų, Abivanil, Ispanijos žydų kilmės, Rio de Janeire gimęs ir save pasivadinęs *Silvio Santos.* Pagal Galupo ir kitų žmonių nuotaikų tyrimo institutų duomenis, Silvio per tris dienas pralenkė visus kitus kandidatus. Visa šalis suūžė, kaip širšūnų užpultas bitelių avilys ir nusiramins gal tik po rinkimų. Gal...

VII. Braziliška lietuvija

Rinkiminės propagandos katilas verda, kunkuliuoja, bet lietuviai ir jų palikuonys, mažiausiai domisi, o dar mažiau dalyvauja šalies politikoje. Yra buvę kadaise nedrąsių-nesėkmingų mėginimų kandidatuoti į miestų tarėjus ar vietinių seimelių atstovus. Juk niekam nėra paslaptis, kad mūsų "savieji" niekad nebuvo ir niekad nebus solidarūs, kol dar nebus užmiršę bent lietuviškai "labas" ištarti...

Gerai pažįstu trijų kartų Brazilijos lietuvį. Stebiu jį jau daugiau 60 metų! Kentėjau, pergyvenau, stebėjausi tolimų-prieškarinių laikų veikėjų piautynėmis-rietenomis, kerštavimais, iš piršto laužiamais šmeižtais susirinkimuose, vietinėje spaudoje, teismuose, nepasidalinant kiauros Jurgelio kepurės – – –

Dabar... aršiausi ir karščiausi nenuoramos-kerštininkai nurimo kapinynuose, jeigu neskaitysim keletos dešimčių po karo sugrįžusių į susovietintą Lietuvą. Žiupsnis gyvųjų šen-bei-ten išsibarstė, galėtume sakyti, kad tikrai nurimo.

Su didžia nuostaba kartais tenka nugirsti, kad dar vis tebealsuoja lietuviškas veikimas... Leisk, Viešpatie, kad jis ne tik alsuotų, o ir stipresniu balsu prabiltų! Deja, ir tūkstantį sykių deja! Kas išdrįs prabilti, jeigu tas šventas lietuviškas taip sunkiai gromuliuojamas? Ar kas nors gali didžiuotis lietuvio vardu be lietuviško žodžio? Tūkstančio mano tautos šviesuolių giliausiu įsitikinimu, lietuvis be lietuviško žodžio buvo, yra ir pasiliks tiktai atkirsta seno medžio šaka, kuriai anksčiau ar vėliau lemta nuvysti!

DANSK

Išpardavimas tiesiai iš sandėlio,

60 HORNER AVENUE, TORONTO

į pietus nuo Q.E.W. ir į rytus nuo Kipling Ave.

Sutaupysite iki 75%

VEIKS TIK 4 DIENAS!

Gruodžio 6, trečiadienį, 10 v.r.-8 v.v.
Gruodžio 7, ketvirtadienį, 10 v.r.- 8 v.v.
Gruodžio 8, penktadienį, 10 v.r.- 8 v.v.
Gruodžio 9, šeštadienį, 10 v.r.- 3 v.p.p.

DIDELIS DOVANŲ PASIRINKIMAS

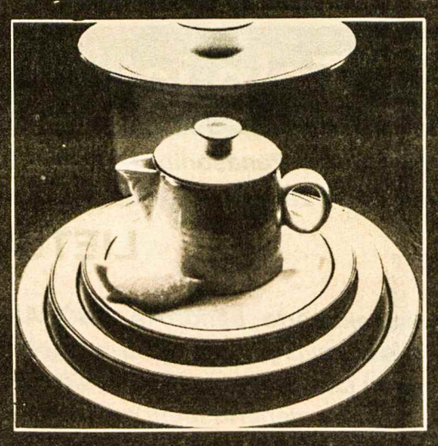

Didelis pasirinkimas servizų, medinių (teakwood) indų, šakučių, peilių, puodų, stiklinių ir kitų indų.

TURIME ANTROS RŪŠIES PREKIŲ PAVYZDŽIŲ, NEBETĘSIAMŲ IR NUTRAUKTŲ SERIJINIŲ GAMINIŲ

IŠPARDAVIMAS GALUTINIS (final)
DANSK WAREHOUSE
60 Horner Avenue, Toronto

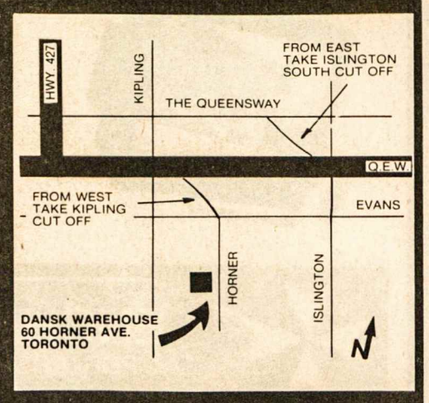

Mes priimame VISA MasterCard

'SAMOGITIA'

Knygų rišykla "SAMOGITIA"

meniškai įriša knygas bei žurnalus

A. Plenys

3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8 Tel. (416)625-2412

Siunčiame ir parduodame 220 voltų/50 H_2 elektrinius reikmenis

įskaitant ir "Camcorders", "VCR" bei "TV" vartojimui Europoje–Lietuvoje

Universal Overseas Services
1960 Ellesmere Rd. Unit 6
Scarborough, Ont. M1H 2V9
Tel. (416) 438-7500

Century 21 OFFORD REALTY LTD.

Member Broker

1531 Mosley St., Site 311, Box 79, Wasaga Beach, Ont. L0L 2P0

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121,
namų tel. (705) 429-6428.

Kanados lietuvių teatrų "Aukuras" ir "Aitvaras" aktoriai, vaidinę Antano Škėmos komediją "Lageryje" 1989 m. Toronte. Iš kairės: V. Taseckas, rež. E. Kudabienė, L. Liaukutė Nuotr. B. Tarvydo

Vaikų knyga išeivijoje

Visi užsiėmę Tėvynės vadavimu, bet vaikų lietuviškumą užmiršta

EDITA NAZARAITĖ

Šiandien mano namus aplankė ypač retas svečias – lietuvių išeivijoje išleista knygelė vaikams. Jos autorius – Algirdas Gustaitis, žurnalistas ir rašytojas, gyvenantis Los Angeles mieste, Kalifornijoje.

A. Gustaičio "Sodininkai" – jau penktoji serijos knygelė, lakoniškais sakiniais pasakojanti apie tolimesnius dviejų herojų – Algio Trakio ir taksiuko Šleivio – nuotykius bei darbą sode. Knygelė "Sodininkai" – didelio formato, gausiai iliustruota dail. Ilonos Brazdžionienės piešiniais.

Rašytojas man pridėjo trumpą laiškutį, kuriame ne be kartėlio nusiskundė, jog ši knyga spaustuvėje išgulėjo net trejus metus, kol išvydo dienos šviesą. A. Gustaitis yra parašęs mažiausiems išeivių skaitytojams ir daugiau knygelių, bet kada jos pasieks mažylių rankeles – niekas nežino...

Tai didelė skriauda lietuvių šeimoms, kurios nori savo vaikus mokyti lietuvių kalbos. Leisti knygas vaikams emigracijoje labai sunku, jų leidyba brangi, neduodanti pelno. Išspausdintos knygelės labai vangiai platinamos, guli sandėliuose. Išeivių mažieji, rodos, nelabai kam rūpi.

Tie, kurie gyvena tik šia diena, paprastai padaro daug nedovanotinų klaidų. Visi labai azartiškai užsiėmę Tėvynės vadavimu, finansavimu ir kitokiom geradarystėm, tik lieka nebeaišku, kuriems galams vaduojama ta Tėvynė, jei nuosavi vaikai nebesurezga sakinio lietuviškai. Matyt, nuvykę į tėvų žemę pasisvečiuoti, dairysis vertėjų.

Šią nedovanotiną spragą galima būtų užpildyti iš Lietuvos parsisiųsdintom knygelėm vaikams. "Glasnosties" vėjai, regis, išpūtė iš "Vyturio" leidybinių planų knygeles, kitados iki koktumo prifarširuotas akiplėšiška propaganda. Ateinančiais metais planuojama išleisti knygeles vaikams apie Gedimino pilį, Žalgirio mūšį, o taip pat daug talentingai parašytų pasakų (V. Žilinskaitės, L. Gutausko). Knygelės išradingai iliustruojamos. Deja, ir čia neišvengiama vargų. Didžiausias šiuo metu Lietuvoje leidžiamų knygų minusas – spaudos kokybė. Įranga pasenusi, popierius apverktinas. Spaustuvės dailininkų darbą stačiai suniokoja. Todėl knygelės iš Lietuvos, nors ir gražiai parašytos ir iliustruotos, konkurencijos užatlantėje neatlaikys. Sunku ką nors išpranašauti apie "perestroikos" nešamus pakitimus ekonomikoje, bet, deja, ekonominiai stebuklai kur kas dažniau atsitinka politikų fantazijose negu realioje kasdienybėje.

Ikimokyklinio amžiaus vaikams svarbiausia – knygos drabužis, ne tekstas. O drabužį sovietinės spaustuvės sukurpia kaip našlaičiams. Todėl išeivių mažylis visada sieks be priekaištų gražiai išleistos amerikietiškos knygutės. Vaikai kartais būna patys negailestingiausi, bet ir teisingiausi teisėjai.

Lietuvoje vaikučiai džiaugiasi tokiomis knygelėmis, kokias turi, tačiau užsienio lietuviukų padėtis kitokia. Gaila, žinoma, kad dėl rimtų priežasčių į vaikiškas jų širdeles retai prabyla lietuviška pasakaitė. Kaip tokią liūdną padėtį taisyti – ne vieno žmogaus protui sugalvoti. Bet kažką daryti reikėtų.

Muzikas Bronius Kazėnas Toronte

SLAVA ŽIEMELYTĖ

Toronto Lietuvių namų metiniame renginyje lapkričio 18 d. buvo malonu išgirsti solistą Bronių Kazėną iš Klivlando. Bene pirmą kartą Toronte, bet jis jau yra plačiai žinomas solistas, taipgi kompozitorius, chorų, simfoninių orkestrų ir operų dirigentas. Dainavęs ir dirigavęs Čikagos lietuvių operoje, Klivlando ir Cincinnati operose, dainavęs su Cincinnati simfoniniu orkestru, dalyvavęs muzikinių veikalų pastatymuose "Hello Dolly", "My Fair Lady", "South Pacific" ir kt., kaip scenos ir muzikos direktorius-režisierius.

Aš pirmą kartą girdėjau jo balsą pereitą vasarą Vilniuje, kai jis dainavo vyskupo vaidmenį komp. D. Lapinsko "Dux Magnus" operoje. Šios modernios operos muzika reikalauja stiprių, plačios skalės ir tvarkingai pastatytų balsų, kad būtų galima pilnai perteikti plačius vokalinius intervalus, aukštus ir žemus tonus ir disonansinę muzikos struktūrą. Lietuvoje leidžiamame žurnale "Krantai", š. m. rugsėjo mėn. laidoje, muzikologė V. Aleknaitė apie "Dux Magnus" operą rašo: "Bronius Kazėnas be priekaištų atliko pirmojo tenoro funkcijas".

Šiam Lietuvių namų renginiui solistas pasirinko mielas lietuviškai širdžiai dainas. Išskyrus ariją iš operos "Rigoletto" – Verdi ir ištrauką iš "Student Prince" – Rombergo, vyravo lietuvių kompozitoriai. Visos dainos atliktos muzikaliai, jausmingai ir nuoširdžiai. Ramūs, švarūs tonai man yra lengviau ir maloniau klausyti, negu stiprūs rėžiantys garsai. Įjungtas humoras, lietuvių publikai gal ne per daug įprastas, paįvairino programą.

Budriūno "Tėviškėlė" – girdėta ir daug dainuota. Tačiau Broniaus Kazėno vokalinė technika suteikė šiai dainai naują spalvą. "Svajotojo daina" – paimta iš jo paties parašyto muzikinio veikalo "Kūrėjai", kuris buvo pastatytas Klivlande ir vėliau kartotas bene dvidešimt kartų. Ši daina, atlikta paties autoriaus, perdavė klausytojams tikrą jos prasmę, įtikinančius žodžius, lydimus švelnių muzikos garsų. Programoje girdėjome taipgi kompozitorių: Žižūno, Viržonio, Povilaičio ir kt. dainas. Būtų buvę malonu išgirsti daugiau visiems mėgstamų operos arijų. Publika, rodos, to laukė.

Koncertui akompanavo muz. Jonas Govėdas. Besiklausydama džiaugiausi malonia koordinacija tarp dainininko ir akompanimento, retai girdimo koncertuose.

Šiam jaunam, talentingam, gražios išvaizdos muzikui Broniui Kazėnui linkiu ištvermės chorų, simfoninių orkestrų ir operų dirigavime. Taipgi – siekti aukštumų kompozicijose ir dainavime.

Anatolijaus Kairio "Krikšto vanduo"

DALILA MACKIALIENĖ

Šis dramos veikalas Lietuvos krikščionybės jubiliejui rengti komiteto paskelbtame dramos veikalų konkurse premijuotas 3000 dol. premija. Išleistas Lietuvių istorijos draugijos 1989 m. Iliustracijos dailininkės M. B. Stankūnienės. Kaina 10 dolerių.

Ši trilogija, naudojantis rankraščiu, buvo suvaidinta Čikagoje 1988 m. gruodžio mėnesį ir 1989 m. pradžioje pakartota Los Angeles lietuviams. Spektaklius paruošė Los Angeles Lietuvių dramos sambūris. Režisavo, aprangos eskizus ir dekoracijas paruošė Petras Maželis. Apranga — Emos Dovydaitienės, talkinant V. Varnui. Sambūriui vadovauja Vincas Dovydaitis.

Sunkus uždavinys teko režisieriui ir vaidintojams — paruošti šį veikalą scenai, nes tekste yra daug scenoje neįgyvendinamų situacijų. Dramos siužetas atkyla iš amžių glūdumos, kelių šimtmečių gylyje, į kurį šių dienų aktoriui ne taip lengva įsijausti. Čia sukaupta daug istorinės medžiagos, kuri pateikta skaldytomis eilutėmis, pridedant prie jų po istorinį ar pramanytą vardą, dar paspalvinant šmaikščiomis frazėmis, norint suteikti ryškesnį ano meto Lietuvos valdovų gyvenimo vaizdą.

Trilogija suskirstyta į tris dalis — dramas. Pirmoji dalis — "Kardas ir Krikštas", antroji — "Jogaila ir Vytautas" ir trečioji — "Krikšto vanduo". Pirmosios dalies pirmajame veiksme rašoma apie Mindaugo ir jo žmonos, jos sesers ir jos vyro šeimos intrigas bei sąmokslus, kaip atsikratyti vienas kitu. Veiksmas suskirstytas į tris epizodus, vaizduojančius skirtingus Mindaugo gyvenimo laikotarpius. Trečiame epizode jau apsikrikštijęs Mindaugas yra svainio nužudomas dėl žmonos suviliojimo.

Antrajame veiksme, kuris vyksta Lenkijoje, istorija sukasi apie Jogailos gyvenimą, jo vidinį nerimą, nemigo naktis. Apie tai kalbasi mirusiųjų kunigaikščių Gedimino, Algirdo ir Kęstučio dvasios, susodintos debesyse — "žvaigždžių vainikuose". Jie svarsto Vytauto darbų sėkmes ir nesėkmes. Šis veiksmas taipogi suskirstytas į tris epizodus, vaizduojant skirtingas vietas, skirtingus veikėjus ir skirtingus jų santykius.

Trečias epizodas paskirtas pusbrolių Jogailos ir Vytauto karūnavimosi problemoms spręsti. Į jų pokalbius vis įterpiamas pašnekesys padebesyse sėdinčių mirusiųjų kunigaikščių. Pastatymo nemačius sunku įspėti, kaip režisierius šią sceną išsprendė. O gal visus iš padebesų perkėlė žemėn ir visą sceną iškopiūravo.

Trečiojo veiksmo turinys sukasi apie kunigaikščio Vytauto gyvenimą Žemaitijoje, Raseinių-Dubysos ruože. Kalbama apie "Saulės šventovę", aplink kurią "ąžuolynas, takai, prikritę lapų ir gėlių, voverys šokinėja, paukščiai skraidinėja, žalčiai ropinėja, du kabo ant šakos, galvomis žemyn . . ." Prie akmenų aukuro budi mergaitės ir saugo ugnį. Yra ir "vėlių suolelis". Visoje aplinkoje jaučiamas stiprus pasipriešinimas krikščioniškam Dievui kai kurių Vytauto valdinių tarpe. Tapusieji krikščionimis kerta ir rauna ąžuolus, užpila šventąją ugnį, gaudo ir degina žalčius. Vytautas visiems praneša, kad bus pastatyta šventovė jo motinos kunigaikštienės Birutės garbei ir atminimui.

Antrame epizode krikštijami žemaičių bajorai ir jų šeimos, nors jų tarpe dar yra nepasitikėjimo krikščionių Dievu, būkštaujant, kad Vytautas parsidavė kalavijuočių ordinui su visa Žemaitija.

Trečiame epizode — diena po apsikrikštijimo. Bajorija sveikina Vytautą, o Vytautas surengia šventę, kurion sukviečia visus ir pastato pirmąjį kryžių prie Raseinių. Epizodo pabaigoje — apšviestas kryžius. Įdomi simbolinė scena.

Antroji trilogijos dalis — "Jogaila ir Vytautas" irgi suskaldyta į tris veiksmus, kurių kiekvienas aplipdytas poscenėmis, kur vaizduojama atskirų laikotarpių gyvenimai. Daug prirašyta Jogailos nemigo naktų svaičiojimų, vizijų, sapnų. Jam vaidenasi Kęstučio priekaištai ir jo motinos atsižadėjimas. Jis net vienuoliui moka auksu, kad melstųsi už jo dvasinę ramybę ir atitolintų jį kankinančias dvasias. Čia Jogaila parodytas labiausiai apgailėtinoje būklėje.

Antrame veiksme Jogailos motina ir sesuo įkyriai jam perša Maskvos valdovo Dimitrijaus dukterį. "O vesti dukterį Maskvos valdovo, yra tas pats, kas gauti Maskvą be kovos". Ir taip veiksmas kaitaliojamas iš dešininės poscenės į kairinę, o iš ten į centrinę ir vėl atgal. Vis spendžiami spąstai, planuojami užviešpatavimo galimumai. Tačiau trilogijos antros dalies trečiame veiksme Jogaila nutaria vesti Jadvygą ir tomis vedybomis padaryti save Lenkijos bei Lietuvos karaliumi. Vytautas paliekamas, Jogailos terminu tariant, tik vicekaraliumi.

Trečioje trilogijos dalyje įvykių eiga paskirstyta į penkis veiksmus. Daugybė veikėjų su vardais ir be jų, didikų, palydovų, vienuolių, bajorų ir jų tarnų.

Veiksmas vyksta Vilniuje, kunigaikščių rūmuose, žemutinėje pilyje. Visas pirmas veiksmas prikaišiotas nereikalingų kalbų, kurios tik prailgina ir taip jau ilgą stagnacinę trilogiją.

Antrame veiksme, "Jogailos pusėje", suvažiavę visi Jogailos giminės, draugai ir priešai. Čia pinamos intrigos prieš Vytautą. Per visus pokalbius ir svarstymus, kaip raudonas siūlas audime, tęsiasi "vien intrigos, vien kerštas. Kas šiandien Vilniuje saugus?" — sako Ona Vytautienė. Žodžiai tiesūs, atviri ir daug pasakantys.

Ketvirtame veiksme — apsikrikštijimo apeigos, prieš kurioms prasidedant, du valdovai dar suspėja vienas kitą mirtinai nudurti . . .

Paskutiniame veiksme įvykiai dėstosi jau po 26 metų. Mat Vytautas buvo prižadėjęs savo motinai Birutei apkrikštyti žemaičius tik po 25 metų.

Dubysa plaukia laivas, ant kurio denio Jogaila ir Vytautas yra lydimi būsimo vyskupo Motiejaus Trakiškio, ponų, vienuolių ir karių. Dubysos pakraščiais renkasi žmonės, apsikrikštiję gauna vardus ir baltos drobės gabalą kaip krikšto drabužio simbolį. Pakrantėse surandama aukurų, vaidilučių ir pagonių su žalčiais. Per visą dramą eina jaunos mergaitės personažas "Mergaitė su žalčiais", kuri geriau pasiryžusi mirti, negu atsisakyti senojo tikėjimo. Joje autorius vaizduoja Lietuvą. Paskutinėje scenoje ant jos užpilamas "Krikšto vanduo", ir jos šalčiai nugaišta. Jai duodamas Marijos vardas. Krikštytojas Motiejus ištaria: "Lietuva pakrikštyta!"

Visoje trilogijoje per daug tuščiažodžiavimo, nukrypimo nuo pagrindinės krikšto temos. Turinys įdomus savo istorine pažintimi, nors ir prisagstyta daug autoriaus fantastiškų minčių, neįtikėtinų situacijų. Jeigu nebūtų parašyta dramine forma, būtų įdomi apysaka jaunimui, kuris skaitytų kaip nuotykių romaną, o jo fone pajustų Lietuvos praeitį ir aplinkybes, kuriose vyko Lietuvos krikštijimas prieš 700 su viršum metų.

Tekstas suskaldytas trumpomis eilutėmis trukdo skaitymą, ir daugybė veikėjų išblaško dėmesį. Skaitydamas pasimeti tarp daugybės scenų ir viso turinio, sukapoto į tiek dalių, veiksmų, epizodų ir poscenių. Tačiau perskaitęs atnaujini pažintį su to laikotarpio Lietuvos istorija, sužinai apie valdovų ir kunigaikščių kovas, žudynes, grobimus, sąmokslus, siekant asmeniškos garbės bei naudos, pamirštant valstybinius Lietuvos reikalus.

Besidomintis lietuvių literatūra šioje A. Kairio trilogijoje ras dailių ir įdomių grožinės literatūros deimančiukų.

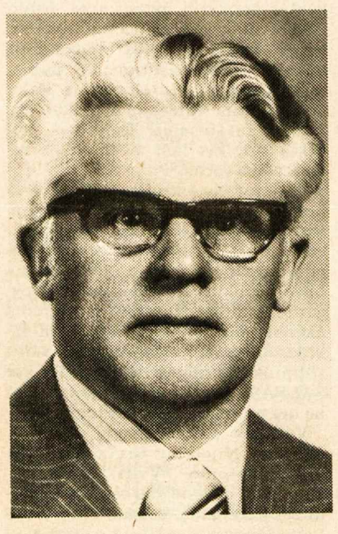

ANATOLIJUS KAIRYS, kelių premijuotų romanų bei dramų autorius

Atsiųsta paminėti

BENDRADARBIS. Nekaltai Pr. Marijos seserų leidinys, skirtas vienuolijos rėmėjams, talkininkams bei bičiuliams. Redakcijos adresas: Immaculate Conception Convent, Putnam, CT 06260.

Stasys Dalius, SVEČIOSE ŠALYSE. Lietuviškos knygos klubas. Spaudė "Draugo" spaustuvė 1989 m. 4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629. Kaina – $9.

Ladas Tulaba, MANO DIEVE, VIS ARČIAU PRIE TAVĘS. Roma 1989. Spaudė "Draugo" spaustuvė 1989 m., 4545 63rd Street, Chicago, IL 60629.

• Į žemę neatsirėmęs, dangaus nepasieksi; į dangų neatsirėmęs, žemės nepajudinsi. — A. RAMŪNAS.

Po sėkmingo koncerto Toronto Lietuvių namuose: sol. SLAVA ŽIEMELYTĖ, muz. sol. BRONIUS KAZĖNAS ir muz. JONAS GOVĖDAS

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Kultūrinių popiečių ratelį, vadovaujamą pirm. kun. dr. Eugenijaus Gerulio, turi St. Petersburge veikiantis Floridos lietuvių klubas. Ratelis savo popietėn rugsėjo 13 d. pasikvietė rašytoją ir pedagogę Danutę Brazytę-Bindokienę. Jos studiją "Lietuvių papročiai ir tradicijos išeivijoje" šiemet išleido Pasaulio Lietuvių Bendruomenė. Studija yra dvikalbė, išleista lietuvių ir anglų kalbomis. Angliškasis vertimas — Vitos Matusevičiūtės. Tikslesnis turbūt yra angliškasis pavadinimas "Lithuanian Customs and Traditions", neminintis išeivijos. Pirman studijos skyriun įjungti kai kurie lietuvių kultūros bruožai, antran — tautinės šventės, trečian — kalendorinės, ketvirtan — šeimyninės. Popietę įvadiniu žodžiu pradėjo pirm. kun. dr. E. Gerulis, su viešnia D. Brazyte-Bindokiene dalyvius supažindino Angelė Karnienė. Popietė tapo studijos "Lietuvių papročiai ir tradicijos išeivijoje" sutiktuvėmis, nes jos autorė D. Brazytė-Bindokienė kalbėjo apie atliktą darbą, paliesdama mūsų tautos papročius ir tradicijas.

Lietuvių dienas Los Angeles mieste trečią kartą surengė JAV LB Vakarų apygardos, Los Angeles ir Santa Monicos apylinkių valdybos, talkos susilaukusios iš "Spindulio" ansamblio, sporto klubo "Banga" ir JAV lietuvių jaunimo sąjungos Los Angeles skyriaus. Jos įvyko rugsėjo 30 — spalio 1 d.d. Šv. Kazimiero parapijos patalpose. Renginį įvadiniu žodžiu pradėjo garbės pirmininku paskelbtas Bernardas Brazdžionis, lankęsis Lietuvoje, dalyvavęs XXV-jame "Poezijos pavasaryje" ir tapęs jo laureatu. Tautinių šokių programą atliko keturios grupės: Los Angeles "Spindulys", Denverio "Rūta", San Francisco "Vakarų vaikai" ir Kansas City "Aidas". Šiltai buvo sutiktas torontiečio E. Punkrio, čikagiečio S. Gylio, kauniečio V. Švabo, losangeliečio L. Polikaičio muzikinis kvartetas. Programą papildė dvi merginų trijulės. Mokyklos patalpose lankytojų laukė gintaro dirbinių, tautodailės ir meno parodos. Dienų dalyvius B. Prasauskienė supažindino su juostų audimu, J. Šlapelytė — audimo staklėmis, G. Gustaitė — kiaušinių marginimu, V. Ruzgienė — šiaudinukų gaminimu, V. Ruzgys — gintaro šlifavimu. Dienos buvo mugės pobūdžio — lankytojų laukė staliukai su parduodamais gaminiais ir maisto patiekalais.

M. K. Čiurlionio galerija Jaunimo centre Čikagoje naująjį sezoną pradėjo Lietuvos dailininkų Joanos Danutės Plikionytės-Bružienės ir Kęstučio Balčikonio darbų paroda, kuriai buvo skirti du savaitgaliai rugsėjo 8-17 d.d. Panevėžyje 1943 m. gimusi J. D. Plikionytė-Bružienė yra grafikė, Vilniaus dailės institutą baigusi 1958 m., pasižymėjusi knygženkliais ir teminiais ciklais. Jos ciklo "Vilniaus universitetui 400 metų" darbai Čikagos lietuviams jau žinomi iš ankstesnių jungtinių parodų. Iš kitų ciklų minėtini: "Laikas ir erdvė", "Dainos prisiminimas", "Tolminkiemis", "Palydėjimas ir palikimas", "Kazimierui Simonavičiui atminti". Šioje parodoje vyravo knygženkliai ir kiti Čikagoje nerodyti darbai. Dail. J. D. Plikionytė-Bružienė pagrindiniu moters vaidmeniu gyvenime laiko motinystę, kurią turbūt gražiausiai atspindi "Elegijos" kūrinio piramidėje įrėminta moteris, glaudžianti kūdikį prie krūtinės. Vilniuje 1952 m. gimęs Kęstutis Balčikonis yra žymiųjų tekstilės dailininkų Juozo Balčikonio ir Reginos Songailaitės-Balčikonienės sūnus, grafikos studijas baigęs M. K. Čiurlionio meno mokykloje Vilniuje, tekstilės studijas — Vilniaus dailės institute. Savo kūrybai jis pasirinko iš Indonezijos atkeliavusią batikos techniką, naudotą audinių dekoravimui, o dabar naudojamą ir kilimus primenantiems dailės darbams. Jai būdingi piešiniai ant audinio, įkišamo į dažus, piešinių dalis nuo jų apsaugant ištirpinto vaško danga. Pastaraisiais metais dail. K. Balčikonį sudomino valstybiniu Lietuvos herbu laikomas Vytis. Pirmąjį variantą sukūrė 1973 m., o dabar turi ištisą jų seriją, susietą su tautiniais įvykiais. Joje yra "Gedulo Vytis", "Istorinis Vytis", "Kovos Vytis", "Pavojaus Vytis", "Liepsnojantis Vytis". Iš kitų temų čikagiškėje parodoje bene labiausiai išsiskyrė diptikas "Mes iš sušaudytų dainų krašto".

Liaudies meistras Anicetas Puškorius Kretingos bažnyčioje atkuria medžio drožinius, medines evangelistų skulptūrėles, išvogtas stalininio ateizmo siautėjimo metais. A. Puškoriaus išskaptuotų šventųjų skulptūrėlių yra išlikusių Žemaitijos pakelėse. Pastaraisiais metais jis yra sukūręs nemažai velniukų ir velnių kaukių, o dabar vėl grįžo šventųjų pasaulin.

Knygženklių ir knygos grafikos muziejus atidarytas buvusiuose Pakruojo dvaro rūmuose, pripažintuose respublikinės architektūros paminklu. Šio muziejaus iniciatorius ir vadovas — Jonas Nekrašius, kuriam talkina metodinė patariamoji taryba ir Pakruojo rajono kultūros skyriaus vedėjas Alfredas Šimkus. Surengtos pirmosios parodos. Muziejaus fonduose yra apie 500 sutelktų rodinių.

Dail. Adomas Varnas (1879-1979) spalio 13 d. prisimintas ir pagerbtas gimtajame Joniškyje. Kultūros namuose buvo surengta velionies nuotraukų, laiškų, kūrinių paroda, papildyta jo kryžių rinkinio nuotraukomis. Name, kuriame kadaise gyveno dail. A. Varnas, atidengtas jo bareljefas. Joniškio kapinėse pašventintas ten stovėjęs kryžius, atkurtas liaudies meistro Alberto Stoškaus. Kultūros namuose įvyko susitikimas su Čikagoje 1979 m. liepos 19 d. mirusio dail. Adomo Varno giminėmis bei jį pažinojusiais žmonėmis.

Klaipėdietis skulptorius Motiejus Narbutas Lietuvos praeitį bando atgaivinti žymiesiems veikėjams skirtais medaliais. Juos tenka laikyti bronzine Lietuvos visuomenininkų, kultūrininkų ir mokslininkų galerija, iš kurios žvelgia Mažosios Lietuvos patriarchas Martynas Jankus, aušrininkas Jurgis Mikšas, rašytoja Ieva Simonaitytė, architektas Vladimiras Dubeneckis. Pastaruoju metu skulptoriaus M. Narbuto žvilgsnis vis dažniau krypsta į Mažąją Lietuvą, kurią jis laiko mūsų kultūros lopšiu. Carinės priespaudos metais iš tos M. Mažvydo ir K. Donelaičio žemės tryško lietuviško žodžio šviesa. Ten XIX š. pabaigoje tautinio atgimimo puoselėtojai steigė pirmuosius laikraščius ir kultūrines organizacijas. Mažosios Lietuvos istoriją atspindi skulptoriaus M. Narbuto sukurti medaliai Vydūnui, Jurgiui Zauerveinui-Girėnui, Ansui Bruožiui, Adomui Brakui, Dovui Zauniui.

1867 m. įsteigta Marijampolės gimnazija yra tampriai susieta su žymiuoju mūsų kalbininku Jonu Jablonskiu (Rygiškių Jonu), kuris pats ją lankė 1872-81 m. Nepriklausomoje Lietuvoje gimnazija buvo suvalstybinta 1920 m. ir pavadinta Rygiškių Jono vardu, o dabar nuo 1954 m. vadinama Jono Jablonskio vidurine mokykla. Gausiose jos auklėtinių eilėse yra nemažas būrys pasižymėjusių lietuvių: dr. Jonas Basanavičius, dr. Vincas Kudirka, Pranas Vaičaitis, Vincas Pietaris, Pranas Mašiotas, Vincas Mykolaitis-Putinas, Salomėja Nėris, Kazys Boruta ir kt. Šios mokyklos auklėtiniai jau 1936 m. norėjo įamžinti Jono Jablonskio (1860-1930) atminimą jam gimnazijos sode pastatytu paminklu. Buvo sudarytas gimnazijos direktoriaus Antano Daniliausko vadovaujamas komitetas, kuris paminklo reikalu kreipėsi į skulptorius Vincą Grybą ir Petrą Aleksandravičių. Jie paruošė kelis paminklo projektus, bet sumanymo neleido įgyvendinti karas ir okupacijos. Paminklo projektai buvo išsaugoti, nors žuvo 1941 m. Sibiran išvežtas komiteto pirm. A. Daniliauskas. Jo darbą dabar tęsia Jono Jablonskio vidurinės mokyklos lietuvių kalbos mokytojas V. Peckus. Paminklo reikalai vėl atgijo š. m. birželio 24 d., kai susirinko 1939 m. gimnazijos abiturientų laida paminėti penkiasdešimtmečio sukakties. Su komiteto nariais buvo nutarta paminklui išrinkti geriausią V. Grybo ar P. Aleksandravičiaus projektą, statybos darbams pakviesti iš buvusių rygiškiečių išaugusius žymiausius inžinierius ir architektus, paruošti visus reikalingus dokumentus, sutelkti pakankamai lėšų. Bendromis šios mokyklos buvusių ir dabartinių moksleivių bei mokytojų pastangomis artimiausiais metais bus pastatytas seniai planuotas paminklas lietuvių rašomosios kalbos kūrėjui, tautinio atgimimo patriarchui Jonui Jablonskiui — Rygiškių Jonui.

V. Kst.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	9½%
180-185 d. term. ind.	9¾%
1 metų term. indėlius	9¾%
2 metų term. indėlius	9½%
3 metų term. indėlius	9½%
1 metų GIC-met. palūk.	11 %
2 metų GIC-met. palūk.	10½%
3 metų GIC-met. palūk.	10½%
1 metų GIC-mėn. palūk.	9¾%
RRSP, RRIF ir OHOSP	8¾%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	11 %
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	10½%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	10½%
Taupomąją sąskaitą	8 %
Kasd. pal. taupymo sąsk.	9¼%
Kasd. pal.čekių sąsk.iki	5¾%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo	13 %
Sutarties paskolas nuo	13 %
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	12¾%
2 metų	12½%
3 metų	12½%
Su keičiamu nuošimčiu 1, 2 ir 3 metų	11½%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki $15,000 ir narių gyvybę iki $2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir morgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 43 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS

2239 Bloor Street West. • 406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.

PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- *atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių*
- *įrengiu aliuminiaus gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius*
- *atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūsių, padidinu namus, verandas*

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,

22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3 **Telefonas 252-8863**

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7

Telefonas: 625-0707 *Savininkas – Tom Thompson*

Kokia jūsų namo vertė?

Skambinkite dar šiandien dėl nemokamo jūsų namo įkainojimo.

ANTANAS GENYS

an independent member broker

RE/MAX professionals inc. Realtor

1 east mall crescent, etobicoke, ontario M9B 6G8

232-9000 res: 231-2839

Greitas ir tikslus *patarnavimas!*

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas

Tel. 231-5641, namų 766-5857

Allstate 5233 Dundas St. W. (arti Kipling) Islington, Ontario M9B 1A6

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Čempionės, Šiaulių "Tauro" žolės riedulininkės, su Toronto Prisikėlimo parapijos klebonu kun. A. Simanavičium, OFM, Vašingtone

SPORTAS

T.V.

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

A.a. JONAS UOGINTAS 1939 m.
Lietuvos kariūno uniformoje

Jonas Uogintas 1989 m. spalio 26 d. atsiskyrė su šiuo pasauliu. Šv. Jono lietuvių kapinės Anapilyje ir vėl priglaudė dorą ir darbštų pokarinės bangos tremtinį.

Velionis gimė 1915 gegužės 16 d. Gudžiūnų kaime. Baigęs 1938 m. Kauno aukštesniosios technikos mokyklos penkerių metų kursą, įstojo į Karo mokyklą aspirantu. 1939 m. baigė ją jaunesnio leitenanto laipsniu. 1941 m. Pramonės ministerio įsakymu, jis skiriamas Palemono plytinės direktoriumi. 1942 m. Kauno aukštesnioji technikos mokykla suteikia jam mechanikos inžinieriaus vardą.

Velionis buvo Kauno LGSF sporto klubo narius. Žaidė futbolą, krepšinį ir tinklinį. Toronte Jonas Uogintas darbavosi išeivijos sporto administracinėje srityje. 1959 m. jis buvo išrinktas Kanados sporto apygardos vadovu. Nuo 1963 m. velionis aktyviai dirbo TLSK "Vytis" valdyboje, eilę metų sąžiningai eidamas iždininko pareigas. 1970 m. buvo ir ŠALFASS centro valdyboje iždininku bei protokolo sekretoriumi.

Velionis paliko žmoną Nataliją, dukteris Nijolę ir Gretą bei sūnų Stasį. Toronto "Vytis", praradęs nuoširdų narį ir darbštų bei sąžiningą pareigūną, reiškia gilią užuojautą šeimai. **Juozas Balsys**

Vilniaus golfo asociacijos pirmininko Algirdo Vitkausko kreipimasis į išeivijos golfo klubų vadovus.

Gerbiami tautiečiai, Pasaulio lietuvių golfo klubų vadovai

Šiais 1989 metais Vilniuje įsikūrė pirmasis golfo klubas "Lituanica" ir Vilniaus miesto golfo mėgėjų asociacija. Mes įsikūrėme dėl to, kad galėtume įgyvendinti šiuos tikslus:

1. Populiarinti šį įdomų žaidimą Vilniaus ir Lietuvos gyventojų tarpe.
2. Siekti, kad mūsų golfo bazė taptų pasaulio lietuvių bendravimo su gimtuoju kraštu ir jo žmonėmis vieta.
3. Kada čia galėtų vykti Pasaulio lietuvių IV žaidynių golfo varžybos, ateities čempionatai.
4. Ruošti sportininkus ir komandas dalyvavimui įvairiose varžybose, atstovaujant suvereniai Lietuvai.
5. Siekti, kad Lietuvos GMA įstotų į Tarptautinę golfo mėgėjų asociaciją, atstovaujant suvereniai Lietuvai.
6. Daryti viską, kad, atvykę į Lietuvą mūsų tautiečiai ir kiti svečiai, galėtų pasinaudoti mūsų paslaugomis.

Mūsų siekis – golfas, poilsis ir turizmas. Mes turime daug entuziazmo, noro ir vyriausybės pritarimo, kuri šiam reikalui išskyrė reikiamą žemės sklypą. Mūsų tikslų įgyvendinimui labai prašytume Pasaulio lietuvių golfo klubų ir atskirų asmenų geranoriškos pagalbos, išreikštos per bendrus dalykiškus, gal ir gamybinius kontaktus, kad mes neliktume skolingais.

Pradiniame etape mums reikėtų:

1. Literatūros apie golfo aikštės reikalavimus, jos statybą, įrengimą ir priežiūrą. Mokomosios literatūros, mokomojo kino ar video filmų apie golfo žaidimo techniką treneriams, žaidėjams ir teisėjams. Tarptautinių golfo žaidimo taisyklių.
2. Tarptautinės golfo mėgėjų asociacijos statuto ir kitos dokumentacijos, reikalingos įstojimui į TGMA.
3. Inventoriaus pirmiesiems užsiėmimams. Aprangos ir kt. Inventoriaus bent po vieną komplektą – pavyzdžių savos gamybos pradžiai.
4. Konsultantų aikštės parinkimui ir įrengimui, trenerio arba gero specialisto, kuris galėtų pamokyti vietinius sportininkus golfo.
5. Vėliau – parodomųjų ir draugiškų varžybų.

Mes norime sukurti bendrą su jumis, mieli tautiečiai, organizaciją, kuri neštų naudą jums ir mums.

Lauksime jūsų nuomonės ir atsakymo. Su Dievu. Su pagarba: *Vitkauskas Algirdas, Vilniaus Golfo asociacijos pirmininkas, Vilnius, 89.07. 19.*

Būtų labai gražu, sakysim, kad ir Toronto Lietuvių golfo klubo vadovybė (Čikagos golfininkai jau padarę pirmuosius kontaktus ir ruošiasi Lietuvos gimstančiai golfo bendrijai padėti) atkreiptų dėmesį į šį kreipimąsi ir užmegztų kontaktus, o kiek sąlygos leis ir padėtų jiems. (Red.)

"AUŠROS" ŽINIOS

Toronto sporto klubo "Aušra" darbuotojų pasitarimas įvyko 1989 m. lapkričio 13 d. Jame dalyvavo pirm. Audrius Šileika, Eliziejus Šlekys, Arūnas Morkūnas, Algis Nausėdas, Ramūnas Underys, Kazimieras Sapočkinas ir Rimas Miečius. Kalbėta apie įvykusį ŠALFASS suvažiavimą Klivlande ir padarytus nutarimus jame, klubo iždą, 1989-90 m. sporto programą, PLS žaidynes, kurios įvyks 1991 m. Lietuvoje, ir einamuosius reikalus.

Daug dėmesio sukėlė diskusijos dėl klubo sporto programos ir būsimųjų PLS žaidynių Lietuvoje. Vyrų A krepšininkai dalyvauja York B divizijos pirmenybėse. Jiems vadovauja Ramūnas Underys. Vyrų B komanda ruošiasi Londono turnyrui. Jaunučių ir jaunių komandos treniruojasi ir bus stengiamasi suorganizuoti joms daugiau rungtynių. Problema yra, kad tarp vyrų ir jaunių krepšininkų yra didelis amžiaus tarpas ir reikės kelerių metų, kol jauniai suaugs ir pribręs, kai galės papildyti vyrų komandas. O šis prieauglis "Aušroje" yra gausus.

Į PLS žaidynes, kurios vyks Lietuvoje 1991 m., dar tik galvojama apie vyrų B ir Jaunių komandų pasiuntimą. Gal tinklininkės ar vienas, antras lengvatletis. Sutarta pagalvoti apie tai, kad būsimame metiniame susirinkime, kuris šaukiamas sausio 1990 m., galima būtų konkrečiau aptarti šiuos reikalus. Dėl jaunučių krepšininkų nuvežimo į 1990 metines ŠALFO žaidynes Bostone "Aušros" darbuotojai žiūri skeptiškai. Tą skepticizmą kelia finansiniai reikalai ir iki šiol buvusi bloga organizacija.

Laimėjo lietuvaitės

Lietuvos sportininkės, J.F.Kennedžio taurės laimėtojos

Spalio 7-8 d. Vašingtone J.F. Kennedžio atminimo turnyre Šiaulių "Tauro" žolės riedulininkės laimėjo pirmą vietą. Šis tragiškai žuvusio Amerikos prezidento atminimui turnyras vyksta kasmet ir jis buvo jau 25-sis, kuriame dalyvavo 16 moterų ir vyrų komandų iš Amerikos, Kanados, Jamaikos, Bahamų ir Lietuvos.

Šiaulių "Tauro" sportininkių pažintis su JAV žolės riedulio draugija užsimezgė 1989 m. vasaros pradžioje. Tuo metu jų rinktinė lankėsi Lietuvoje ir Šiauliuose rungtyniavo su "Tauro" sportininkėmis. Nugalėtojomis tapo lietuvaitės. Amerikiečių komandos vadovė ir žaidžianti trenerė Esthel Armstrong-Merrigan pakvietė "Tauro" komandą dalyvauti J.F. Kennedžio atminimui turnyre Vašingtone. Spalio 7 d. šiaulietės nugalėjo "Stuyvesant FHC" iš Connecticuto valstijos 6:1, Baltimorę 3:0 ir Bostoną 3:1. Sekančią dieną, spalio 8, "Southeast FHA" 3:1, pusfinalio varžybose "Geheric FHC" 5:0 ir finale "Red Rose FHC" 1:0. Čia pergalę nulėmė Onutės Kanaporienės įvartis. Filadelfijos "Red Rose" komanda yra buvusi paskutinius dvejus metus čempionėmis.

"Tauro" vyr. treneris Rimas Čaikauskas pareiškė, kad jo komandos žaidimo taktika yra remiama komandinio žaidimo principu. Jis taip pat pareiškė, kad 1990 m. rugpjūčio 18-19 d.d. Toronte su Lietuvos sportininkėmis dalyvaus sekančiame šios taurės turnyre ir stengsis apginti čempionių vardą.

Šias varžybas Vašingtone stebėjo Toronto Prisikėlimo parapijos ekskursantai, tuo metu ten viešėję. Jiems vadovavo klebonas kun. Augustinas Simanavičius, OFM.

Skautų veikla

• Ruošiamasi skautiškom Kūčiom, kurios įvyks gruodžio 10, sekmadienį, Prisikėlimo parapijos salėje. Visi skautai-tės ir tėveliai stenkimės toje skautiškos šeimos kalėdinėje šventėje dalyvauti.

• Lapkričio 23 d. po koncelebracinių Mišių iš Prisikėlimo šventovės į lietuvių kapines atlydėtas ir palaidotas ps. Romualdas Medelis, 76 m. amžiaus. Velionis neprikl. Lietuvoj, baigęs karo mokyklą, mokytojavo, 1934 m. daug prisidėjo prie akademinės jūros skautų šventės Klaipėdoje organizavimo. Tų pačių metų pabaigoje suorganizavo skautų draugovę ir jai vadovavo. 1940 m. Biržų tunte ėjo adjutanto pareigas. Už gerą vadovavimą buvo pakeltas į paskautininkio laipsnį ir apdovanotas žymeniu "Už nuopelnus". Bolševikams okupavus Lietuvą, su bendradarbiais buvo suimtas ir kalintas. Vokiečių okupacijos metu dirbo pradžios mokyklų vyresniuoju inspektorium. Pasitraukęs į vakarus, vėliau išvyko į Kanadą, kur atsikūrus skautams, vėl įsijungė į veiklą. Sveikatai palūžus, daug metų gyveno prieglaudoje, lankomas skautų ir draugų. Laidojimu rūpinosi v.s. V. Skrinskas ir ps. S. Kuzmas. **M.**

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A7 (Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lešiai (contact lenses).

FIRCHUK TEXTILES LTD.

610 Queen Street West, Toronto, Ontario M6J 1E3

Tel. (416) 364-5036

Turime šių firmų prekes: Sharp, Panasonic, Hitachi, Sanyo, Toshiba, Sony, JVC, AIWA, Akai, National.

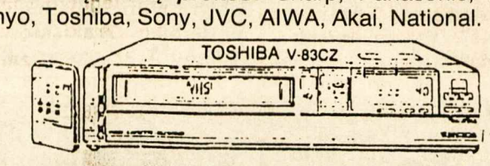

Mes suprantame jus ir jūsų giminių Lietuvoje reikalavimus.

Mes turime didelį pasirinkimą stereo ir video magnetofonų, video kamerų, sintezatorių, kalkuliatorių ir kitų elektroninių reikmenų.

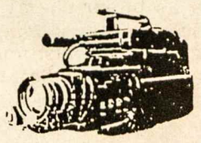

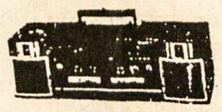

PANASONIC NV-M7EN

Ateikite ir palyginkite mūsų kainas. Malonus patarnavimas, galimybė susikalbėti angliškai, ukrainietiškai, lenkiškai, rusiškai bei jugoslaviškai.

SONY CFS-W350S

Visos elektroninės prekės yra PAL/SECAM, 220-VOLT.

Mes siunčiame iki 20 kg siuntinius į Lietuvą. Muitą galite sumokėti Kanadoje ar Lietuvoje. Turime didelį pasirinkimą didelių ir mažų skarų, šalikų, sportinių batų, kelnių (jeans), odinių paltų, dirbtinio kailio paltų ir kitų drabužių, kuriuos mėgsta Lietuvoje.

Darbo valandos nuo pirmadienio iki šeštadienio 9 v.r. – 5.30 v.p.p.

Norite susipažinti su savaitraščiu "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI"? Atsiųskite savo adresą ir gausite keletą numerių nemokamai.

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:	
9½% už 90 dienų term.indėlius	
9¾% už 6 mėn.term.indėlius	
9¾% už 1 m. term. indėlius	
9½% už 2 m. term. indėlius	
9½% už 3 m. term. indėlius	
9¾% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
11 % už 1 m. GIC invest. pažym.	
10½% už 2 m. GIC invest. pažym.	
10½% už 3 m. GIC invest. pažym.	
8¾% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
11 % už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
10½% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
10½% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
8¾% už namų planą - OHOSP (variable rate)	
8 % už taupymo sąskaitą	
9¼% kasd. pal. sąsk. virš 10.000	
6½% už kasd. pal. čekių sąsk.	

IMA:	
už asmenines paskolas nuo...13 %	
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	12¾%
2 metų	12½%
3 metų (fixed rate)	12½%
su keičiamu nuošimčiu 1, 2 ar 3 metų...(variable rate)	11½%

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

AKTYVAI virš 73 milijonų dolerių

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $15,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų

BŪSTINĖ: Lietuvių namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 6A3.

Telefonai: 225-5699 arba 489-1543

Nekilnojamo turto įstaiga, tarnaujanti tautiečiams nuo 1951 metų. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju.

Alfonsas Garbenis, sn. (tėvas) ir

Alfonsas Garbenis, jn. (sūnus) – **savininkai**

Namų įkainojimo skyrius

HURONIA YORK APPRAISAL CORPORATION

1211 Gorham St., Units 1&2, Newmarket, Ont. L3Y 7V1.

Telefonas (Toronto linijos)

(416) 773-6480, (416) 773-3779

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgičių, palikimų, investacijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD., REALTOR

1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ AR KOKIĄ NEKILNOJAMĄ NUOSAVYBĘ, VISADA JUMS SĄŽININGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS

STASYS JOKUBAITIS.

Nemokamas namo įkainojimas.

Telefonai 535-2331 arba 537-2869

RE/MAX renown realty ltd., realtor an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A. associate broker

4887 dundas street west, islington, ontario M9A 1B2, res: 766-2897

232-2322

DEŠIMTIES METŲ PATYRIMAS

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

MARIUS E. RUSINAS, *turįs aštuonerių metų patyrimą, patarnauja visose pensijų srityse:*

- **RRSP – nuo 1 iki 10 metų garantuoti pažymėjimai**
- **RRIF pensijų fondas**
- **metinė renta (Annuities) – nuo 5 iki 20 metų išmokos abiem (vyrui ir žmonai) arba vienam (kitam mirus)**
- **įvairūs fondai (Segregated Funds) – gyvybės, sveikatos, grupinė drauda**
- **atstovauja visom gyvybės draudos bendrovėm**
- **klientų patogumui, susitarus, atvažiuoja į namus**

Canada Life Assurance Company

390 Bay St. nr. 600, Toronto M5H 2Y2

Darbo (416) 868-0922, namų (416) 848-0320

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Rygoje ir kitose Pabaltijo sostinėse. Pasak J. Clarko, E. Ševardnadzė užtikrino, kad tokiems proveržiams sustabdyti nėra numatytas kariuomenės panaudojimas. M. Gorbačiovas pokalbiuose su B. Mulroniu vengė tiesioginio Baltijos šalių klausimo, teisindamasis, kad tautybių problemos yra vidiniai Sovietų Sąjungos reikalai.

Pasirašytos sutartys

Kanados ministerį pirm. B. Mulroney ir jo palydą Maskvos Vnukovo orauostyje sutiko Sovietų Sąjungos premjeras N. Ryžkovas. Tarp jų vyko pirmieji pokalbiai, buvo pasirašytos pirmosios sutartys. Keturiolika sutarčių daugiausia lietė ankstesnių susitarimų atnaujinimą. Penkias pasirašė N. Ryžkovas ir M. Mulroney, devynias — užsienio reikalų ministeriai E. Ševardnadzė ir J. Clarkas. Pagrindinis dėmesys teko naujai sutarčiai, apsaugančiai Kanados finansininkų bei verslininkų Sovietų Sąjungoje investuotą kapitalą. Sutartis jiems užtikrina pakankamą finansinį atlygį tokios naujos įmonės suvalstybinimo atveju.

Reikšmingesnis buvo M. Gorbačiovo ir B. Mulronio pasirašytas bendras šešių paragrafų politinis pareiškimas, liečiantis dabartinius įvykius R. Europoje. Kanada ir Sovietų Sąjunga įsipareigojo gerbti europiečių teises, susietas su jų politinėmis bei ekonominėmis reformomis, pasižadėjo nesikišti į jų kraštų vidaus reikalus. Panašų pareiškimą, viešėdamas Bonnoje, M. Gorbačiovas buvo pasirašęs ir su V. Vokietijos kancleriu H. Kohliu.

M. Gorbačiovo ir B. Mulronio pareiškimą papildo pažadas rūpintis Sovietų Sąjungą ir Kanadą skiriančių Arkties plotų gamtosauga, vietinių gyventojų laisve. Pareiškimas taipgi skelbia bendrą kovą prieš tarptautinį terorizmą ir narkotikų skleidimą.

Dėmesio verta ir žmogaus teisių vykdymo priežiūros grupių Maskvoje pasirašyta sutartis. Kanados Helsinkio grupės stebėtojų vardu sutartį pasirašė Montrealio McGill universiteto prof. Irwinas Cotleris, o Maskvos teisių seminaro vardu — Leonidas Stonovas. Kanadiečiai seks žmogaus teisių vykdymą Sovietų Sąjungoje, sovietai prižiūrės jų reikalus Kanadoje.

Viešnagės nuotrupos

Kanados ministeris pirm. B. Mulroney pažadėjo M. Gorbačiovui būti tarpininku jo ekonominiuose ryšiuose su Vakarų Europos institucijomis. Tačiau šiaip jis vargu ar beturės didesnės naudos iš suartėjimo su Sovietų Sąjunga. Maskvon nusigabenti Kanados verslininkai ir finansininkai nusiskundžia, kad kapitalo investavimas susiduria su didelėmis kliūtimis, kurioms pašalinti reikia rublių tarptautinėje valiutos rinkoje su jiems nustatyta tikrąja verte.

Laimėjimu galbūt reikėtų laikyti Kalėdų senelio (Santa Claus) šiemetinio parado Toronte perkėlimą į Sovietų Sąjungą ir jos satelitines valstybes R. Europoje. Tačiau tą nufilmuotą paradą televizijos tinklai ten rodys tik gruodžio 29 d. Mat Sovietų Sąjunga vis dar nepripažįsta Kalėdų ir jų senelį yra pakeitusi Naujų metų išvakarėse pasirodančiu seniu Šalčiu.

Viešnagės metu taipgi buvo sutartas dviejų konsulatų atidarymas Sovietų Sąjungoje ir Kanadoje. Ministeris pirm. B. Mulroney, viešėdamas Kijeve, pranešė, kad čia bus atidarytas Kanados konsulatas, palengvinantis ukrainiečių keliones Kanadon. Sovietų Sąjunga savo konsulatui yra pasirinkusi Torontą. Ji taipgi nori gauti leidmą "Aerofloto" skrydžiams Torontan. **V.Kst.**

"The Toronto Sun" dienraštyje lapkričio 19 d. laidoje korespondentė Genya Intrator rašo apie kun. Alfonsą Svarinską, rugsėjo pabaigoje viešėjusį Toronte. Kun. A. Svarinskas buvo tris kartus teistas, kalintas Gulage už Katalikų Bažnyčios teisių gynimą. Iškalėjo 20 metų. Jis buvo Tikinčiųjų teisėms ginti komiteto vienas iš steigėjų ir narys. Kunigu įšventintas 1954 m. sovietiniame lageryje. Jis buvo gerbiamas visoje Lietuvoje kaip stiprios dvasios ir pasišventęs kunigas. Mylimas savo parapijiečių, ypač jaunimo, kurį jis mokėjo uždegti.

Būdamas nelaisvėje, padėjo visų tikybų žmonėms. Jis nesistengė jų atversti, bet suteikti jiems dvasinę pagalbą, kurią su dėkingumu prisimena buvę kaliniai. 1988 m. buvo paleistas į laisvę su sąlyga, kad išvyks iš Lietuvos. Pasirinko V. Vokietiją. Jam buvo žadėta laisvė ir anksčiau, jei būtų prisipažinęs kaltu. Jis to negalėjo padaryti, nes tai būtų buvęs melas ir nuodėmė. Vėliau jis buvo reabilituotas.

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

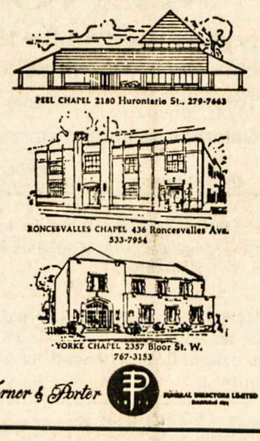

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti.

Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė tel. 534-7788
431 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

DRAUDA

"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Iškilmingas **NAUJŲ METŲ**

SUTIKIMAS

Anapilyje gruodžio 31, sekmadienį nuo 7 v.v.

1. *Šilta vakarienė su vynu*
2. *Šalti užkandžiai 11.30 valandą vakaro*
3. *Nemokamas baras*
4. *Šampanas*
5. *"Les and the Music Masters" orkestras, puikiai išpuošta salė*

Stalai numeruoti. Pakvietimus prašome įsigyti iš anksto – sekmadieniais po pamaldų Anapilyje ir vakarais pas V. Narušį tel. 277-1128. Vakarienę ir užkandžius ruošia – O. Derliūnienė ir J. Gurklienė. Visus dalyvauti maloniai kviečia –

Anapilio parapijos tarybos administracinė sekcija

SKAITYTOJAI PASISAKO

ILGOS KELIONĖS AUTOBUSAIS

Mūsų daugumos vaikai jau užauginti, ir šeimos išvykos automobiliais kaip ir pasibaigė. Tuo tarpu dar daug gražios gamtos, istorinių vietovių ar net kraštų liko nepamatytų. O pamažu žmogus daraisi visokeriopai silpnesnis ir planuoti kelionių nebėra ūpo. Lieka viena išeitis – ekskursijų vadovų suplanuotos kelionės, dažniausiai autobusu. Jais kelionės dažnai tampa patogiomis priemonėmis ir jaunesniesiems. Ačiū kelionių vadovams, kad jie imasi šio gana atsakingo ir, sakyčiau, varginančio darbo.

Niekaip neįstengsi knygose aprašyti ar paveiksluose atvaizduoti gražiųjų Kvebeko šventovių. Tik, savo akimis jas pamatęs, gali suprasti jų grožį ir pajusti jų galią jungti save su Dievu, tik, jas pamatęs, gali įžiūrėti šventovių architektūrą, kūrybinę išmintį. Niekada nesusidarysi tikro ir teisingo JAV sostinės Vašingtono vaizdo, nepamatęs jos žymiųjų pastatų, jų tautos didvyrių paminklų, didingosios ir puošniosios katedros, nepagarbinęs Šiluvos Marijos lietuviškoje, meniškai įrengtoje nišoje "Shrine of the Immaculate Conception" ar neatlankius Lietuvos konsulato, kur gali pajusti, jog šioje gražioje, galingosios valstybės sostinėje – Lietuvos konsulatas turi lygiai tokią pat pagarbą, kaip ir visų kitų kraštų konsulatai. Nuostabiai įdomu yra aplankyti Smithonian institutą, "Space Museum" ir kitas įžymybes.

Aprašyti visas mūsų matytas keliones, vietoves palieku kitiems. Norėčiau iškelti tik kai kurias problemas, atsirandančias autobuse. Pasiekti Vašingtoną iš Toronto reikia apie 15 valandų. Tiek pat ir grįžti. Ilgas laikas, ir dėl to atsiranda nenumatytų nesklandumų. Kelionių planuotojai turėtų apsvarstyti, pagalvoti ir iš anksto nustatyti keliautojams taisykles, kurių *visi be išimties turėtų laikytis.*

Kur sėdėti? Anksčiau atėjai – geresnę vietą gavai – tavo laimė. Ir toji vieta turėtų tau visai kelionei priklausyti. Jei autobuse liepiama keistis vietomis – maišomasi kaip bičių avilyje. Dėl to maišymosi kyla nepasitenkinimas, net pykčiai. Reikėtų nuoširdžiai ir kultūringai elgtis, leidžiant vyresniesiems sėstis arčiau durų, kad autobusui sustojus, jie galėtų greičiau išlipti. Esant didelei grupei, paskutiniam gauti maistą užtrunka net 20 minučių. O dar reikia pavalgyti ir apsitvarkyti. Jaunesnieji spėja greičiau visur.

Autobuse reikia išbūti ilgas valandas. Grožiesi gamta, išsikalbi, išsipasakoji su kaimynu, bet lieka ir nejspūdingo laiko, pradedi jaustis pavargęs. Kaip užimti laiką? Malda, daina, anekdotais? Pastarieji praskaidrina nuotaiką. Juokas – sveika, tik svarbu turėti ribą. Ne visi tinka maldininkų kelionei. Gal būtų gerai, kad, ruošiant ilgas keliones autobusu, būtų autobuso "šeimininkai". Jie bendrautų su keleiviais, gal galėtų atsakyti vieną-kitą iškeltą klausimą ar prašymą, pajusti sąlygas autobuso gale. Kelionėm nereikėtų pilnai pripildyti autobuso. Nors pačias paskutines dvi vietas prie prausyklos palikti tuščias. Išsėdėti prisiglaudus prie prausyklos 15 valandų, kur kas 15 minučių varstomos vis naujai atėjusių durys – menkas malonumas. Parinktieji kelionės autobuso "šeimininkai" galėtų ilgom kelionėm paruošti ir programėlių, kad pajvairintų laiką.

Kiekvienam keleiviui reikia žinoti ir dienos planą. Pvz. penktadienį viešbutį tepasiekėm 10 val. vakaro. Valgėm priešpiečius, bet vakarienei jau niekur nesustojom. Atvažiavus radom viešbučio valgyklą uždarytą. Ne visiems įmanomas maisto užsakymas į kambarius. Tas pats grįžtant į Torontą. Nepranešta ir vakarienei nestojom. Kai kurie keliautojai turėjo turėti vandens vaistams, kai kuriems reikia dažniau valgyti. Jei iš ryto būtų buvęs pranešta dienos planas, būtų per priešpiečius apsirūpinta. Čia keliamos problemos autobuse pavargusiam yra gana slegiančios.

Šiuo rašiniu nenoriu tos gražios, įspūdingos ir vertingos kelionės į Vašingtoną išpeikti, bet tik norėjau iškelti keliavimo problemas. Kelionėje visada pasitaikys nesklandumų. Iškelkime juos, neslėpkime, kad ateity jie sumažėtų.

Liuda Šileikienė

"The Toronto Sun" lapkričio 21 d. laidoje ryšium su ministerio pirmininko Brian Mulroney kelione į Maskvą išspausdino vedamąjį baltiečių klausimu. Būdamas dar Švedijoje, Brian Mulroney, atsakydamas žurnalistams, pareiškė, kad, lankantis Maskvoje, tinkama proga bus priminta, jog Kanada nepripažįsta Baltijos kraštų Sov. Sąjungai. Vedamajame pastebima, kad ministerio pirmininko pareiškimas netvirtas ir keliantis abejones. Šiaip gi jis ir užsienio reikalų ministeris Joe Clark drąsiai kalba apie Pietų Afrikos segregacijos politiką. Kodėl jau kitas tonas, kalbant apie Baltijos valstybes? Baltiečiai, kovodami už savo nepriklausomybę, laukią iš Kanados ir JAV vyriausybių aiškaus ir teigiamo pasisakymo. Reikia tikėtis, priduria laikraštis, kad jie nebus apvilti.

"Time" žurnale lapkričio 20 d. iš Talino rašo korespondentas S. Talbott, pažymėdamas, kad sovietų imperija taip greitai rieda žemyn, kad sunku Maskvai ir Vašingtonui pritaikyti savo politiką prie besikeičiančių įvykių. Spalio mėnesį Gorbačiovas privačiai drąsinęs Estijos, Latvijos ir Lietuvos valdžios vadovus siekti greitesnio apsisprendimo, tik įspėjo nereikalauti atsiskyrimo.

Arnold Green, Estijos valdžios veteranas, įspėjo, kad estai, siekdami suverenios valstybės, negriautų "perestriokos". Tačiau estų jaunoji karta galvoja kitaip. Jie nori pasinaudoti sovietų ekonomine krize ir išbandyti visas galymybes, nesibijant fizinės jėgos naudojimo.

Šiuo metu baltiečiai tenkinasi pusiau autonominiu statusu, bet jis greitai gali pavirsti nepriklausomybe. Jie turi būti ne tik atviri, bet ir gudrūs apibendrindami suverenitetą. Sovietai, iš savo pusės, turi rodyti lankstumą, kas yra respublika Sov. Sąjungoje. Amerikiečių politikai turi pripažinti, kad žmonės, anksčiau buvę kvislingai, šiandien yra čempionai tų tikslų, kuriuos Amerika propagavo arti pusę šimtmečio.

Dr. Gina J. Ginčauskaite
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas

Parduodant, perkant ar tik norint informacijų apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti

Justinas Raškauskas

allan BROWN

624-6336 namų **897-0068**

ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4078 Dixie Rd., Mississauga, Ont. L4W 1M4

NA **LOW COST ELECTRONICS** ELECTRONICS
110 V. arba 220 V. PAL-SECAM-NTSC
Naudojami Lietuvoje

Visi videomagnetofonai yra europietiškos voltažo sistemos. Mes turime didžiulį elektroninės aparatūros pasirinkimą žemomis kainomis.

SONY CFS-W365S

JAMAHA SINTEZATORIUS

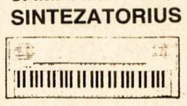

KOMPIUTERIAI

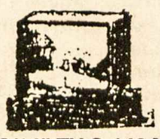

JVC/14" TV C-140 ME

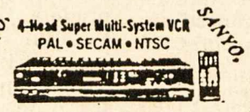

PAL-SECAM-NTSC

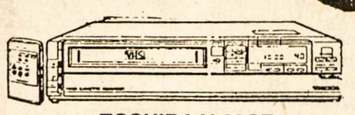

TOSHIBA V-83CZ

SHARP – WQ 260 110V.– 220V.

HITACHI VM-600E

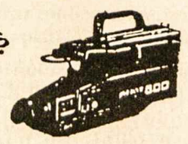

AIWA VIDEO

Pasiunčiame į Lietuvą ir kitus Europos kraštus.

NORTH AMERICA ELECTROMECHANIC
231 Robert Hicks Dr., Willowdale, Ont. Canada M2R 2R3
Tel. (416) 663-9497 arba (416) 665-4250

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS, *B.Sc., LL.B.*
2 Jane St., Suite 500 — Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas — įstaigos (416)**762-7393**
Toronto, Ontario M6S 4W3 — namų **233-0303**

Advokatas
VIKTORAS E. RUDINSKAS
B.C.L., LL.B., M.B.A., M. Eng.
15 John St., Suite 2 — **Tel. 240-0594**
Weston, Ontario M9N 1J2 — **Fax. 248-5922**

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS *B.A. M.L.S. LL.B.*
perėmė a.a.advokato **Algio Puterio** bylas ir testamentus
3425 Dundas St. W., Suite 200 — Telefonas
prie Windermere Ave: — įstaigos (416) **763-3362**
Toronto, Ontario M6S 2S4

Century 21 — MLS — REALTOR
G. KELLEHER REAL ESTATE LTD.

Susan Jurėnienė
Profesionali pirkimo ir pardavimo atstovė mielai jums patarnaus Toronto, Mississaugos, Oakvillės apylinkėse.
Verslo — (24 v.) tel. 279-6338 — **Namų — 542-1708**

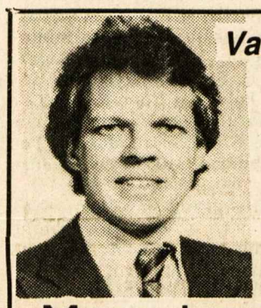

Vaidotas Jonynas, *M.B.A., C.F.A.*
Telefonas (416) 864-2734

- **Turi daugiau kaip 10 metų patyrimo investacijų srityje**
- **Aukso kasyklų analizuotojas**
- **Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds"**
- **Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai**

Moss, Lawson & Co. Limited
48 Yonge Street, Toronto, Ont. M5E 1G7

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker

Juozas (Joseph) **Norkus**
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas
Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 bloor street west toronto, ontario M6P 4C3 — **769-1616**

Century 21®
DRESHER Ltd.
Real Estate Member Broker
FAX 233-0285 — **Tel. 233-3334**
3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8
Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse.
Kreipkitės į Valterį Drešerį. *Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.*
Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

DRESHER **INSURANCE BROKERS**
Fax 233-0285 - Tel. 231-2661
3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1KB
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 10 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 10 v.r. – 2 v.p.p.
Narys "Better Bussiness" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ*
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Lapkričio 26, sekmadienį, paminėta Lietuvos kariuomenės šventė. 10 v.r. Toronto šaulių kuopos Šv. Jono lietuvių kapinėse prie žuvusiems už Lietuvos laisvę paminklo pagerbė žuvusiuosius ir paskui su savo vėliavomis iškilmingai dalyvavo 11 v.r. Mišiose. Taipgi su vėliavomis dalyvavo Toronto skautai ir mūsų parapijos KLK moterų draugijos skyrius.

— Lapkričio 23 d. palaidotas a.a. Aleksandras Bražukaitis, 83 m. amžiaus.

— Advento susikaupimą praves svečias iš Lietuvos kun. Algirdas Kildušis gruodžio 9-10 d.d. Gruodžio 9, šeštadienį, 11 v.r. bus Mišios ir pamokslas. Gruodžio 10, sekmadienį, rekolekcijų vedėjas sakys pamokslus per 9.30 ir 11 v.r. Mišias. Jis klausys išpažinčių prieš ir po Mišių. Wasagoje tą sekmadienį 2 v.p.p. Mišiose mūsų rekolekcijų vedėjas taipgi sakys pamokslą bei klausys išpažinčių.

— Kalėdų eglutė Anapilio salėje gruodžio 17, sekmadienį, po 11 v.r. Mišių, rengia parapijos jaunų šeimų sekcija, vad. V. Valiulio. Dovanėlėms bei užkandžiams imama nuo kiekvieno vaikučio po $6, o suaugusiems už užkandžius bus imama prie įėjimo po $2. Vaikučių registracija sekmadieniais vyksta parapijos salėje iki gruodžio 3 d.

— Kūčios Anapilyje bus gruodžio 24, sekmadienį, 8 v.v. Kūčių valgius ruošia O. Derliūnienė, J. Gurklienė ir D. Ramanauskienė. Bilietai platinami sekmadieniais parapijos salėje. Kainos: suaugusiems — $17, pensininkams ir studentams — $15, jaunuoliams 10-15 m. — $10, vaikams 7-10 m. — $6, vaikučiams iki 7 m. — nemokamai.

— Sekmadieniais parapijos salėje platinami bilietai į Naujų metų sutikimą Anapilyje.

— Tęsiamas finansinis statybos vajus Kanados lietuvių kultūros muziejui Anapilyje. Šią savaitę aukojo : $50 — A. Zalagėnas.

— Aukojo Relig. Lietuvos šalpai: $1,300 — Staškevičių šeima (a.a. Eugenijos Staškevičienės mirties metinių proga); Šv. Jono liet. kapinėms: $50 — P. Girnius; parapijai: $200 — Č. Pšezdzieckis; $100 — M. Kuprėnienė, A. P. Kaziliai; $50 — V. V. Baliūnai.

— Mišios gruodžio 3, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Ireną Pranevičienę ir Karolį Rusiną (X mirties metinės), 11.00 v.r. už parapiją; Wasagoje 2.00 v.p.p. už a.a. Petrą Kirstuką.

Lietuvių namų žinios

— Lapkričio 26 d. LN popietėje dalyvavo šie svečiai: B. Mazrimienė iš Palangos; A. Šarakauskas, A. Šebėda iš Vilniaus; A. Chorosėjienė iš Panevėžio; J. Majauskas iš Marijampolės; B. P. Vilkeliai iš Punsko; P. Tikuišis, D. Čelkys iš Šakių; V. Tikuišis iš Raudondvario.

— Kūčių ir Naujųjų metų bilietai parduodami kasdien LN raštinėje ir sekmadienio popiečių metu. Vietos rezervuotos.

— Lietuvių namų moterų ir vyrų būreliai praneša, kad dar yra vietų į jų ruošiamą kalėdinę vakaronę, kuri įvyks gruodžio 2 d.

— Nuoširdžiai dėkojame solistui dr. Broniui Kazėnui už kalėdinę dovaną — $100. LN moterų būrelis.

A. a. Vlado Aniol trisdešimt metų mirties prisiminimui jo žmona Julė Aniol "Tėviškės žiburiams" paaukojo $100.

A. a. Zelmos Cipitytės-Stasiulienės atminimui Irena ir Osvaldas Delkai "Tėviškės žiburiams" aukojo $50.

Vietoj kalėdinių sveikinimų atvirukais įsirašė į bendrą sveikinimą ir paaukojo "Tėviškės žiburiams": $40 — Adelė Vapsvienė, Montreal, P.Q.; $30 — Valė Gustainienė, St. Catharines, Ont.; $25 — Janina ir Juozas Šarūnai, St. Catharines, Ont., V. V. Augėnai, Stasys Dabkus; $23 — Jonas ir Aldona Ranoniai; $21 — Danutė, Bronius Staškevičiai ir Petronelė Jucevičienė, Montreal, P.Q.; $20 — Marija ir Juozas Vaseriai, Ona ir Jonas Staškevičiai, Port Colborne, Ont., Kostas ir Eugenija Gapučiai, Bothwell, Ont., V. Kalendrienė, Vincas ir Stasė Radzevičiai, Bronius Bagdonas, Oakville, Ont., Nina Preibienė; $18 — Regina ir Stasys Beržiniai, Vienna, Ont.; $16 — Petras, Gražina ir Antanas Stauskai; $15 — E. Heikis, Stayner, Ont., Marija ir Simas Gudaičiai, Simas Barčaitis, Stasė ir Mikas Petruliai, Petronelė ir Jonas Vegeliai, Oakville, Ont., Marija ir Antanas Elijošiai; $14 — M. Borusienė ir vaikai, Hamilton, Ont., Danutė ir Alfredas Bražiai, Morta Norkienė, E. M. Kazakevičiai; $10 — Lina ir Liudas Einikiai, Vladas Eižinas, Andrius ir Kristina Gapučiai, Hudson, P. Q., Izabelė Kandrotienė, Jadvyga Barzdaitienė, M. Raškauskienė, Danguolė Radzevičienė.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Šis penktadienis — mėnesio pirmasis. Šventoji valanda prasideda 7 v.v., Mišios — 7.30 v.v. Išpažinčių klausoma prieš Mišias. Seneliai ir ligoniai lankomi ligoninėse ir prieglaudose iš anksto susitarus. Šį šeštadienį Gyvojo Rožinio draugija renkasi 10.30 v.r. Rožinio kalbėti, o 11 v.r. — Mišios. Pensininkų namuose "Vilnius" Mišios — 5 v.p.p.

— Praėjusį sekmadienį per visas Mišias pamokslus sakė svečias iš Lietuvos, Raudonės klebonas kun. Algirdas Kildušis.

— Pakrikštytas Nicholas-Armando, Apolonijos (Paliulytės) ir Giorgio Battiston sūnus.

— Lapkričio 23 palaidotas a.a. Romualdas Medelis, 76 m.

— Uždaros rekolekcijos vyrams vyks King City, Ont., augustinijonų vienuolyne gruodžio 8-10 d.d. Rekolekcijas ves kun. Viktoras Skilandžiūnas iš Otavos. Registruotis pas A. Bumbulį tel. 769-6038.

— Parapijos tarybos labdaros sekcija po sėkmingo išpardavimo naudotų daikų ir drabužių $1,500 paskyrė Religinei šalpai ir $300 lietuvių misijoms Pietų Amerikoje.

— Kalėdų susikaupimas "Šventa naktis" — kalėdinių giesmių ir skaitinių pynė, įvyks šventovėje gruodžio 17 d., 4 v.p.p. Programoje: "Volungės" choras, parapijos vaikučių choras, sol. Anita Pakalniškytė, fleitistas Tomas Regina ir muz. Jonas Govėdas.

— Parapijai aukojo: $5,000 a.a. Matas Antanaitis (testamentu); $480 — A. R. Rygeliai; $300 — dr. R. J. Barakauskas, B. S. Sakalai, B. Stalioraitienė; $200 — R. L. Kuliavai, S. P. Ročiai; $120 — A. G. Battiston; $100 — S. V. Liuimos, S. E. Kėkštai, O. Kavaliauskienė, W. Racevičienė; $60 — M. R. Rusinai; $50 — S. Barčaitis, Pr. Radzevičiūtė-Klimienė, S. Racickienė, E. Žukas, E. Dicksonienė, L. A. Urbonai; novenai: $100 — B. Stalioraitienė; $50 — S. Eimutis, D. Radzevičienė, J. Zeps; Religinei šalpai: $1,500 — parapijos tarybos labdaros sekcija; $300 B. S. Sakalai; $100 — B. Stalioraitienė; Šv. Kazimiero kolegijai Romoje: $100 — B. Stalioraitienė; už kalendorių $200 — S. S. Rakščiai; Motinos Teresės labdarai: $100 — A. Rakauskas.

— Mišios gruodžio 3, sekmadienį, 8.30 v.r. — už Baltrušaičių šeimos mirusius, 9.20 v.r. — už a.a. Jennie Bruogh, 10.15 v.r. — už a.a. Juozą Mačiulį, 11.30 v.r. — už parapiją, 7 v.v. — už a.a. Juozą Skėrį.

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" administracija prieškalėdiniame laikotarpyje bus atidaryta ir sekmadieniais po 9.30 v.r. pamaldų iki maždaug 1 v.p.p. Bus galima sutvarkyti prenumeratas, sumokėti skolas, įteikti kalėdinius sveikinimus, užsakyti "TŽ" kaip dovaną savo bičiuliams.

KALĖDINIS "TŽ" NUMERIS išeis gruodžio 19 d. Pokalėdinis numeris dėl švenčių neišeis. Pirmasis numeris 1990 m. pasirodys sausio 2 d. Kalėdiniai ir naujametiniai sveikinimai priimami iki gruodžio 12 d. Įsirašantieji į bendrą sveikinimą prideda auką laikraščiui, užsakantieji atskirus rėminius sveikinimus sumoka skelbimo kainą (vienas inčas vienos skilties 6 dol.). Tai parama laikraščiui ir kartu palengvinimas sveikintojams — nereikia rašyti atvirukų ir apsunkinti paštą.

Vytas ir Nijolė Kaveckai, buvę ilgamečiai Toronto gyventojai, dabar gyvenantys Čikagoje š. m. lapkričio 11 d. lankėsi Toronte. Ta proga giminių ir draugų tarpe atšventė 40-tąją vedybinio gyvenimo sukaktį. Jie nuoširdžiai dėkoja rengėjams, visiems dalyvavusiems, už linkėjimus ir vertingas dovanas bei kelias linksmai praleistas valandas kartu. Ta proga Vytas ir Nijolė Kaveckai "Tėviškės žiburiams" paaukojo $58.

Jau galima užsisakyti Vilniaus universiteto ansamblio koncerto Anapilyje vaizdajuostę pas J. Karasiejų tel. 279-9079. Tai gera dovana Kalėdoms.

OVERSEAS VIDEO TAPE

Pakeičiame 3 val. video juostas iš vienos sistemos į kitą tik už $45. Darbas garantuotas. NTSC, PAL, SECAM, Europos, Azijos, Afrikos ir Australijos sistemas į kanadišką ir atvirkščiai. 8 ir 16 mm filmas ir skaidres pakeičiame į video.

KODĖL MOKĖTI DAUGIAU? Skambinkite tel. 244-1822.

Š.m. gruodžio 3, sekmadienį, 2.30 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose

rengiamas

literatūros vakaras

Lietuvoje leidžiamo "Literatūra ir menas" laikraščio vyriausias redaktorius, prozininkas, dramaturgas ir Sąjūdžio seimo narys

LEONIDAS JACINEVIČIUS *skaitys* **PASKAITĄ**

"Spaudos ir literatūros padėtis Lietuvoje tautinio atgimimo laikotarpiu".

L. Jacinevičiaus apsakymus skaitys: ***Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė ir Leokadija Nakrošienė.***

Visi kviečiami dalyvauti ir susipažinti su dabarties lietuvių literatūros problemomis ir šio įžymaus rašytojo kūriniais. Įėjimas – $5. ***Rengia – Lietuvių namų kultūros komisija***

Kalėdų džiaugsmas

Gruodžio 9, šeštadienį, 10 v.r.–1 v.p.p., Prisikėlimo parapijos salėje įvyks

TORONTO MAIRONIO MOKYKLOS

kalėdinis pasirodymas

Programoje: *muzikinis veikalas* ***"Skraidantis paršiukas",*** *vaišės, staigmenos, dovanėlės ir*

Kalėdų senelis. *Kviečiami maži ir dideli!*

Registracija vyksta Toronto Maironio mokykloje šeštadieniais (**iki gruodžio 2 d.**) arba skambinti B. Batraks tel. **271-1640**. **Įėjimas:** vaikams – $3.00, suaugusiems – $5.00.

Š.m. gruodžio 10, sekmadienį, 3 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose įvyks

Sąjūdžiui paremti

KONCERTAS

Programoje: pianistas Povilas Jarminas iš Vilniaus,

solistai – Marytė Bizinkauskaitė-Bildienė ir Rimas Strimaitis.

Maloniai kviečiame visus dalyvauti ir paremti Sąjūdžio veiklą. Įėjimas – $8

KLB Toronto apylinkės valdyba

IŠKILUS KŪČIŲ VAKARAS ANAPILYJE

gruodžio 24, sekmadienį, 8 valandą vakaro

Programoje: *meninė dalis Kūčių nuotaikai, bendros kalėdinės giesmės, Kalėdų senelis mažiesiems, tradicinių valgių vakarienė, paruošta* ***O. Derliūnienės, J. Gurklienės*** *ir* ***D. Ramanauskienės***

Kainos: suaugusiems – $17, pensininkams – $15, vaikams nuo 10 iki 15 metų – $10, nuo 7 iki 10 metų – $6, nuo 1 iki 7 metų – nemokamai

Stalus rezervuoti, pranešant šeimos narių skaičių – **O. Derliūnienei tel. 536-4181**

Bilietai gaunami sekmadieniais Anapilio parapijos salėje po pamaldų, kitomis dienomis — aukščiau minėtu telefonu

Kūčių vakarą rengia ir visus tautiečius dalyvauti maloniai kviečia — ***Anapilio parapija***

Jaunučių ateitininkų susirinkimas įvyks gruodžio 3, sekmadienį, Prisikėlimo parapijos posėdžių kambaryje po 10.15 v.r. pamaldų. Pyragų išpardavimas įvyks gruodžio 17 d. Tėveliams bus paskambinta.

KLK moterų draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyriaus 40 metų veiklos sukaktis — gruodžio 3, sekmadienį. Draugijos intencija Mišios — 11 v.r. Dalyvausime su vėliava. Prašome nares pasipuošti tautiniais drabužiais. Po pamaldų vaišės Parodų salėje. Meninę programą atliks dainos vienetas "Sutartinė", vad. N. Benotienės. Kviečiamos narės ir viešnios su šeimomis. Apie dalyvavimą prašome pranešti valdybai tel. 231-7416 arba 767-5526.

Kanados krikščionių ir žydų taryba gruodžio 10 d., 1 v.p.p., Toronto universitete, Hart House patalpose minės Žmogaus teisių dieną. Numatyta įvairi ir įdomi programa. Įėjimas – nemokamai. Renginio tikslas – sutraukti įvairių rasių, tikėjimų bei kultūrų, ypač jaunus žmones ir priminti, kaip yra svarbu kiekvienam asmeniui kovoti už žmogaus teisių įgyvendinimą.

GALIU PRIŽIŪRĖTI senelius, vaikus. Esu gydytoja, atvykus iš Lietuvos. Skambinti tel. 247-4953 Toronte.

Telefoniniu pranešimu iš Lietuvos, rinkimai į respublikos Aukščiausiąją tarybą įvyks 1990 m. vasario 24 d. Tikimasi, kad 75% balsų bus atiduota Sąjūdžio kandidatams. Komunistų partija į rinkimus einanti savo atskiru sąrašu. Taipgi ir "Jedinstvo" rinkimuose dalyvaus kaip atskiras vienetas. Komunistų partijos suvažiavimas šaukiamas gruodžio 19 d. Jame bus sprendžiamas atsiskyrimas nuo Maskvos.

Nekaltai Pradėtosios Šv. Marijos seserų Toronto skyriaus metinė šventė įvyko lapkričio 26, sekmadienį, Prisikėlimo parapijos patalpose. Šventė pradėta šventovėje Kristui Karaliui skirtu religiniu koncertu ir iškilmingomis Mišiomis. Parapijos salėje vyko vaišės, o po jų — seselės iš Putnamo žodžiu ir skaidrėmis pavaizdavo palaimintojo arkiv. Jurgio Matulaičio gyvenimą.

Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimas buvo lapkričio 26, sekmadienį, Toronto Lietuvių namuose. Paskaitą skaitė prof. R. Vaštokas, meninę programą atliko Hamiltono Aušros Vartų parapijos choras, vadovaujamas muz. I. Deksnytės. Minėjimą ruošė Toronto Vlado Pūtvio šaulių kuopa.

Naujas leidinys

Jau išėjo iš spaudos Sibiro tremtinės *Antaninos Garmutės* dokumentinių apybraižų rinkinys *"Ąžuolų randai"*. Tai pačios autorės ir daugelio kitų pergyvenimai Sibiro tremtyje, iliustruoti atitinkamomis nuotraukomis. Išleido "Tėviškės žiburiai". Kaina – $6.00. Leidinys gaunamas "TŽ" administracijoje ir lietuvių spaudos kioskuose. Užsisakantieji paštu prašomi pridėti vieną dolerį persiuntimo išlaidoms. Šis leidinys – gera dovana švenčių proga.

A. a. Matas Antanaitis savo testamentu paliko Kanados lietuvių fondui $5,000. Čekį prisiuntė brolis Izidorius Antanaitis.

A. a. dr. Jono Žmuidzino, Lietuvos generalinio konsulo atminimui Kanados lietuvių fondui aukojo: $20 – dr. P. Lukoševičius, A. Empakeris, F. Mockus, G. O. Melnykas, J. Poška, E. Stanaitis, D. Zulonienė, E. I. Punkris, V. K. Gaputis, V. Stukas, V. Pilkauskas, dr. S. Čepas; $15 – J. Pleinys; $10 – A. Aušrotas, E. Ginčauskas. **KLF**

Paremkite "Tėviškės žiburius" auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi –

"TŽ" leidėjai

MONTREAL QUE

Janinos ir Albino Blauzdžiūnų namas, pirktas prieš 25 metus, LaSalle miesto savivaldybės yra pripažintas istoriniu. Namas yra statytas 1901 m. ir skiriasi savo konstrukcija nuo aplinkinių. Dabartiniai savininkai, atrodo, vidaus pataisymus galės daryti savo nuožiūra. Išlaukiniams pataisymams teks tartis su miesto savivaldybe.

Montrealio mergaičių choras "Pavasaris" lapkričio 19 d. AV parapijos salėje pardavinėjo pyragus su kava. Žmonių susidomėjimas buvo gana didelis. Mergaitės skiria pelną plokštelei, kurią rengiasi netolimoje ateityje išleisti.

Aras Piečaitis, šią vasarą keturias savaites darbo reikalais prabuvęs raudonojoje Kinijoje, lapkričio 19 d. seselių namuose rodė savo ten darytas skaidres. Skaidrės buvo puikios, nes Aras yra studijavęs fotografavimo meną. Per 50 žiūrovų buvo patenkinti ne tik vaizdais, bet ir paaiškinimais.

"Rūtos" klubas gruodžio 10 d., 9 v.r. — 5 v.p.p. AV parapijos salėje ruošia bazarą. Čia bus loterija, kalėdinių dovanėlių nusipirkimas, kava su pyragais ir kit. Klubiečiai kviečia visus šį bazarą aplankyti. **B.S.**

Vaclovo Kerberio 70 metų sukakties proga Kanados lietuvių fondui aukojo: $170 – D. Vasiliauskienė; $100 – E. Kerbelienė; $70 – S. Remeikaitė.

A. a. Janinos Valkauskaitės-Žakevičienės atminimui Kanados lietuvių fondui aukojo: $50 – J. V. Verbyla; $20 – J. D. Danys, A. Danaitis, G. Sakus, KLB Otavos apylinkės valdyba; $10 – A. Paškevičius, V. Plečkaitis, R. Berisa, V. Balsevičius, A. Šimanskas; $5 – dr. A. Šidlauskaitė, J. Morkūnas, K. Gudžiūnas, dr. M. Ramūnienė. **KLF**

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256:5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS – virš $26,000,000 REZERVAS – virš milijono.

MOKA UŽ:

Certifikatus	11 %	Taupymo – special.	6 %
Term. indėlius:		Taupymo – su gyv. dr.	5¾%
1 metų	10 %	Taupymo – kasdienines	5½%
180 d. - 364 d.	9¾%	Einamos sąsk.	4½%
120 d. - 179 d.	9¾%	RRIF – RRSP – term.	11½%
60 d. - 119 d.	9½%	RRIF – RRSP – taup.	6½%
30 d. - 59 d.	9¼%		

IMA UŽ:

Nekiln. turto nuo 13 %, asmenines – nuo 13 %

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00-3.00	———
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00-7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00-6.00

Dailininkės Joanos Marcinėnienės

MENO PARODA

įvyks gruodžio 6 - 18 d.d., Civic Garden Centre Link Gallery North York patalpose, 777 Lawrence Ave. E., Toronte. Atidarymas – gruodžio 6 d., 7 v.v. – 9 v.v.

Galerijos valandos: savaitės dienomis 10 v.r. – 4 v.p.p., šeštadieniais ir sekmadieniais 12 v. – 4 v.p.p.

IŠNUOMOJU dirbantiems du kambarius ir prausyklą. Galima išsivirti. Tel. 626-3298 .

DĖMESIO! Kostiumėlius ir paltus galite nusipirkti pigesne kaina šiuo adresu: Sam Roth, 119 Spadina Ave., Toronto.

MYLITE VAIKUS? Ieškome auklės 9 mėnesių vaikučiui Etobicoke rajone nuo pirmadienio iki penktadienio, dienos metu – nuo sausio 2 d. Tel. 259-9940 vakarais.

IŠNUOMOJAMAS kambarys High Park rajone vienam asmeniui su galimybe naudotis virtuve. Yra baseinas ir garažas. Skambinti tel. 767-7159 Toronte.

HAMILTONO LIETUVIŲ PENSININKŲ namuose "Rambynas" nuo š. m. gruodžio 1 d. išnuomojamas vieno miegamo butas. Šildymas ir elektra įskaitoma į nuomą. Kreiptis: 206-1880 Main St. West, Hamilton, Ont. Tel. 526-8281.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronte.

IŠNUOMOJAMAS High Parke rajone, trečiame aukšte nerūkančiam asmeniui kambarys ir virtuvė. Skambinti tel. 534-7442 Toronte.

TVARKINGAS 24 METŲ mokytojas iš Lietuvos ieško kambario nuo sausio iki birželio mėn. gali padėti apie namus, mokyti lietuvių, anglų, vokiečių, lenkų, rusų kalbas ir atlikti vertimus. Skambinti tel. 593-5879 ar 693-0828 Toronte.

SIUNČIU ĮVAIRIUS VAISTUS į Lietuvą. Galima užsiprenumeruoti Lietuvoje leidžiamą iliustruotą dvisavaitinį žurnalą "Švyturys". Metinė prenumerata oro paštu – $42. L. Stankevičius, 1053 Cr. Albanel, Duvernay, Laval, Que. H7G 4K7. Tel. 514 – 669-8834.

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Norkų (didesnius kiekius pristatau į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne, "Vilnius Manor" pensininkų namuose pas J. Gustainį.

TAUTIEČIAI! Norite pasveikinti savo giminaitį Lietuvoje su šv. Kalėdomis, gimimo diena, vestuvėmis ar kokia kita proga? Jūsų nurodytą dieną jam bus įteikta gyvų gėlių puokštė, šampanas ir nuoširdžiai pasveikinta jūsų vardu. Gavote liūdną žinią apie jūsų artimo mirtį Lietuvoje? Laidotuvių dieną jūsų užsakytas vainikas ar gėlių krepšelis bus padėtas ant velionies kapo. Šiuos ir kitus patarnavimus jums siūlo Kauno ir Klaipėdos kooperatyvai. Skambinti telefonu (416) 385-3453 Hamiltone bet kuriuo laiku.

SPECIALUS IŠPARDAVIMAS. Lietuvoje žinomų video magnetofonų Toshiba 83CZ šiuo metu jo kaina tik $295. Turime kompiuterių ir elektronikos tinkamos Lietuvoje. Reikalingiausių vaistų siuntinukas į Lietuvą $65 su persiuntimu be muito. Siunčiame ir receptinius vaistus. Romas Pukštys, TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629. Įstaigos valandos: kasdien nuo 10-6 v.v., šeštadieniais nuo 10-2 v.p.p. Tel. 312-436-7772; namų tel. 312-430-4145. Rašydami būtinai pažymėkite savo telefoną.

CATERING

Maistas gaminamas visom progom – vestuvėm, krikštynom, laidotuvėm, parengimam. Skambinkite Vidai Šiaučiulienei tel. (416) 626-5184.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronte.